

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Öcs Község Önkormányzata

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	47
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	63
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	79
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	80
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	90
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	92
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	93
1. A HEP IT részletei.....	93
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	93
A beavatkozások megvalósítói.....	94
Jövőképünk.....	95
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	95
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	115
3. Megvalósítás.....	123
A megvalósítás előkészítése.....	123
A megvalósítás folyamata.....	123
Monitoring és visszacsatolás.....	125
Nyilvánosság.....	125
Érvényesülés, módosítás.....	126
4. Elfogadás módja és dátuma.....	128

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

A 2021. évi felülvizsgálat során bekerült részeket *Monotype corsiva* (13) betűtípussal jelöljük!

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Öcs Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fekvése

Öcs Község Veszprém megyében, a Kab-hegy délnyugati lábánál, dombos-lankás tájon, az Ajka-Veszprém út mellett elterülő kis község. A Balaton kiemelt üdülőkörzet háttér-települései közé tartozik. A Dörögdi-medence nyugati kapuja, egykor utak kereszteződésében épült. A Kristályvölgy legdélibb települése. Külterületén található a Magyarországon ritkaságnak számító bazaltfennsíkon kialakult Nagy-tó. Különleges élővilágának köszönhetően természetvédelmi terület.

A község külterületén kellemes kirándulóhelyek találhatók: Kab-hegy, Nagy-tó és környéke természetvédelmi terület, erdők, lankák. Könnyen megközelíthetőek gyalogos, lovas és kerékpáros útvonalakon a környező települések kirándulóhelyei is: Taliándörögdi Klostrom, Kerek-fenyves, Úrkúti őskarszt, Halimbai Malom-völgy, Szóci Kút-völgy, Sárcsi-kút, Magyarpolány.

Története

A falu területe a korai történelmi időkben is lakott volt. Óskori, római, kelta, avar- és honfoglalás kori emlékek a település környezetében több helyen felszínre kerültek.

A településről az első írásos feljegyzés 1278-ból származik Ecs néven. A község összekötője volt a hegyeken túli északi tájnak és kelet felé a Balaton-felvidéknek.

A falut egyetlen nemesek lakták, többször elnéptelenedett, de mindig újjáépítették. Későbbi időkben az Ichy és a Nemes Eöcsy családnevekből alakult ki a falu neve. A teljes határa nemesi

¹ Költségvetés, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

kúriákhoz tartozott. A XVI. századig társadalma tiszta nemesekből állt. A XVII. században agilisokkal vegyült a lakosság. 1828-ra megváltozott a helyzet. Olyan nagy volt a beköltözött házas és házatlan zsellérek száma, hogy ők kerültek többségbe.

A település többször volt lakatlan, a XVII. században többször pusztaság. A XVIII. században alakult ki a településen a négy felekezet. Ekkor lakói: 400 római katolikus, 301 evangélikus, 200 református, 150 zsidó hitű.

A jobbágyszabadságkor 1 nagybirtok és 233 kisbirtok volt. Határát az első kataszterben 2381 kataszteri holdban állapítják meg. Területének fele ekkor erdő, a többi szántó, rét, legelő, mocsaras terület.

A falu egy völgykatlanban épült, elszórt házakból alakult ki, girbe-görbe utcái egy központi térről a három templomhoz vezetnek. A jellegzetes csillag alakú faluszerkezetet máig őrzi az utcák vonala.

Az 1700-as években négy felekezet állított templomot itt. 1756-ban készült el a késő barokk katolikus templom, 1799-ben fejezték be az evangélikus templomot, a XVIII. század elején készült a református templom és a zsinagóga. Három templom ma is áll, az egykori zsinagóga ma lakóház. Az 1800-as években laktak itt a legtöbben, 1000 fő körüli lakossággal. Akkor a természeti környezet megélhetést nyújtott az embereknek. Hét kézműves család élt a községben.

1940-től már csak 500-an éltek, később még kevesebben. Az iparosítás, a környékbeli bányászat adta immár a megélhetést, az emberek elköltöztek munkahelyük után.

Az első termelőszövetkezet 1950-ben alakult Új Élet néven. 1956-ban feloszlott, majd Alkotmány Tsz néven alakult újra és 1959-ben a halimbaival egyesült. A Tsz-összevonások során először Nyiráddal, később Devecserrel egyesült. A Padragi termelőszövetkezettel együtt kiváltak a Devecseri Tsz-ből. A termelőszövetkezet az 1990-es években felszámolással megszűnt. A Községi Tanács 1970-ben egyesült Halimbával, s Községi Közös Tanácsként működött.

Az önálló önkormányzatiság újabb helyzetet teremtett, a falu kereste helyét a szűkebb és tágabb régióban. A Dörögdi-medence fejlesztési munkáiban szerepet vállalt (új út építése Taliándörögd felé, kulturális programsorozatok). Megkezdődött a község természeti, kultúrtörténeti értékeinek feltérképezése, értékvédelme (helyi természetvédelmi területek, ingatlanok, helytörténeti gyűjtemény).

A község történetének leírása összefoglaló munkákban röviden szerepel, külön falutörténeti egységes munka sajnos nincsen. A Veszprém Megyei Levéltárban fellelhető gazdajegyzői levelek és pecsétlenyomatok alapján készült el a község jelenkori címere (2001). Ebben a korona az egykori nemesi településre utal, a kettős ívelésű dombvonal a község fekvését szimbolizálja, a zöld mezőben a szablyát tartó ezüst páncélos kar a régi pecsétlenyomatról származik, a címer felső részén a falu három felekezetének jelképe sorolódik,

Nevezetességei

A község központjában található a Helytörténeti Gyűjtemény (Falugyűjtemény), amely a település múltjának emlékeit őrzi. A gyűjteményben megtalálhatók régi bútorok, háztartási eszközök, dísz tárgyak (agyagedény, bádogganna, fateknő, hurkatöltő, kredenc, régi mosdótál, fejsze). A gyűjtemény eszmei értékét növeli, hogy a megtekinthető tárgyakat a falu apraja-nagyja gyűjtötte össze az elmúlt évek során. A közös összefogással létrehozott gyűjteményt bárki odalátogató megtekintheti.

Az Ajkát Pulával összekötő- és a falut északról elkerülő út mellett terül el a Régi temető, és az izraelita temető, mely gondozott, parkosított. Szintén itt, a közút mellett van a Millenniumi Emlékmű a Hét vezér kopjafákkal. A község központjában tekinthetjük meg a Hősök emlékművet, amelyet az I. és a II. világháború hősi halottjainak tiszteletére állított az utókor. Nagyvázsöny

irányába haladva található az öcsi Nagy-tó, mely a természetvédelmi terület része. Az árnyas fák melletti tó kiválóan alkalmas pihenésre, sétára, kikapcsolódásra.

Infrastruktúra

A község közműellátottsága nem teljesen kiépített. A belterületi utak hossza 4,4 km. A kiépített utak nagy része felújításra szorul. Az ivóvízhálózat, a telefonhálózat kiépített, a vezetékes földgázhálózat nincs kiépítve. A szennyvízcsatorna hálózat 2012-2013 évben épült ki. Szennyvíztisztító telep nem működik. Az egészséges ivóvíz ellátás teljes mértékben megoldott. A villamos energia ellátottság 100%-os. A hírközlő hálózat is kiépített, a különböző mobilhálózatok is évek óta működnek.

Gazdasága

Az 1800-as években laktak a legtöbben a településen, a lélekszám megközelítőleg az 1000 főt is elérte. Akkoriban a lakosságnak a természeti környezet nyújtott megélhetést (földművelés, kézművesség). A XX. század közepétől az iparosítás, a környékbeli bányászat adta a megélhetés lehetőségét, a lakosság közel fele a munkahelyük közelébe költözött, így a lakosság szám folyamatosan csökkent.

Jelenleg a mezőgazdasági tevékenységeket őstermelők végzik a községben: földművelés, állattenyésztés. A vendéglátóhelyek és kereskedelmi üzletek száma 1-1, mezőgazdasággal, állattartással foglalkozó vállalkozások száma 1, ezek a község egyetlen foglalkoztató egységei.

A település gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények: népességszám csökkenő tendenciája, a helyi vállalkozások és őstermelők kis száma:

Időszak	Regisztrált egyéni vállalkozók száma (db)	Regisztrált őstermelők száma (db)	Regisztrált gazdasági szervezetek száma - GFO'14 (db)
2012	2	6	
2013	3	5	
2014	3	6	31
2015	3	6	30
2016	3	2	27
2017	5	3	31

Forrás: KSH TSTAR

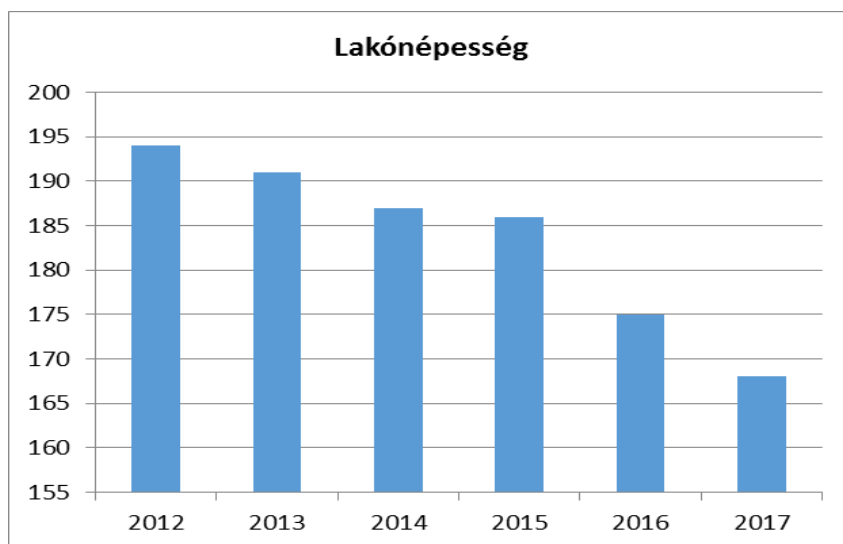
Demográfia

A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a legutóbbi két népszámlálás alkalmával a település lakónépessége az alábbiak szerint alakult: 2001-ben 240 fő lakta a települést, majd 2011-ben népességszáma már csupán 196 fő volt. A legutóbbi népszámlálás óta eltelt időszakban az elérhető statisztikai adatgyűjtések alapján a következőképpen alakult a település lakónépességének száma az év végi adatok tükrében:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	194	bázis év
2013	191	98,5%
2014	187	97,9%
2015	186	99,5%
2016	175	94,1%
2017	168	96,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ahogy az a fenti táblázat és oszlopdiagram is szemlélteti, a település lakónépeségének száma folyamatosan továbbcsökkent a vizsgált időszakban is. 2012-ben még 194 fő volt lakosságszáma, ami 2017-re 168 főre csökkent. Mindez szemlélteti, hogy a településnek komoly demográfiai kihívásokkal kell szembenéznie. 2001 óta összességében tehát 72 fővel csökkent Öcs község népességének száma, ami nagyon jelentős, mint egy 30%-os népességvisszest jelent.

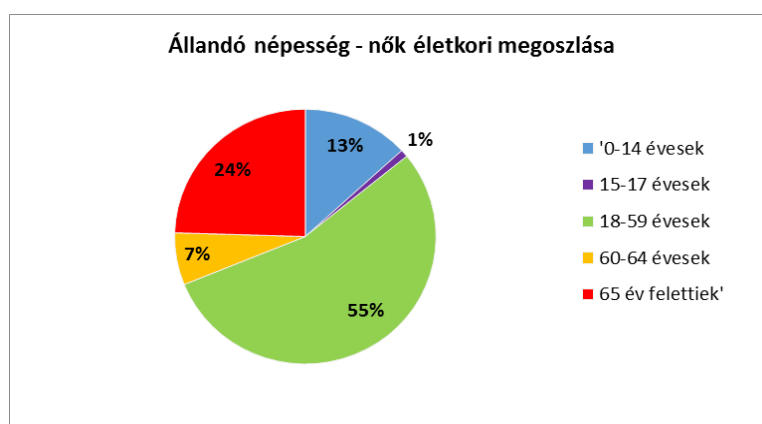
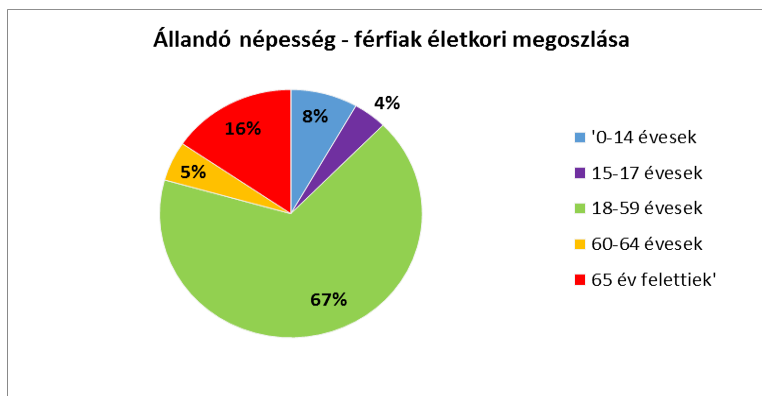
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	97	106	203	47,78%	52,22%
0-2 évesek			4	197,00%	
0-14 éves	8	14	22	3,94%	6,90%
15-17 éves	4	1	5	1,97%	0,49%
18-59 éves	65	58	123	32,02%	28,57%
60-64 éves	5	7	12	2,46%	3,45%
65 év feletti	15	26	41	7,39%	12,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen élőket nemek-, illetve korcsoportok szerinti bontásban vizsgálva megállapítható, hogy összességében magasabb a településen élő nők száma, illetve hogy a legnépesebb korcsoport

a 18-59 éves, azaz aktív korúak csoportja. A nemek között nagyobb számbeli különbség inkább csak a 65 év felettiek körében tapasztalható, amely korcsoport esetében 12,81% a nők, míg 7,39% a férfiak állandó népességszámához viszonyított aránya.

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

Az állandó népesség életkor szerinti megoszlását vizsgálva megállapíthatjuk továbbá, hogy a településen igen alacsony a gyermekkorúak aránya. A 18 év alattiak teljes népességszámhoz viszonyított aránya 15,2% volt a vizsgálat tárgyát képező 2016-os évben. A 15-17 év közötti korcsoport létszámadatait megvizsgálva megállapítható, hogy a legutóbbi két népszámlálás közötti időszakban számuk lényegében nem változott, számuk 5-ről 4 főre csökkent.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

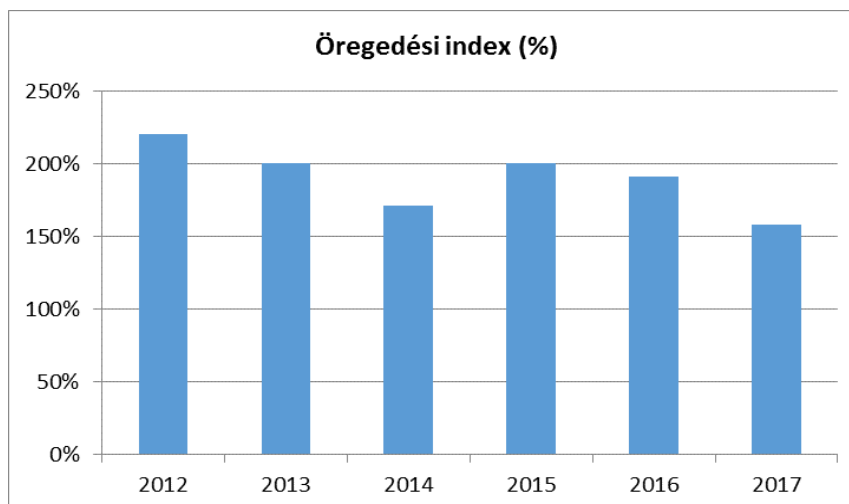
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma			0
16 éves gyermekek száma	3	2	-1
17 éves gyermekek száma	2	2	0
Összesen	5	4	-1

Az időskorú, 65 év feletti népesség számának a fiatalok (14 év alatti) népességhez viszonyított arányszáma alapján meghatározható egy település öregedési indexe. Öcs község esetében az index értékei a következőképpen alakultak 2012-2017 között:

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	44	20	220,00%
2013	41	22	200,00%
2014	46	24	170,83%
2015	42	23	200,00%
2016	41	22	190,91%
2017	41	26	157,6%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

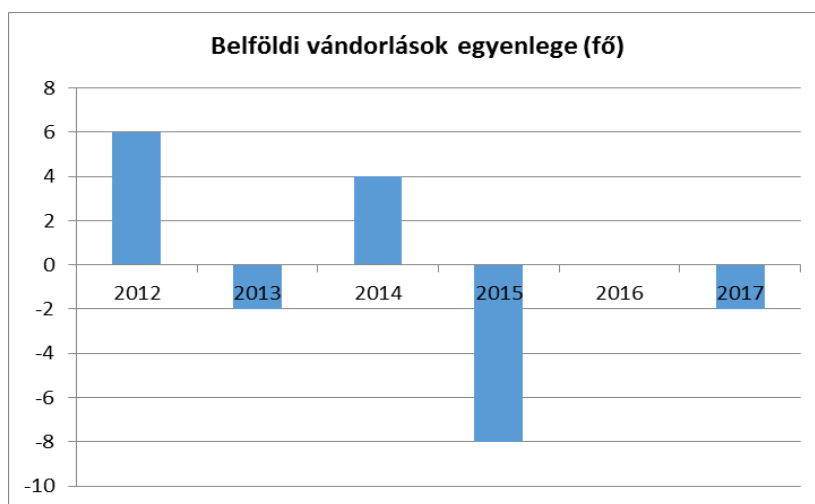
A fenti index értékek alapján megállapítható, hogy Öcs község népessége erőteljes előregedést mutat. A 65 év feletti állandó lakosság száma közel kétszerese a 0-14 éves korúak számának. A vizsgált időszakban a 2017-es évben volt a legalacsonyabb az öregedési index értéke (157,6%), legmagasabb pedig a 2012-es kiinduló évben volt (220%). Valamelyest javult tehát a település korszerkezetének torzultsága az elmúlt 7 évben, 2012 óta folyamatosan növekedett a 0-14 éves korúak száma a településen.

Egy település népességszámát a természetes szaporodás (azaz a születések és halálozások alakulása) valamint a vándormozgalom (azaz az a településre történő odavándorlás, valamint a településről történő elvándorlás alakulása) együttesen határozzák meg.

4. számú táblázat: Belföldi vándormozgalom alakulása 2012-2017

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	6		6	-9,3
2013	6	8	-2	27,8
2014	4		4	-23,7
2015	1	9	-8	-9,71
2016	3	3	0	4,93
2017		2	-2	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

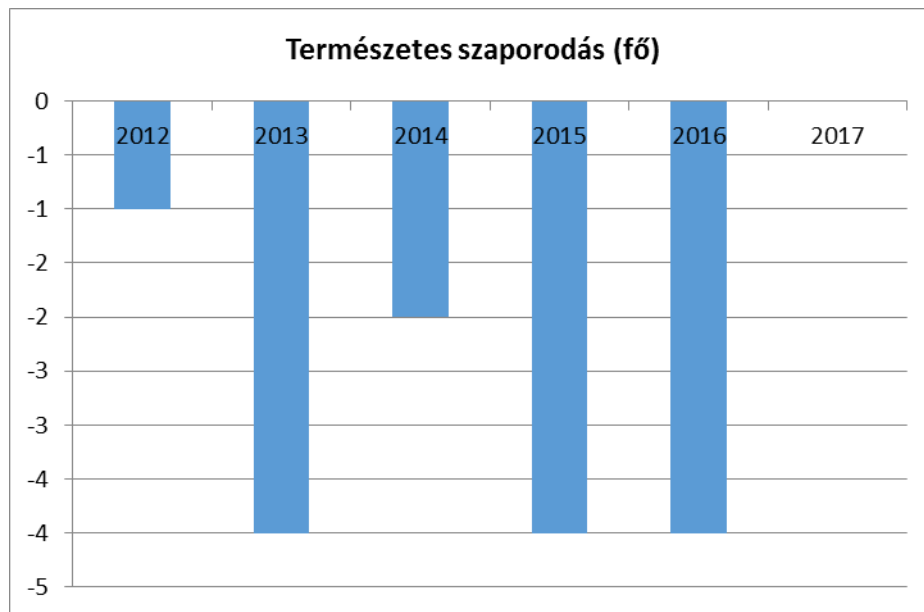

A települést érintő vándormozgalom kapcsán megállapítható, hogy 2012-ben és 2014-ben pozitív volt a vándorlási mérleg, tehát többen érkeztek a településre, mint amennyien elvándoroltak onnan. A 2013-as, 2015-ös és 2017-es években viszont inkább az elvándorlás jellemezte a községet és apasztotta népességszámát. A vizsgált 6 éves időszakban összesen 20 odavándorlás és 22 elvándorlás történt a települést érintően, így összességében nem beszélhetünk erős vándormozgalmi aktivitásról Öcsöt érintően.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	1	2	-1
2013	2	6	-4
2014	1	3	-2
2015	2	6	-4
2016		4	-4
2017	3	3	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népességszámot meghatározó másik fajlagos mutató a természetes szaporodás, amelynek értékét az élveszületések és a halálozások számának különbsége adja meg. A fenti diagram alapján megállapítható, hogy a mutató értéke a vizsgált évek mindegyikében negatívan alakult, azaz a halálozások száma mindvégig meghaladta a születések számát. A természetes szaporodás 2017-ben alakult a legkedvezőbbben, értéke 0 volt, mivel a halálozások és a születések száma megegyezett a településen (3-3).

Összegzésképpen Öcs község demográfiai helyzetéről elmondható, hogy igen kedvezőtlen. A település demográfiai szerkezete erőteljesen előregedő társadalmat tükröz, aminek háttérében az alacsony születésszám, a természetes szaporodás mutató negatív értéke áll. A település erősen fogyatkozó népességszámát a halálozások mellett az elvándorlás is nagymértékben apasztja.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és szegregációmentesség. A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Öcs Község Önkormányzatának célja, hogy Öcs olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Öcs Község esélyegyenlőségi programja teljes mértékben egyetért Magyarország Alaptörvényének II. cikkében leírt eszméjével, miszerint „minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

A program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet alapján

elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: **a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a mélyszegénységben élők és a fogyatékkal élők helyzetére.**

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Öcs település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötvt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebktv. 31 §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás-képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Mindezek megvalósulását támogatnia kell a helyi képviselő-testület által hozott döntéseknek. Öcs Község Önkormányzat Képviselő-testülete e témát is érintő, törvényi előírások betartása mellett megalkotott helyi rendeleteinek, melyek a lakosság alapvető létfeltételeit, a település működését, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják.

A 3/2015. (II.27.) A szociális igazgatásról valamint a szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendelete alapján Öcs Község Önkormányzatának Képviselő-testülete szociális rászorultság esetén rendszeres települési támogatást (azon belül lakhatási támogatást, ápolási támogatást és gyógyszer-támogatást), valamint rendkívüli települési támogatást (temetési támogatást) szülési támogatást, iskolakezdési támogatást és lakáscélú támogatást állapíthat meg. Természetben nyújtott szociális ellátás keretében köztemetésről gondoskodik.

A rendelet értelmében az önkormányzat szociális alapszolgáltatások biztosításával gondoskodik azokról a rászoruló személyekről, akik otthonukban saját erőből önmaguk teljes ellátására nem képesek. A szociális alapszolgáltatások keretében 2009. április 1-től falugondnoki szolgálatot tart fenn, illetve vásárolt ételmezés keretében étkeztetést biztosít a rászorulóknak.

A házi segítségnyújtás és családsegítés feladatait 2013. július 1. naptól az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ látja el az Önkormányzat által kötött térségi intézményi társulási megállapodás alapján. Az önkormányzat az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ intézményen belül a család- és gyermekjóléti szolgálat keretében a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából ingyenes, általános és speciális segítő szolgáltatást nyújt Öcs község családgyógyógyója által Öcs, Béke utca 35. szám alatt. A gyermekek napközbeni ellátásához való hozzáférést az önkormányzat falubusz biztosításával segíti.

Az önkormányzat a 7/2018. (IX.20.) számú rendelete alapján természetbeni támogatásként térítésmentes szociális célú tűzifa támogatást állapíthat meg annak a szociálisan rászoruló igénylőnek, aki Öcs község közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkezik, életvitelszerűen a településen él és a család szociális körülményei ezt különösen indokoltá teszik.

Emellett az önkormányzat minden évben meghirdeti a szociálisan rászorulóknak részére a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázatot. A beérkezett pályázatokról a Képviselő-testület dönt. A döntés pontozás alapján történik.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Falugondnoki szolgálat szakmai program

A népesség elöregedése, a családi struktúrák változásai, a lakosság anyagi helyzete romlásának következtében megnőtt az igény a személyes gondoskodási formák iránt. Öcsön a lakosság korösszetétele kedvezőtlen, magas az időskorúak aránya, jellemző a fiatalok elvándorlása. Többek között ilyen tényezőkre vezethető vissza, hogy ma már kevésbé jellemző a több generáció együttélése, ami megnehezíti az önmaguk ellátásában segítségre szoruló időskorúak gondozását. Emiatt egyre növekszik azok aránya, akik idősen egyedül élnek. Emellett növekvő tendenciát mutat azok száma is, akik különböző testi, szellemi valamint szociális problémákkal küzdenek, és emiatt segítségre szorulnak. Ezért szociális alapszolgáltatás keretében az Önkormányzat a közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező rászorulóknak részére biztosítja a falugondnoki szolgáltatást, különösen azoknak, akik időskorúak (65 év feletti), egészségi állapotuk miatt rászorulóknak, fogyatékkal élő személyek pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, valamint akik időszakszerűen igénybe veszik a szolgáltatást, továbbá a gyermek és iskoláskorúak részére.

A Falugondnoki Szolgálatot Öcs Község Önkormányzata 2009. április 1-től tartja fenn egy fő falugondnok foglalkoztatásával, a vonatkozó jogszabályok alapján.

A falugondnoki szolgáltatás célja a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos kistelepülések és tanyák esélyegyenlőségének növelése, az ott élők életfeltételeinek javítása, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás és a szociális alapellátások kiépítésének elősegítése, a települések szolgáltatási funkcióinak bővítése, közösségfejlesztés, valamint a jobb életminőség elérése. Igény szerint a kistérségi közlekedési szolgáltatásokban való részvétel.

A falugondnoki szolgáltatás alapfeladatai: közreműködik az étkeztetésben, a házi segítségnyújtásban, a közösségi és szociális információs szolgáltatásban. Emellett biztosítja az egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutást, a gyógyszerkiváltást, a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutást. A falugondnoki szolgálat másik alapvető feladata az óvodáskorú és iskoláskorú gyermekek szállítása az oktatási intézményekbe.

Kiegészítő feladatnak minősülnek a lakossági szolgáltatások: közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése; egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása, az önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére, a falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása.

A falugondnoki szolgálat az önkormányzat saját rendelete, az SzCSM 39. § (1)- (3) bekezdése, valamint a helyi szükségletek alapján:

- közvetlen, személyes szolgáltatásokat (ezen belül alap- és kiegészítő feladatokat), valamint
- az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatásokat végez.

A szolgáltatás igénybevételére jogosultak köre:

a településen életvitelszerűen tartózkodó lakosság, amely szociális körülményei, ezen belül kora, egészségi állapota és egyéb aktuális élethelyzete alapján alkalmilag vagy tartósan jogosulttá válik a falugondnoki szolgáltatás igénybevételére. A falugondnoki szolgáltatás valamennyi eleme térítésmentes.

Településfejlesztési terv

Az Önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja. Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervek közül azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják. Ennek biztosítása érdekében a községfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és az önszerveződő közösségeket. A településfejlesztés során a község előtérbe helyezi azokat a fejlesztéseket, melyek a falu lakosságának esélyegyenlőségét növelik és biztosítják, melyek a népességszám növekedését idézik elő, melyek munkahelyeket teremtenek, s háttérbe szorítja azokat, melyek a lakosság illetve a vállalkozásoknak csak szűk körét érintik, melyek nagy kiadásokkal járnak.

Településrendezési terv

A településrendezési terv elsődleges szempontként kezeli a település fejlesztés és a környezeti állapot egymásra épülő szerves viszonyát a környezeti állapot megőrzését és javítását. Az iparban bekövetkező ágazati váltás, a környezetet nem szennyező ipari létesítmények letelepedésének ösztönzése amellett, hogy munkalehetőséget biztosít az itt élőknek, elősegíti a minőségi környezet kialakulását. Ez alapozza meg hosszú távon a turizmus húzó ágazattá válását. Ez a minőségi

környezet teszi lehetővé a szelíd, természeti értékekre és az egészséges környezetre alapozó turizmus kialakítását, mint fontos egzisztenciális forrást. A településfejlesztési koncepcióban szereplő fejlesztések és területigényük szabályozása megfelel a hagyományos arculat védelmének és a szerves fejlődés feltételének.

Az Ajkai Járási Esélyteremtő Programterv

Ajka és a járáshoz tartozó települések több évtizede működnek együtt: szolgáltatások, intézmények és programok valósultak meg ennek köszönhetően. Az AROP 1-A.3-2014-0060 azonosítószámú, „Együtt az esélyegyenlőségért az Ajkai járásban” elnevezésű pályázat 2015. évben részesült támogatásban. A pályázathoz kapcsolódóan készült el az Esélyteremtő programterv, mely az Ajkai járás legfontosabb problémáit tárta fel – figyelembe véve a már elkészített települési HEP-eket – összegezte, hogy melyek azok a problémák, melyek kezelése sürgető.

A következő akcióprogramok érintik az esélyegyenlőségi csoportokat:

1. Az Ajkai járás településein a munkaerő-piaci beilleszkedését segítő, társadalmi együttműködést erősítő és mentális problémák kezelését segítő szociális programok.
Ezen belül:
 - Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztése.
 - Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő komplex foglalkoztatási szolgáltatások.
 - Mentális problémák kezelését segítő és egészségi állapot javítását célzó programok.
2. Halmozottan hátrányos helyzetűek foglalkoztatásba való bevonása, a munka világába történő visszavezetése.
3. Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása társadalmim vállalkozások fejlesztésével. Környezetbarát helyi termékek előállítás és piacra juttatása atipikus foglalkoztatási formák bevezetésével.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2013. július 1-től szűnt meg az ajkai Családsegítő és Gondozási Központ, amely jelenleg két jogutóddal működik tovább. 5 település Ajka, Öcs, Szóc, Halimba és Úrkút önkormányzatai hozták létre a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Társulást, mely fenntartója a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnak.

2016. január 01. napjával, jogszabályváltozásoknak köszönhetően a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat átszervezésére került sor, létrejött az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ. A korábbi családsegítés és gyermekjóléti szolgálat összevonásával alakult meg az intézmény család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egysége, majd új szakmai egységként került létrehozásra a család- és gyermekjóléti központ. Az intézmény fenntartója Ajka Város Önkormányzata.

Az intézmény ellátási területe a család- és gyermekjóléti szolgálat és a házi segítségnyújtás tekintetében Ajka, Halimba és Öcs településekre terjed ki, a család- és gyermekjóléti központ ellátási területe az Ajkai Járás valamennyi települése.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtés során alapvető probléma volt, hogy 2017. évi adatok nem minden esetben álltak rendelkezésre, illetve, hogy a több forrásból származó ugyanazon adatok nagymértékben eltértek/eltérhettek egymástól.

A táblák kitöltésében a TEIR adatbázisnak volt a leghangsúlyosabb szerepe, hiszen sokkal gyorsabban lehetett innen információkhoz jutni, mint más forrásokból.

A HEP készítése során felmerülő adathiányok: munkanélküliek tényleges aránya, a községben élő romák/cigányok pontos száma.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység fogalma a XX. században jelent meg először és azt sokféleképpen értelmezik. Vonatkozhat emberre vagy akár embercsoportra. Magyarországon a mélyszegénység fogalmát gyakran tévesen a cigánysággal azonosítják, azonban ez nem igaz, hiszen a mélyszegélyek körülbelül 50 %-át teszi ki a roma nemzetiség. A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti tulajdonképpen, hogy egy ember vagy embercsoport tartósan a létminimum alatt él és egyedül, segítség nélkül nincs is esélye, hogy helyzetéből kitörjön. Ennek az állapotnak a kialakulása többféle okra vezethető vissza. Ilyen okok lehetnek a társadalmi-, gazdasági hátrányok, az alacsony iskolázottság, foglalkoztatottság hiánya. Ezek mind hozzájárulnak a mélyszegény kialakulásához.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és esetükben legtöbbször a társadalomból való kirekesztettség jelentkezik. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

Forrás: Cserti Csapó Tibor – Orsós Anna (2013): A mélyszegénységben élők és a cigányok/romák. In: Varga Aranka (szerk.) Esélyegyenlőség a mai Magyarországon, Pécs: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet, 2013. pp. 99-120.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a *jövedelem*: az az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó megszerzett vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

***vagyon*:** az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az

ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. § -a értelmében jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott belföldről vagy külföldről származó vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét; **rendszeres jövedelem:** a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az alábbi táblázatok adatai arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok; a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők; a pályakezdő fiatalok; valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

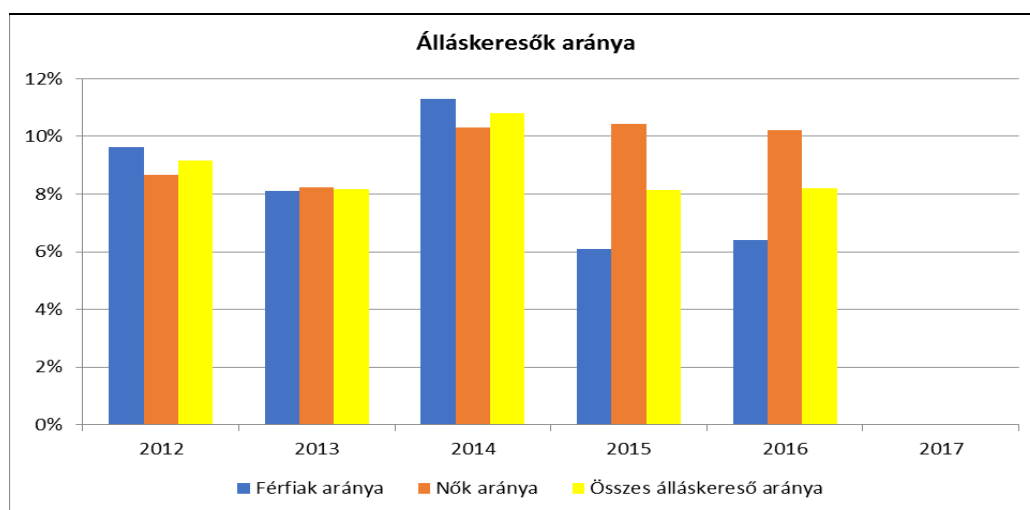
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	78	72	150	7,5	9,6%	6,25	8,7%	14	9,2%
2013	77	76	153	6,25	8,1%	6,25	8,2%	13	8,2%
2014	73	68	141	8,25	11,3%	7	10,3%	15	10,8%
2015	74	67	141	4,5	6,1%	7	10,4%	12	8,2%
2016	74	66	140	4,75	6,4%	6,75	10,2%	12	8,2%
2017			0	4,75	#####	4,5	#####	9	#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi ráta alakulása az Ajkai járásban 2012-2017 között

Időszak	Állandó népességből a 15-64 évesek száma az Ajkai járásban (fő)	Nyilvántartott álláskeresők száma az Ajkai járásban összesen (fő)	Munkanélküliségi ráta az Ajkai járásban (%)
2012. év	28727	1615	5,6
2013. év	28393	1266	4,5
2014. év	27973	912	3,3
2015. év	27406	913	3,3
2016. év	26920	764	2,8
2017. év	26616	655	2,5

Adatok forrása: KSH- Tstar

A munkanélküliségi ráta a nyilvántartott álláskeresőknek az aktívkorú (15-64 év közötti) népességhez viszonyított aránya. Öcs község esetében a munkanélküliségi ráta a vizsgált 2012-2017 közötti időszakban 8,2 % illetve 10,8% között alakult, ami igen kedvezőtlennek tekinthető. Legmagasabb a ráta értéke egyébként 2014-ben volt, ekkor a településen élő 141 aktív korúból 15 fő volt regisztrált munkanélküliként nyilvántartva.

Összehasonlításképpen az Ajkai járásban 2012 és 2017 között 2,5% - 5,6 % között alakult a munkanélküliségi ráta értéke, és az 2012-től folyamatos csökkenést mutatott (lásd: A munkanélküliségi ráta alakulása az Ajkai járás 2012-2017 között című táblázat.)

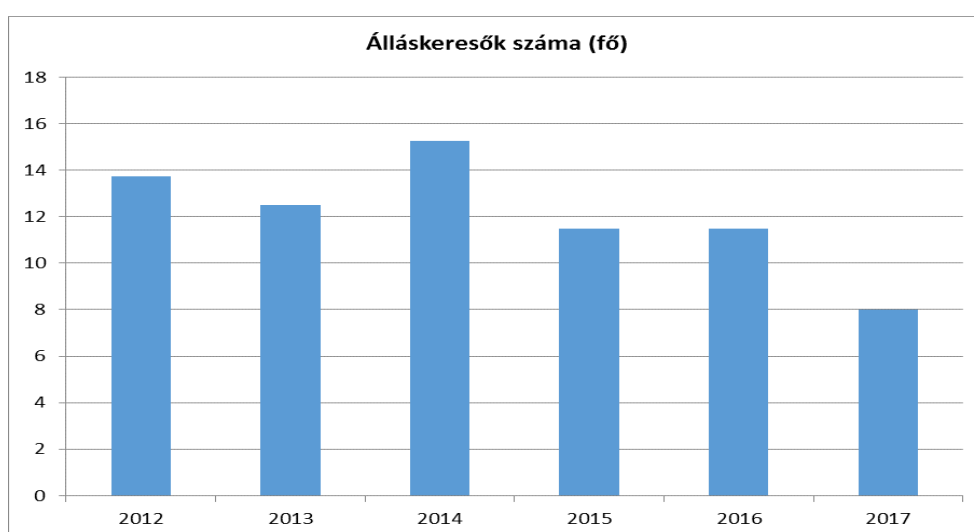
Öcsön nemenként vizsgálva az álláskeresőket azt állapíthatjuk meg, hogy míg 2012-2014 között a férfiak körében volt magasabb a munkanélküliség, addig 2015-től a nők körében volt magasabb az álláskeresők aránya.

A magas munkanélküliség mögött jelentős szerepet játszik a települési munkahelyek hiánya. A helyi adatgyűjtés alapján az aktív korú lakosság elenyésző része helyezkedik el a helyi munkaerőpiacon.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma
korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		14	13	15	12	12	8
20 év alatti	Fő			0,5	0,25	0,25	0,25
	%	0,0%	0,0%	3,3%	2,2%	2,2%	3,1%
20-24 év	Fő	1,5	1,75	2,75	2	1	0,5
	%	10,9%	14,0%	18,0%	17,4%	8,7%	6,3%
25-29 év	Fő	2	1,75	3	1,25	1,5	0,75
	%	14,5%	14,0%	19,7%	10,9%	13,0%	9,4%
30-34 év	Fő	1,5	0,75	0,5	0,75	1	0,75
	%	10,9%	6,0%	3,3%	6,5%	8,7%	9,4%
35-39 év	Fő	0,5	0,25				
	%	3,6%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
40-44 év	Fő	1,25	2,25	1,75	0,75	0,5	0,5
	%	9,1%	18,0%	11,5%	6,5%	4,3%	6,3%
45-49 év	Fő	2,5	1	2	2,25	1,5	1,5
	%	18,2%	8,0%	13,1%	19,6%	13,0%	18,8%
50-54 év	Fő	3,25	2,75	2,5	1,25	2	2
	%	23,6%	22,0%	16,4%	10,9%	17,4%	25,0%
55-59 év	Fő	1	1	1,25	2	1,75	0,5
	%	7,3%	8,0%	8,2%	17,4%	15,2%	6,3%
59 év feletti	Fő	0,25	1	1	1	2	1,25
	%	1,8%	8,0%	6,6%	8,7%	17,4%	15,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők korcsoportonkénti bontását vizsgálva megállapítható, hogy a legmagasabb rátaértékekkel a pályakezdő 20-24 éves korosztály, valamint a 45-59 év közötti korosztályok jellemezhetők. A 3.2.2. számú táblázat adatai alapján a 50-54 év közöttiek

elhelyezkedési esélyei a legrosszabbak a településen. Az említett korcsoportba tartozók körében 10,9% valamint 25% között alakult a munkanélküliségi ráta a vizsgált időszakban. A legfrissebb, 2017. évi adatok alapján is az 50-54 évesek körében a legnagyobb a munkanélküliek aránya a településen (25%).

A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresőket tekinti a statisztika tartós munkanélkülieknek. A tartós munkanélküliséget vizsgálva is igen kedvezőtlen a település helyzete, amint azt az alábbi táblázatban is láthatjuk. Az adatokból átlagot számítva az mondható el a településről, hogy a vizsgált időszakban az álláskeresők mintegy 53%-a 180 napon túl volt munkanélküliként számon tartva, azaz tartósan munkanélkülinek tekinthető.

A tartósan munkanélküliek aránya a regisztrált álláskeresők körében

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	180 napon túl nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	180 napon túl nyilvántartott álláskeresők aránya (%)
2012	14	6	42,9
2013	13	8	61,5
2014	15	10	66,7
2015	12	6	50,0
2016	12	8	66,7
2017	9	3	33,3

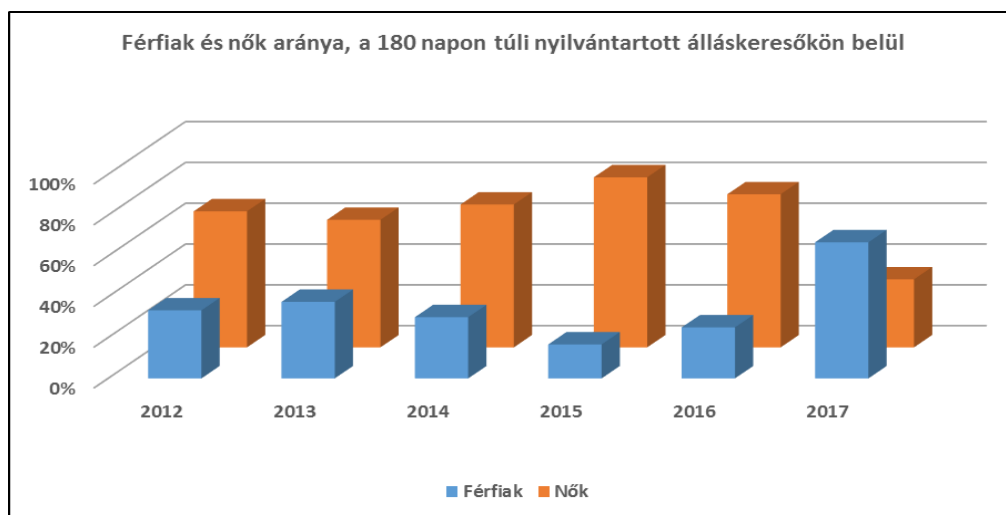
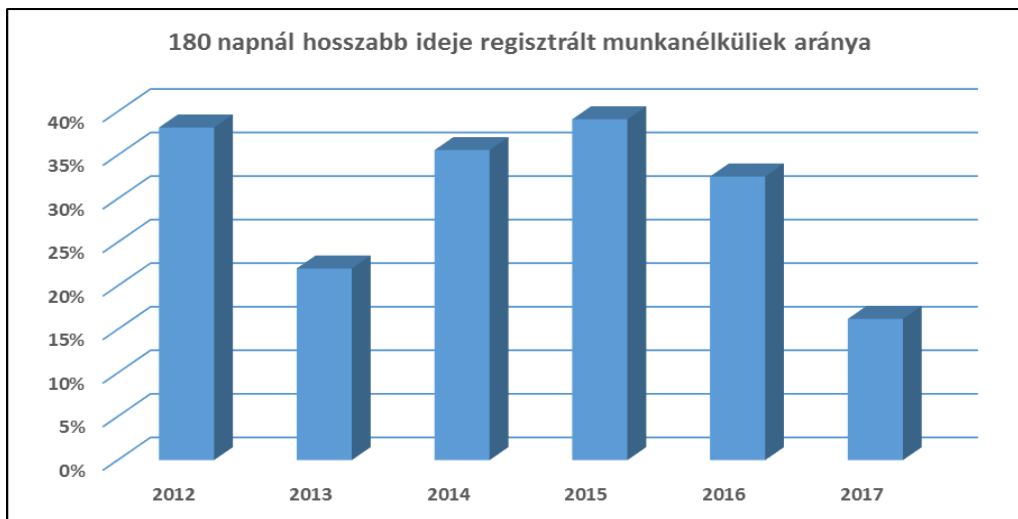
Adatok forrása: KSH, Tstar

A tartós munkanélküliséget nemek szerint vizsgálva azt láthatjuk, hogy a 2017-es évet leszámítva végig a nők körében volt magasabb a 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők aránya. A tartósan munkanélküli nők aránya majd duplája a tartósan munkanélküli férfiakénak, azaz a nők elhelyezkedési esélyei a településen rosszabbnak tekinthetők.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	38,18	2	4	6	33,3%	66,7%
2013	22	3	5	8	37,5%	62,5%
2014	35,59	3	7	10	30,0%	70,0%
2015	39,13	1	5	6	16,7%	83,3%
2016	32,56	2	6	8	25,0%	75,0%
2017	16,22	2	1	3	66,7%	33,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Tapasztalatok szerint az alacsony iskolai végzettség az elhelyezkedésnek nem gátló tényezője. Sokkal inkább az egyéb kompetenciák okozzák az alacsony iskolai végzettségűek nehézkes elhelyezkedését. Érdekes különbséget tenni férfiak és nők között, ugyanis az alacsony iskolai végzettséggel is végezhető munkák az Ajkai járásban általában a nagy monotonitástűrést igénylő munkakörök. Az ilyen jellegű munkák nők által inkább preferáltabbak. A járás legtöbb cégnél folyamatosan van felvétel különböző betanított munkákra, ahová elég a 8 általános végzettség.

c) közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban jellemzően azok az álláskeresők vesznek részt, akik különböző okok miatt (pl. bejárási nehézség, családi, egészségi, mentális problémák, tapasztalat, gyakorlat hiánya) nem képesek elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon. Kistélepüléseken, így Öcsön is csak az önkormányzat él a közfoglalkoztatás lehetőségével, és foglalkoztat álláskeresőket ezzel a támogatási formával.

A közfoglalkoztatásban részt vevők létszáma általánosságban a 2013-2014 években volt a legmagasabb, azóta számuk folyamatosan csökken. Kistelepülések vonatkozásában ez a szám inkább stagnál.

A közfoglalkoztatásban részt vevők éves átlagos létszáma az alábbiak szerint alakult Öcs településen:

Évszám	2013	2014	2015	2016	2017
Férfi	1	1	1	1	2
Nő	0	1	1	2	1
Összesen (fő)	1	2	2	3	3

Adatok forrása: Ajkai Járási Hivatal, Foglalkoztatási Osztály adatszolgáltatása

Jelenleg az Önkormányzat 1 fő közfoglalkoztatottat alkalmaz hosszabb időtartamú támogatott hatósági szerződés alapján.

A közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését segíti a „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” elnevezésű központi munkaerő-piaci program is, amelynek egyik támogatási eleme az elhelyezkedést segítő juttatás, a másik eleme pedig a szakmai segítő nyújtás támogatása. (Az előbbi az álláskereső részére, ez utóbbi a foglalkoztató részére folyósítható támogatás.)

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A település a foglalkoztatottság szempontjából a hátrányos helyzetű települések közé sorolható, mivel a települési munkahelyek hiányában a helyi munkaerő-piacon az aktív korú lakosság elenyésző része tud elhelyezkedni. Az aktív korú lakosság nagy része a 20 km-re található járásközpontban, Ajkán van foglalkoztatva.

A település közlekedés-földrajzi helyzete is meglehetősen periférikus, a legközelebbi centrum 20 km-re Ajka városa, melyet autóval kb. 20 perc alatt, autóbusszal 30 perc alatt lehet elérni. Az autóbusz közlekedés nem mondható jónak, az autóbuszjáratok száma munkanapokon 8. A megyeszékhely Veszprém, mely autóval 40 perc, autóbusszal 1 óra alatt érhető el, az autóbuszjáratok száma – átszállás nélkül – munkanapokon 2. A fővárosba közvetlenül közlekedő járat nincs. Öcs település vasútállomással és vonatközlekedéssel nem rendelkezik, amely viszont elérhető Ajka városából. Öcs község lakossága számára a legközelebbi foglalkoztatási centrum (Ajka) autóbusszal, gépjárművel rövid időn belül megközelíthető. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét a közlekedési lehetőségek nem akadályozzák

A felnőttek foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen nincsenek. Helyi foglalkoztatási program a közmunka.

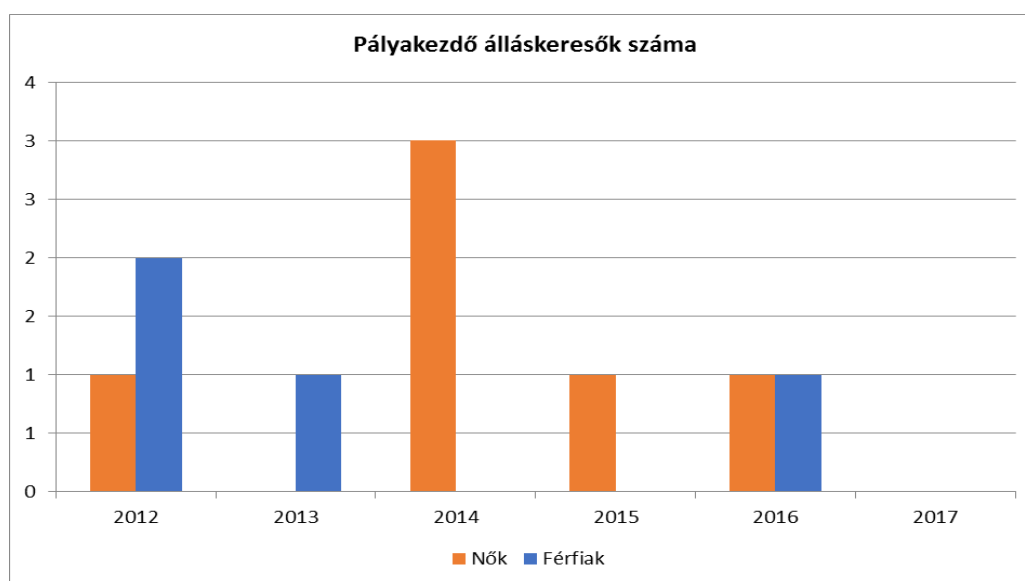
Ajka és térségében – így Öcsön – működő foglalkoztatási program a TOP-5.1.1-15-VE1-2016-00001 azonosító számú „Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések Veszprém megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés” projekt. A projekt célja, hogy elősegítse a mindenkor foglalkoztatási célú kormányzati intézkedések hatékony megvalósulását, valamint együttműködik a Nemzetgazdasági Minisztérium Munkaerőpiacért és Képzésért Felelős Államtitkárságával a munkaerő-piaci beavatkozások koordinálása és a támogatások szinergiájának érdekében. A projekt fizikai befejezése: 2020. május 31.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	17	20	37	2	11,8%	1	5,0%	3	8,1%
2013	19	21	40	1	5,3%		0,0%	1	2,5%
2014	18	41	59		0,0%	3	7,3%	3	5,1%
2015	18	15	33		0,0%	1	6,7%	1	3,0%
2016	15	15	30	1	6,7%	1	6,7%	2	6,7%
2017	15	30	45		0,0%		0,0%	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

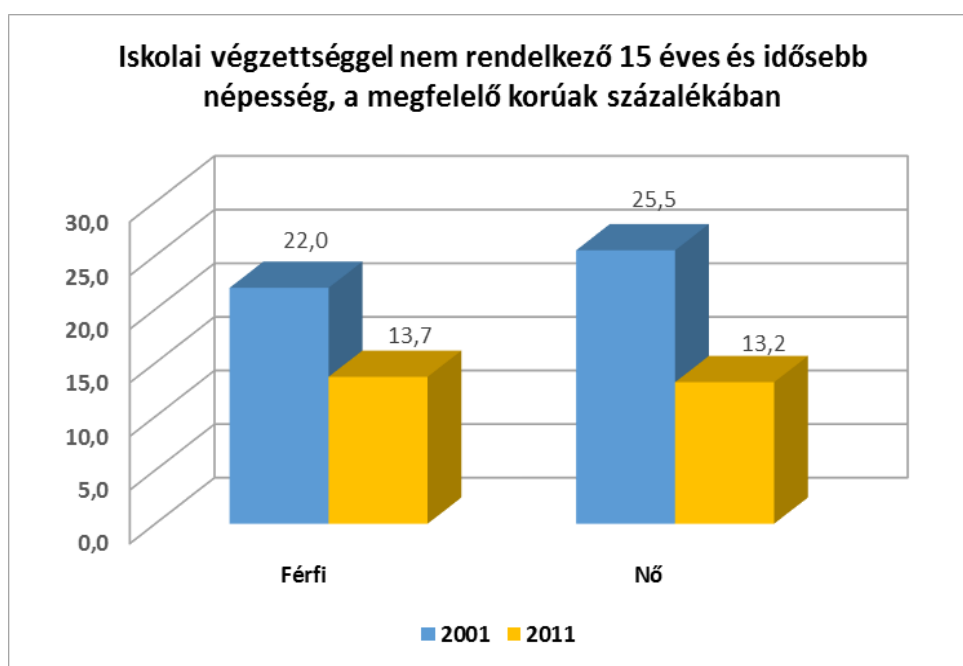
A pályakezdőnek minősülő, 18-29 éves korosztály elhelyezkedési esélyeire vonatkozóan a fenti táblázat alapján a következőket állapíthatjuk meg:

2012-ben 3 fő 18-29 éves korú álláskeresőt tartottak nyilván a településen. Ekkor a korcsoportba 37 fő tartozott Öcsön, azaz a pályakezdők 8,1%-a volt munkanélküli. 2012-es kiindulási évhez képest 2017-ig folyamatosan csökkent a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya, számuk 1-1 főre redukálódott.

3.2.5. számú táblázat – Az alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	78	74,5	22,0	25,5
2011	86,3	86,8	13,7	13,2

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A foglalkoztatottakat az általános iskola elvégzése szerint vizsgálva megállapítható, hogy a 15 éves és idősebb lakosság körében iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya mind a férfiak mind a nők körében csökkent a legutóbbi két népszámlálás között eltelt időszakban (2001-2011). A férfiak esetében 8,3 százalékponttal nőtt a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2001 és 2011 között, míg nők körében 12,3 százalékpontos volt a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránynövekedése. A férfiak és a nők iskolázottságában egyfajta kiegyenlítődés volt megfigyelhető a vizsgált időszakban. 2001-ben a nők körében még 3,5%-kal magasabb volt az iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya, 2011-ben már csak 0,5 százalékpont volt a férfiak és nők közötti különbség az iskolai végzettséggel nem rendelkezők vonatkozásában.

Az iskolázottsági mutató tekintetében tehát javultak a település mutatói

A fiatalok foglalkoztatását elősegítő program az Ajka Járási Hivatal adatszolgáltatása alapján az Ifjúsági Garancia Program (IGR), ezen belül a GINOP 5.2 programok, amelyek elsődleges célja a foglalkoztatás bővítésének elérése a munkaerő kínálat fejlesztésével, a munkavállalók és az álláskereső elhelyezkedésének ösztönzésével az elsődleges munkaerőpiacon, a munkavállalók és munkáltatók alkalmazkodóképességének javításával. A GINOP 5.2. program keretében támogatás

(bérköltség és bértámogatás) nyújtható foglalkoztatónak a fiatal foglalkoztatásához munkatapasztalat szerzése céljából, de a fiatalok, elhelyezkedési esélyeinek javítása érdekében részt vehetnek támogatott képzéseken, illetve amennyiben vállalkozás indítását tervezik, részesülhetnek vállalkozóvá válási támogatásban is.

További lehetőség a fiatalok számára a Széchenyi Programiroda által működtetett GINOP 5.2.4 ún. gyakornoki programban való részvétel, illetve a GINOP 5.2.2 „Fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése”.

A gyakornoki program célja, hogy javuljon a fiatalok gyakornoki képzésben való részvétele, képzettsége, szakmai gyakorlati ismeretei, munkatapasztalata, ezáltal munkaerő-piaci kilátásaik és foglalkoztatásuk. Bér- és járulékutámogatást nyújt a munkáltatók számára a gyakornok foglalkoztatásához kapcsolódóan, kilenc hónapon keresztül.

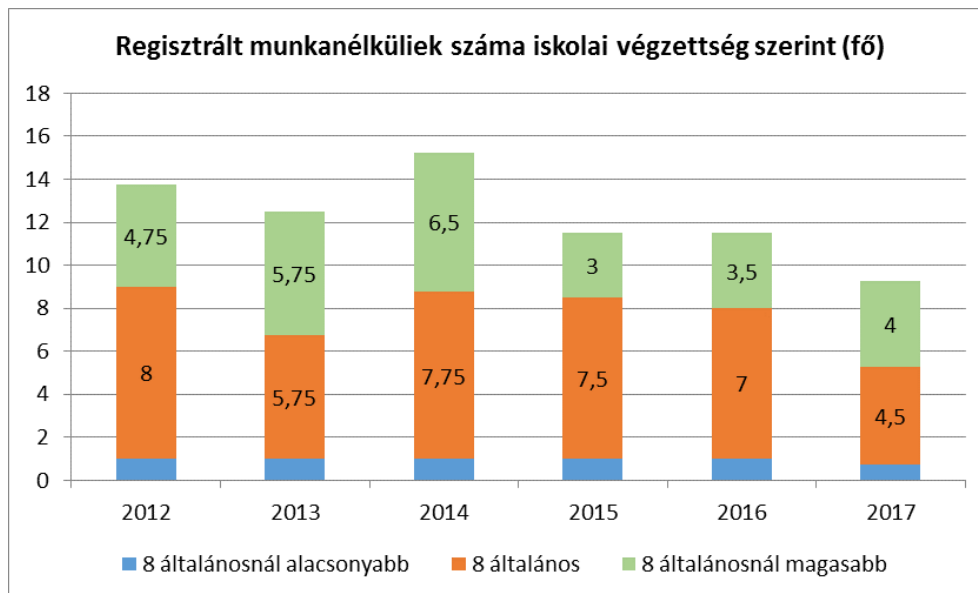
A „Fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése” program keretében egy, a vállalkozás indításával és működtetésével kapcsolatos, vállalkozói ismeretek megszerzését biztosító képzésen vesznek részt, a képzést követően pedig vállalkozóvá válási támogatásban részesülhetnek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	14	1	7,3%	8	58,2%	4,75	34,5%
2013	13	1	8,0%	5,75	46,0%	5,75	46,0%
2014	15	1	6,6%	7,75	50,8%	6,5	42,6%
2015	12	1	8,7%	7,5	65,2%	3	26,1%
2016	12	1	8,7%	7	60,9%	3,5	30,4%
2017	9	1	8,1%	4,5	48,6%	4	43,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatok alapján megkérdőjelezhetjük azt az általános vélekedést, miszerint a 8 általános iskolai osztályt vagy annál kevesebbet végzetek elhelyezkedési és munkavállalási lehetőségei alacsonyabbak, mint a 8 általános iskolánál magasabb végzettségűek. A fenti oszlopdiagram is jól szemlélteti, hogy a vizsgált időszakban a regisztrált állás keresők iskolai végzettség szerinti bontásában az iskolai végzettséggel nem rendelkezők körében mindössze 1 fő állás keresőt tartottak nyilván a településen. Az állás keresők körében a legtöbben általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A regisztrált állás keresők számának értéke csökkenő tendenciát mutat, azonban az iskolai végzettség szerint vizsgálva arányaiban nem változott.

A településen sem általános iskolai, sem középfokú-, szakiskolai-, szakközépiskolai vagy gimnáziumi oktatás nem működik.

A községben munkaerő-piaci integrációt segítő szervezet és szolgáltatás nem található. A munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási program létrehozása az elmúlt években és jelenleg sem megoldott. A települést érintően a munkaerő-piaci szolgáltatásokat a Veszprém Megyei Kormányhivatal Ajkai Járási Hivatal, mint állami foglalkoztatási szerv látja el. Az intézmény foglalkozik felnőttképzéssel és munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtásával.

Öcshöz legközelebb a járásközpontban, Ajkán van lehetőség felnőttoktatásban történő részvételre, több intézmény tekintetében is:

2018. szeptember 1-jén indította az **ASZIK (Ajkai Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola)** az esti felnőttképzését, 2 éves érettségire felkészítőt. Ők rendelkeznek már szakmai végzettséggel, ehhez kívánják megszerezni az érettségi bizonyítványt azért, hogy a munkahelyükön a lehetőségeik kitáguljanak, feljebb juthassanak a ranglétrán, illetve bekapcsolódhassanak felsőfokú képzésbe. Leginkább a szociális területen tanulnak tovább, illetve saját munkahelyükön pályáznak meg középvezetői állást. - Felnőttoktatás az intézményben:

- Burkoló esti szakképzés (2018. évtől): az ő előképzettségük kőműves, festő. Ők másodszakmaként végzik el a burkoló szakképesítést azért, hogy uniós pályázatok kivitelezőiként térkövezést tudjanak vállalni.
- Érettségire felkészítés az életben való továbblépéshez.
- 2019. szeptember 1-től az ASZIK felnőttképzés céljai között megjelenik még a fentiekén túl másodszakma képzésként: villanszerelő, kőműves és hegesztő felnőttek oktatása.

A térségben még a **Veszprémi Szakképzési Centrum Szent-Györgyi Albert Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma** biztosít felnőttoktatást.

2010 óta működik Ajkán az Ajka Térségi Foglalkoztatási Partnerség. Célja, hogy javítsa a térség foglalkoztatási helyzetét. Ebben az évben az alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők munkaerőpiacra segítését támogatják. Ebbe a csoportba sorolhatók a 25. év alattiak, az 50. év felettiak, romák, alacsony iskolai végzettségűek, megváltozott munkaképességűek illetve a tartós munkanélküliek. Az ő számukra próbálnak a településen munkát biztosítani.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat a vizsgált időszakban nem foglalkoztatott mélyszegénységben élőket, vagy romákat így a táblázat értéke 0.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A helyi adatgyűjtés alapján a foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetésről nincs adata. Az Önkormányzat a foglalkoztatásába bevont személyekkel szemben biztosítja az esélyegyenlőség megvalósulását és a diszkrimináció-mentességet

A nők esetében gyakori probléma a gyermekvállalás kérdése valamint, amennyiben már van gyermek akkor az esetleges gyermek elhelyezés problémája. Ezen problémák esetleges felmerülése miatt a munkáltatók szívesebben alkalmaznak férfi munkavállalót.

A fiatalok esetében problémát a gyakorlat hiánya jelenti. Hiszen nem szívesen szánnak időt a betanításra és a fiatal munkavállalók képzésére.

Az idős korosztálynál viszont már a teherbírás csökkenése miatt félnek a munkáltatók és nem szívesen bíznak rájuk munkát.

A településen mélyszegénységben élőkről nincs tudomásunk.

A romáknál előfordul származás miatti elutasítás. Sok esetben az álláskeresőket visszajelzést sem kapnak a felkeresett munkáltatóktól a döntést illetően.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- *Pénzbeli ellátások:* időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakhatási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
 - Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakhatási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
 - Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.
- #### **3.4. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó ellátások**

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25.§ és a 47.§ alapján pénzbeli és természetbeni támogatások adhatók a szociálisan rászorult, személyek és családjuk részére. A szociális rászorultság a család / háztartás tagjaira eső havi jövedelemből állapítható meg.

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások:

Az álláskeresők – jogszabályi feltételek fennállása esetén – álláskeresési ellátásra jogosultak a munkaviszonyuk megszűnését követően. Jelenleg 2 típusát különböztetjük meg az álláskeresési ellátásnak, az álláskeresési járadékot és a nyugdíj előtti álláskeresési segélyt (amit – az egyéb feltételek fennállása esetén – az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt legfeljebb 5 évvel kérhetnek az álláskeresők).

Az álláskereséshez kapcsolódó, az elhelyezkedést segítő un. aktív támogatások közül a bérköltség támogatás, a bértámogatás, a vállalkozóvá válási támogatás, valamint a képzés töltenek be meghatározó szerepet.

A támogatások jellemzői:

Bérköltség támogatás (90 nap) (de minimális támogatás).

Munkatapasztalat-szerzés céljából legfeljebb 90 napra nyújtható támogatás, a foglalkoztatott résztvevő munkabére és szociális hozzájárulási adója legfeljebb 100 %-ának megfelelő összegű támogatás, jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű álláskeresők számára.

Bérköltség támogatás (8+4 havi, 100%) (de minimális támogatás)

Elhelyezkedési esélyek javítása céljából, a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű álláskeresők elhelyezkedésének elősegítése érdekében legfeljebb 8+4 hónapra nyújtható támogatás, a foglalkoztatott résztvevő munkabére és szociális hozzájárulási adója legfeljebb 100 %-ának megfelelő összegű támogatás.

Bértámogatás (8+4 havi, 70%) (nem, de minimális támogatás)

A munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű álláskeresők elhelyezkedésének elősegítése érdekében legfeljebb 8+4 hónapra nyújtható támogatás, a foglalkoztatott résztvevő munkabére és szociális hozzájárulási adója legfeljebb 70 %-ának megfelelő összegű támogatás.

Mindhárom támogatás esetén a garantált bérminimum 150%-a a támogatás maximuma.

Vállalkozóvá válási támogatás

Az álláskeresők részére, abban az esetben, ha vállalkozást indítanak, vagy már meglévő, működő vállalkozáshoz kívánnak csatlakozni, legfeljebb 6 hónap időtartamra, a kötelező legkisebb munkabér 100%-ának megfelelő összegű támogatás nyújtható.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	150		0,0%
2013	153	1	0,7%
2014	141	1	0,7%
2015	141		0,0%
2016	140		0,0%
2017			

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

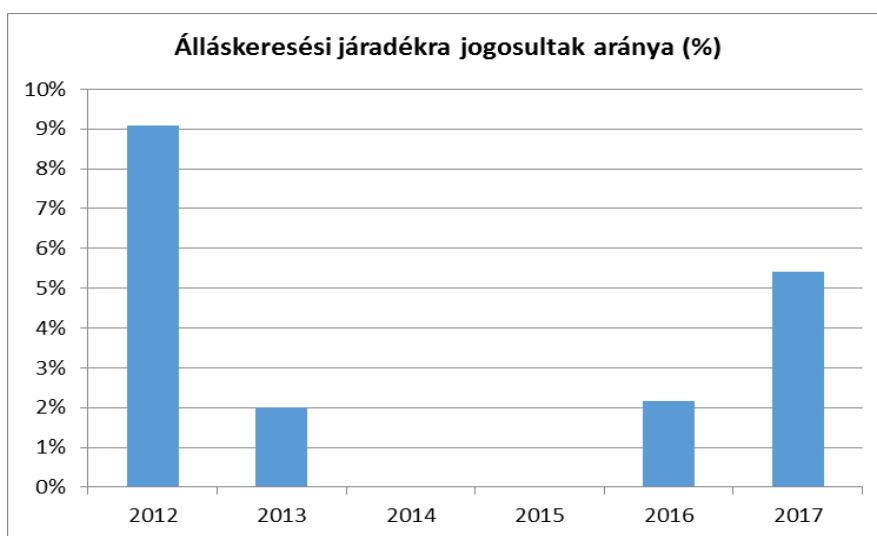

Az álláskeresési segélyben részesülők száma Öcsön nagyon alacsony volt a vizsgált időszakban, mindössze 1-1 fő részesült ilyen jellegű támogatásból. Ennek oka sokféle lehet. A korábbi években nem sokan ismerték ezt az ellátási formát, emiatt kevesebben is igényelték. Emellett nagyon szigorú jogosultsági feltételei vannak a támogatásnak, ami befolyással van az ellátásban részesülők alacsony számára.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	14	1,25	9,1%
2013	13	0,25	2,0%
2014	15		0,0%
2015	12		0,0%
2016	12	0,25	2,2%
2017	9	0,5	5,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

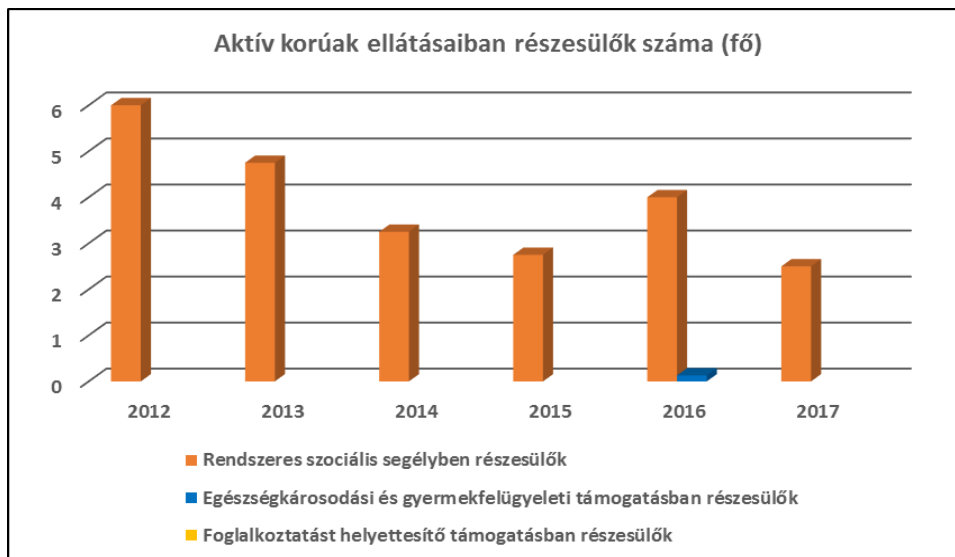

Ahogy az álláskeresési segélyre, úgy az álláskeresési járadékra jogosultak száma is nagyon minimális volt a településen a vizsgált időszakban.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
		Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő
2012	6			4,00%	0,00%
2013	4,75			3,10%	0,00%
2014	3,25			2,30%	0,00%
2015	2,75			1,95%	0,00%
2016	4	0,13		2,86%	0,00%
2017	2,5				

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat alapján látható, hogy a rendszeres szociális segélyben részesítettek, valamint az Foglalkozást helyettesítő támogatásban részesítettek száma csökkenést mutatott a vizsgált időszakban. 2016-ban átlagosan 4 fő munkanélküli részesült a településen rendszeres szociális segélyben, azóta ismét csökkenés volt tapasztalható. A hullámozást több tényező okozhatja, mint például a jövedelmi helyzet javulása, munkanélküliség csökkenése, illetve ezek következtében a jogosultsági feltételeknek való megfelelés tekintetében történő változás. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők aránya a településen minimális.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény alapján** természetben nyújtott szociális ellátások formái:

- Köztemetés
- Közgyógyellátás

Pénzbeli ellátások:

- Időskorúak járadéka
- Aktív korúak ellátása
- Gyermek otthongondozási díja
- Ápolási díj

Öcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015. (II.27.) rendelete foglalkozik a helyben adható pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátásokról. Ennek értelmében szociális alapon az alábbi támogatások vehetők igénybe:

Rendszeres támogatások:

- Lakhatási támogatás:

A lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaink viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A támogatás az e rendeletben meghatározott feltételek szerinti jogosultnak a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, illetve a tüzelőanyag költségeihez állapítható meg.

Lakhatási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. Az egy fogyasztási egységre jutó havi

jövedelem megegyezik a háztartás összjövedelmének és a fogyasztási egységek összegének hányadosával.

- Gyógyszertámogatás:

A gyógyszertámogatás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó - a krónikus betegségével összefüggő - rendszeres gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Gyógyszertámogatásra jogosult az a szociálisan rászorult személy, aki a Szt. 50. § (1) vagy (2) bekezdése szerinti közgyógyellátásra nem jogosult, és

- a) akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, egyedül élő esetén annak 200 %-át, és
- b) a havi rendszeres gyógyító ellátásának elismert költsége meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 20%-át, és a család tagjai egyikének sincs vagyona.

- Ápolási támogatás:

Az ápolási támogatás a tartósan beteg személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított rendszeres hozzájárulás.

A képviselő-testület ápolási támogatást állapíthat meg annak a személynek, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont] ápolását, gondozását végzi, feltéve, ha

- a) kora, mentális és egészségi állapota alapján - az ápolat személy gondozási és ápolási igényét figyelembe véve - alkalmas a feladat ellátására, és
- b) regisztrált álláskereső és nem részesül rendszeres pénzellátásban, munkanélküliek ellátására, társadalombiztosítási ellátásra, valamint nyugellátásra nem jogosult; nappali tagozaton tanulói, hallgatói jogviszonyban nem áll; és
- c) nem jogosult az Szt. 41.§-a alapján ápolási díjra, és
- d) a családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, és vagyonnal sem rendelkeznek,
- e) és az ápolat személy háztartásában a kérelmezőn kívül ápolásra, gondozásra alkalmas más személy nincs;
- f) valamint, ha az ápolat személy is életvitelszerűen Öcs község közigazgatási területén él.

(3) Nem állapítható meg az (1) bekezdés szerinti ápolási támogatás annak, aki az ápolat tartását, gondozását tartási, öröklési vagy életjáradéki szerződésben vállalta.

(4) Tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

Rendkívüli települési támogatás:

Rendkívüli települési támogatásban kell részesíteni az Szt. 45.§ (3) és (4) bekezdésében meghatározott esetekben azt a személyt, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át, egyedül élő személy esetén annak 150%-át nem haladja meg.

- Temetési támogatás:

Igényelheti az a személy, aki az elhunyt személy eltemettetéséről gondoskodott, ha a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 450%-át, egyedül élő esetén 500%-át.

- Szülési támogatás:

Az Önkormányzat kérelemre szülési támogatást nyújt az öcsi származási helyi újszülöttek családjának, ha a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át.

- Iskolakezdési támogatás:

Iskolakezdési támogatásra jogosult az Öcs községben lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen a településen élő, általános vagy középiskola nappali tagozatán tanuló gyermek törvényes képviselője, valamint a fiatal felnőtt, feltéve ha

- a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be vagy
- b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

Természetben nyújtott szociális ellátások:

- Köztemetés

Szociális alapszolgáltatások:

- Falugondnoki szolgáltatás:

Öcs község Önkormányzata 2009. április 1. napjától falugondnoki szolgálatot tart fenn. A szolgálat működési területe Öcs község közigazgatási területe. A falugondnoki szolgálatról való gondoskodást az önkormányzat kinevezett falugondnok és erre a célra biztosított gépjármű üzemeltetésével látja el.

A falugondnoki szolgáltatás keretében ellátandó feladatok:

- a) alapfeladatok,
- b) kiegészítő feladatok,
- c) közvetett szolgáltatások

Alapfeladatnak minősül:

- a) közreműködés: az étkeztetésben, a házi segítségnyújtásban, közösségi és szociális információs szolgáltatásban;
- b) egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása: háziorvosi rendelésre szállítás, egyéb egészségügyi intézménybe szállítás, gyógyszerkiváltás és gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása;
- c) óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása: óvodába, iskolába szállítás, egyéb gyermekszállítás

(5) Kiegészítő feladatnak minősülnek a lakossági szolgáltatások:

- a) közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése,
- b) egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása,
- c) egyéb lakossági szolgáltatások, szociális alapszolgáltatásokon kívüli szolgáltatások biztosításában való közreműködés.

(6) Közvetett szolgáltatásnak minősül:

- a) ételszállítás önkormányzati intézménybe
- b) önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére
- c) falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása.

A falugondnoki szolgáltatás igénybevétele térítésmentes.

- **Étkeztetés:**

Az önkormányzat az étkeztetés keretében azoknak, az Szt. 62.§-ában meghatározott, szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri étkeztetéséről gondoskodik, aki

- a) 65 éven felüli, vagy
- b) önmaga ellátására megromlott egészségi állapota miatt időlegesen vagy állandó jelleggel képtelen és ezt a tényt háziorvos igazolja, vagy
- c) fogyatékos és ezt a tényt orvosi szakvéleménnyel igazolja.

Az önkormányzat külön eljárás nélkül, haladéktalanul köteles étkezést biztosítani annak a rászorulóknak, akinek életét, testi épségét vagy egészségi állapotát az ellátás elmaradása veszélyezteti.

Az önkormányzat az étkeztetést vásárolt élelmezés keretében biztosítja.

- **Házi segítségnyújtás:**

Az önkormányzat az igénybe vevő lakókörnyezetében házi segítségnyújtás keretében gondoskodik azokról a személyekről, akik otthonukban saját erőből önmaguk teljes ellátására nem képesek. A házi segítségnyújtás feladatait 2013. július 1. naptól az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ látja el az Önkormányzat által kötött térségi intézményi társulási megállapodás alapján. Házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi négy órában kell nyújtani.

- **Családi segítségnyújtás:**

Az önkormányzat az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ intézményen belül a család- és gyermekjóléti szolgálat keretében a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából ingyenes, általános és speciális segítő szolgáltatást nyújt Öcs község családgondozója által Öcs, Béke utca 35. szám alatt.

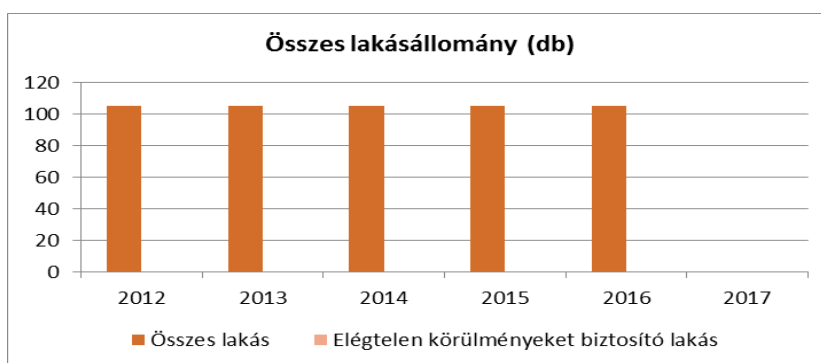
Gyermekjóléti alapellátások:

Gyermekjóléti szolgáltatás

- Az önkormányzat az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ intézményen belül a családsegítéssel együtt egy szolgálat keretében önálló intézményegységként működő család- és gyermekjóléti szolgálat keretében biztosítja a Gyvt. 39-40. §-aiban valamint az Szt. 64. §-ában meghatározott feladatait a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.”

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A településen megközelítőleg 112 lakóház található. Az épített lakások túlnyomó része komfortos. A házak többsége a negyvenes-ötvenes években épült, illetve átépített, de jelentős számban találhatóak a múlt század elején épült régi kis családi házak is a településen. Belterületen villany-, és vízvezeték hálózattal az ellátottsági szint 100%-os. A szennyvízelvezetés is megoldott került az utcák 100%-ban. A közvilágítás korszerű, túlnyomó része energiatakarékos.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. A településen az elmúlt években nem volt és jelenleg sincs bérlakás - állomány.

b) szociális lakhatás

A községben az elmúlt években nem volt és jelenleg sincs szociális lakhatási lehetőség.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

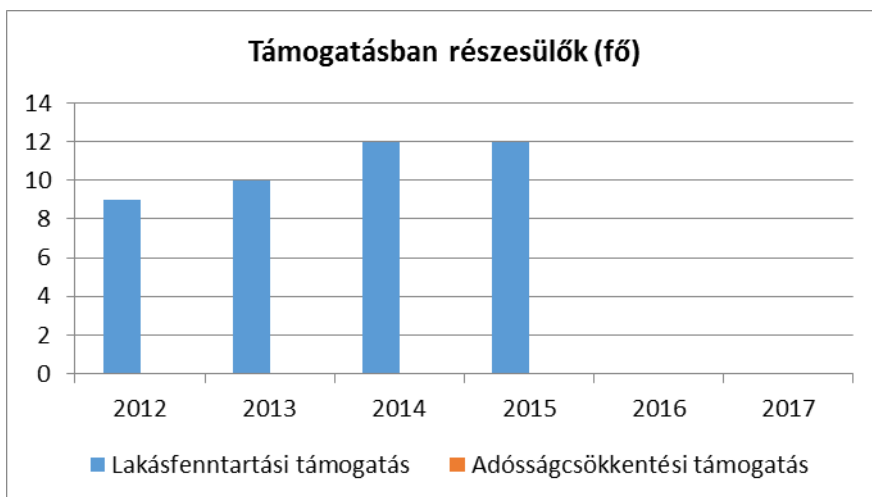
Az önkormányzat anyagi lehetőségek hiányában bérlakás – és szociális lakásállománnyal nem rendelkezik. A településen egyéb, lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nem található. A helyi adatgyűjtés alapján veszélyeztetett lakhatási körülményeket nem tártak fel. A településen hajléktalanok nincsenek.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	9	
2013	10	
2014	12	
2015	12	
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakhatási támogatás:

A szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő- szolgáltatás. A csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakhatási támogatást nyújt. A lakhatási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. Normatív lakhatási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

A lakhatási támogatásban részesítettek számánál 2012-től növekedés figyelhető meg. Ez elsősorban a jogszabályi változásnak köszönhető. Kedvezőbbek lettek a feltételek, több ember kapott jogosultságot erre a támogatási formára.

Lakáscélú támogatás:

Az Önkormányzat lakáscélú támogatást nyújthat Öcs község közigazgatási területén lakást építő vagy vásárló személyek és családok részére lakásépítéshez illetve vásárláshoz, lakásfelújításhoz illetve korszerűsítéshez, valamint lakáscélú hitel kiváltásához. Lakáscélú támogatás csak abban az esetben adható, ha azt a község területén található ingatlanra vonatkozóan kérik, és az kamatmentes kölcsön formájában nyújtható. Lakásépítéshez és vásárláshoz támogatásban kizárólag a lakástulajdonnal nem rendelkező személyek részesíthetők. Lakástámogatási kölcsönben részesülhet az a nagykorú személy, aki legalább 6 hónapos állandó munkaviszonnyal rendelkezik, jelenleg is határozatlan idejű munkaszerződéssel alkalmazott, illetve legalább 1 éve működő vállalkozást folytat, vagy nyugdíjas, s e tényeket okirattal igazolni tudja. Előnyben részesülnek az első lakástulajdonukat megszerző kérelmezők. Lakáscélú támogatás maximum 500.000 forint támogatás nyújtható. A kamatmentes kölcsön lakásépítés, vásárlás esetén legfeljebb 40 hónapra, lakásfelújítás, korszerűsítés, lakáskölcsön kiváltása esetén legfeljebb 20 hónapra adható. A támogatásról a polgármester a kérelmezővel szerződést köt, amely tartalmazza a támogatás összegét, a felhasználás célját, a törlesztés feltételeit és a szerződés megszegésének következményeiről való tájékoztatást. A törlesztést a szerződés aláírását követő hónaptól kell megkezdeni.

Szociális célú tűzifa juttatása:

Öcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2018. (IX.20) önkormányzati rendelete foglalkozik a szociális célú tűzifa juttatásról. Öcs Község Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. Cikk (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8a. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva vissza nem térítendő, természetbeni támogatásként térítésmentes szociális célú tűzifa támogatást állapíthat meg annak a szociálisan rászoruló igénylőnek, aki Öcs Község közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkezik, életvitelszerűen a településen él és a család szociális körülményei ezt különösen indokoltá teszik, valamint az e rendeletben meghatározott egyéb feltételeknek megfelel.

Szociális célú tűzifa támogatás iránti kérelmet nyújthat be az az igénylő, aki:

- a) a szociális igazgatásról valamint a szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendelet szerinti rendszeres települési támogatásra jogosult, vagy
- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- c) aktív korúak ellátására, vagy
- d) időskorúak járadékára jogosult, vagy
- e) 3 vagy annál több gyermeket nevel, vagy
- f) 65. életévét betöltött nyugdíjas, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a 70.000,- Ft-ot, egyedül élő esetén a 100.000,- Ft-ot.

A támogatás odaítélésénél előnyt élvez az az igénylő, aki:

- a) az Sztv. szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak járadékára, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásra (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszerek kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő családnak minősül.

A támogatás mértéke háztartásonként az 5 m³ tűzifa mennyiséget nem haladhatja meg.

f) eladósodottság

Adósságcsökkentési támogatást az önkormányzat szűkös anyagai lehetőségei miatt nem nyújt, így egy fő sem részesült ilyen támogatásban. A lakosság eladottságáról az önkormányzatnak nem állnak rendelkezésére információk.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületeken és nem lakóövezetben nem találhatóak lakások és lakás céljára szolgáló egyéb építmények sem. A településen elérhető közszolgáltatásokhoz nyitvatartási időben bárki hozzáférhet származástól és szociális helyzetétől függetlenül. A településen a teljes közműellátottság kiépített, annak hozzáférése senki számára nem korlátozott, amennyiben a szolgáltatási díjakat az illető törvényben foglaltak szerint a szolgáltatónak megfizeti. Közösségi közlekedés szempontjából naponta 12 buszjárat halad keresztül a településen, ezekkel a járatokkal átszállás nélkül elérhetőek a környékbéli városok (Ajka, Veszprém).

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Öcsön nincs telep, sem szegregátum ezért ezzel a fejezettel nem foglalkoztunk. A hozzákapcsolódó táblázatokban nullás adatok szerepelnek, melyek a HEP mellékletében lesznek megtalálhatók.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Öcs községben nem releváns .

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Öcs községben nem releváns .

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Öcs községben nem releváns .

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Minden embernek veleszületett joga van az élethez, az egészség védelméhez. Az állam alapvető feladata biztosítani a lakosság egészségügyi ellátásának feltételeit, fejlesztését és működését. Minden embernek egyenlő módon elérhetővé kell tenni az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 4. pontja, valamint az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: alapellátási törvény) 5. § (1) bekezdés alapján a települési önkormányzat feladatát képezi az egészségügyi alapellátás, ezen belül a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás; a fogorvosi alapellátás; az alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás; a védőnői ellátás és az iskola-egészségügyi ellátás biztosítása. Az alapellátási törvény 6.§-a kimondja: „A települési önkormányzat képviselő-testülete – Kormány által kijelölt praxiskezelő által megadott szempontokat figyelembe véve – rendeletben megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit.”

A továbbiakban azt igyekszünk bemutatni, hogy Öcsön hogyan alakul az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzáférés.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Öcs Község Önkormányzata kötelező feladatai között – az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152 § (1) bekezdése alapján – az alábbi egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladat ellátásáról gondoskodik:

- **Házi orvosi és gyermek házi orvosi ellátás:** Öcs község közigazgatási területe Ajka város IX. számú vegyes házi orvosi körzetéhez tartozik. A házi orvosi körzet székhelye: 8451 ajka, Vörösteleki u. 44., telephelye: 8292 Öcs, Szabadság u. 2.

- *Az orvosi ellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás*, Öcs Község Önkormányzata az Alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást Ajka Város Önkormányzatával kötött feladat-átvállalási szerződés keretében biztosítja, az ügyeleti ellátás székhelye: 8400 Ajka, Korányi Frigyes u. 1.
- *A fogorvosi alapellátás*: Öcs község közigazgatási területe Ajka város V. számú fogorvosi körzetéhez tartozik. Az ellátás székhelye: 8400 Ajka, Rákóczi utca 5.
- *A védőnői ellátásról*: Öcs község közigazgatási területe Ajka város IX. számú védőnői körzetéhez tartozik. A védőnői körzet székhelye: 8451 Ajka, Iparos u. 8.

A községben szakellátást nyújtó intézmény nem található, viszont az ajkai Magyar Imre Kórház nemcsak városi, hanem megyei szinten is a legjelentősebb szakellátást nyújtó intézmény.

Mentőállomás Ajkán működik. A gyógyszerügyi ellátás helyben nem megoldott.

Öcs Község Önkormányzata Falugondnoki szolgálat biztosításával igyekszik a településen élők egészségügyi ellátáshoz való hozzájutását segíteni. A falugondnoki szolgálat alapfeladata ugyanis, hogy a településen élő betegek minél gyorsabban jussanak el a megfelelő orvoshoz, illetve gyógyszereikhez. A szállítási feladatot a falugondnok igény szerint látja el, indokolt esetben saját településen belül is. A településen kívüli betegszállítás esetén alkalmazkodni kell a rendelési időkhöz és a betegek számára előírt időpontokhoz. A fertőző betegek szállításánál különösen körültekintően kell eljárni. A falugondnok a betegszállítás tekintetében kompetenciáját nem lépheti át, a sürgősségi betegszállítást nem helyettesítheti. Kizárólag járóbeteg-szállítást végezhet, kivéve, ha a mentő kihívására – vagy megérkezésére nincs lehetőség. A járóbetegek szállítása falugondnoki gépjárművel történik. A betegszállítás biztonságos megoldása érdekében a falugondnoknak rendelkeznie kell az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretekkel.

A receptek kiváltása, és a gyógyszerek időben történő házhoz szállítása nagy segítség a betegeknek. A betegszállítás mellett szükség esetén az egészségügyi dolgozók szállításában való közreműködést is segíti a falugondnok, amennyiben az a településen másképp nem megoldható (pl. védőnő szállítása).

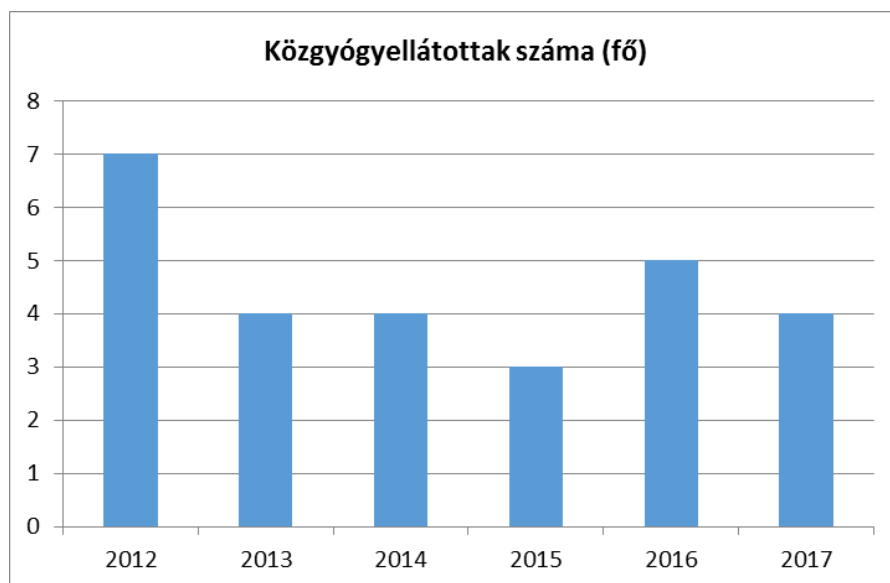
Az ellátottak köre: betegek, mozgáskorlátozottak, kismamák, kisgyermekes családok, idősek, akik számára a közlekedés elsősorban egészségi állapotuk miatt, életkoruk, egyéni élethelyzetük és szociális helyzetük miatt nehézséget okoz.

A falugondnok beszámolója alapján háziorvosi rendelésre igény szerint, általában hetente többször szállítja a lakosokat, szakrendelésre pedig minimum hetente egyszer. Gyógyszerkiváltásban való segítségnyújtását a településen több mint 20 fő veszi igénybe havi rendszerességgel.

Számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	7
2013	4
2014	4
2015	3
2016	5
2017	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat alapján látható, hogy a településen a 2012-es kiinduló évhez képest csökkenés mutatkozik közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számát tekintve. A 2012-2015-ös időszakhoz képest 2016-ban a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számának növekedése volt megfigyelhető. Ennek háttérében a jövedelmi helyzet változása, illetve annak alapján jogosultsági feltételeknek való megfelelés állhat. 2017-ben a lakosság 2,4 %-a (4 fő) volt jogosult közgyógyellátásra.

Ápolási díjban 2012-2017 között senki nem részesült a településen. Ezt az ellátási formát, az személy veheti igénybe, akinek a családjában tartós beteg van, aki ápolásra szorul. Az ápolási díj megállapítása ugyancsak jövedelemhatártól függ.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Egészségügyi szűrések helyben történnek (nőgyógyászati illetve tüdőszűrés). A Veszprém Megyei Tüdőgyógyintézet által a tüdőszűrő vizsgálat évente mobil állomáson keresztül biztosított a község lakossága számára. Emellett két évente van lehetőség mammográfiás szűrővizsgálatok elvégzésére. A vastagbélvizsgálat népegészségügyi program keretében történik. A védőnői szolgálat gondoskodik a koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáféréshez.

A községben a fentieken túli prevenció és szűrőprogram 2012-2017 között nem valósult meg.

A falugondnok munkájával hozzájárul a lakosok egészségi állapotának megőrzéséhez azáltal is, hogy aktívan részt vesz a betegségmegelőző tevékenységek, akciók szervezésében, tájékozik és tájékoztatja a lakosságot a szűrővizsgálatok lehetőségéről, helyszínéről, időpontjáról.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférés helyben nem megoldott.

A járásközpontban, Ajkán a fejlesztést a Veszprém megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ajkai Tagintézménye, a mozgásszervi rehabilitációt a Magyar Imre Kórház végzi.

A Veszprém megyei Pedagógiai Szolgálat Ajkai Tagintézményében pszichológusok, gyógypedagógusok, pedagógusok biztosítják a szakszolgálati feladatok ellátását. Elsődleges prevenció keretében a következő szolgáltatásokat végzik:

- tanköteles korú, illetve 3 éves korú gyermekek logopédiai szűrővizsgálata, tanköteles korú gyermekek pedagógiai szűrővizsgálata a későbbi tanulási, alkalmazkodási, magatartási nehézség, zavar megelőzése érdekében,
- gyógypedagógiai tanácsadás biztosítása a lehetséges legkorábbi életkortól,
- az egyéni probléma felismerésen túl kiemelt figyelmet fordítanak a problémás gyermekeket nevelő családok egészséges mentálhigiénéjére.

Másodlagos prevenció keretében:

- pszichológiai, gyógypedagógiai tanácsadás, szülő konzultáció, terápia biztosítása a hozzájuk forduló szülők kérésére, illetve az általuk, vagy a társintézményeik által hozzájuk utalt gyermekek adekvát megsegítése érdekében

A másodlagos prevenció keretein túlmutató nehézségek esetén a gyermekeket, családokat megfelelő szakellátáshoz irányítják (gyermek-egészségügyi intézmények pl. gyermekpszichiátria, fül-orr-gégészet, megyei szakértői bizottság stb).

Harmadlagos prevenció keretében:

- a szakellátáshoz irányított gyermekek és családok számára helyben akut és gondozásos segítséget nyújtanak a szülők, a szakellátó intézmények, nevelési-oktatási intézmények kérése alapján,
- nevelési tanácsadás szakszolgálati feladaton belül pszichológiai terápiát, gyógypedagógiai fejlesztést biztosítanak, a logopédiai szakszolgálati feladati feladat keretében a beszédhibák korrekciója történik, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés keretében pedig a korai fejlesztésre utalt gyermekek terápiáját biztosítják.

Az intézmény célja a diagnosztizált, szomatikus, érzelmi és mentális problémákkal élő gyermekek és családjaik integrálódni tudjanak

A Magyar Imre Kórház 55 férőhelyes, vegyes profilú rehabilitációs ellátást tud biztosítani nemcsak az ajkai, de a környékbeli lakosok számára is. A rehabilitáció mozgásszervi tünetekkel járó betegségek esetén vehető igénybe. Az ellátásra szociális, anyagi helyzetétől függetlenül bárki jogosult.

A rehabilitációs osztály a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- csoportos/egyéni gyógytorna
- fizioterápia (elektromos kezelések)
- ergoterápia (cselekvésterápia)
- neuropszichológia
- masszázs
- logopédia

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat az étkeztetés keretében azoknak, az Szt. 62.§-ában meghatározott, szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri étkeztetéséről gondoskodik, aki

- a) 65 éven felüli, vagy
- b) önmaga ellátására megromlott egészségi állapota miatt időlegesen vagy állandó jelleggel képtelen és ezt a tényt háziorvos igazolja, vagy
- c) fogyatékos és ezt a tényt orvosi szakvéleménnyel igazolja.

Az önkormányzat külön eljárás nélkül, haladéktalanul köteles étkezést biztosítani annak a rászorulóknak, akinek életét, testi épségét vagy egészségi állapotát az ellátás elmaradása veszélyezteti.

A szociális étkeztetést az önkormányzat a szomszédos Taliándörögdről, vállalkozóval kötött szerződés keretében biztosítja. A falugondnok egyik kiemelt alapfeladata, hogy az igénybevevők részére a napi egyszeri meleg étel éthordóban történő házhoz szállításáról gondoskodjon. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordított arra, hogy olyan vállalkozással kössön közétkeztetési szerződést, amelynél figyelembe veszik az egészséges táplálkozás szempontjait. Az étterem konyhája biztosítja a háziorvos által javasolt diétás és gluténmentes ételek készítését is.

A szociális étkeztetésben részesülők száma 2012-2017 között átlagosan 6,5 fő volt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramok célja a közösség összefogása, a hátrányos helyzetű lakosság integrálása, egészségesebb életmód és szabadidős tevékenységek népszerűsítése.

A településen a rendszeres, szervezett, sportprogramok száma igen kevés. A helyi általános iskolások számára az oktatási intézmények a kötelező testnevelési foglalkozásokon kívül sokféle sport szakkört és versenylehetőséget biztosítanak a környező települések tehetséggondozó sportegyesületei közreműködésével (atlétika, úszás, futball). A fiatalok és a felnőttek számára szervezett sportprogramok nincsenek.

A sportolni, mozogni vágyóknak sportprogramok hiányában van lehetőségük kerékpáros- és gyalogos túrákon való részvételre, emellett a község futball-pályája bárki előtt nyitva áll.

A falugondnoki szolgálat közvetlen, kiegészítő feladata a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős rendezvények szervezése és segítése, mivel a szolgálat egyik fő célja a településen élők életminőségének javítása.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatásokat a falugondnoki szolgálattal és az étkeztetéssel biztosítja az Önkormányzat. A népesség elöregedése, a családi struktúrák változásai, a lakosság anyagi helyzete romlásának következtében megnőtt az igény a személyes gondoskodási formák iránt. Öcsön a lakosság korösszetétele kedvezőtlen, magas az időskorúak aránya, jellemző a fiatalok elvándorlása. Többek között ilyen tényezőkre vezethető vissza, hogy ma már kevésbé jellemző a több generáció együttélése, ami megnehezíti az önmaguk ellátásában segítségre szoruló időskorúak gondozását. Emiatt egyre növekszik azok aránya, akik idősen egyedül élnek. Emellett növekvő tendenciát mutat azok száma is, akik különböző testi, szellemi valamint szociális problémákkal küzdenek, és emiatt segítségre szorulnak. Ezért szociális alapszolgáltatás keretében az Önkormányzat a közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező rászorulóknak részére biztosítja a falugondnoki szolgáltatást, különösen azoknak, akik időskorúak (65 év feletti), egészségi állapotuk miatt rászoruló, fogyatékkal élő személyek pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, valamint akik időszakosan igénybe veszik a szolgáltatást, továbbá a gyermek és iskoláskorúak részére.

Házi segítségnyújtás keretében a falugondnok azon feladatokat láthatja el, amelyek kívül esnek a képezett gondozók által végezhető feladatok (etetés, gyógyszerelés, személyi higiénia biztosítása, egészségügyi ellátások stb.) körén. A falugondnok segítséget nyújthat rászorultak fizikai erejét és/vagy mozgásképeségét meghaladó feladatok megoldásában:

- ház körüli, szakképzést nem igénylő feladatok (villanykörte, gázpalack, zár stb. cseréje)
- kisebb speciális szakértelmet nem igénylő javítások

- nehezebb tárgyak mozgatása, hóeltakarítás, fűnyírás (közhasznú munkások bevonásával)
- a napi életvitel fenntartásához szükséges alapvető élelmiszerek, vegyi áruk, fogyasztási cikkek stb. beszerzése. A falugondnok a bevásárlási kérelmeket írásban rögzíti, a vásárlás igénylőjétől előleget vesz át, és a kért árucikket helyben vagy az útja során érintett más településen vásárolja meg. A vásárlásról köteles nyugtát kérni, és a vásárolt árucikkre az igénybevevőtől kapott készpénzzel a bizonylat átadásával elszámolni.

A falugondnok fontos feladata A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott szociális alapszolgáltatások, valamint a gyermekjóléti szolgálat igénybeviteléhez nyújtott segítség, az ezen intézményekkel, szakemberekkel való folyamatos kapcsolattartás, igény esetén a szakemberek szállítása.

A falugondnok munkája során figyelemmel kíséri a lakosság, és különösen a veszélyeztetett családok életkörülményeit. Észlelnie kell a veszélyhelyzeteket, a különböző szenvedélybetegségeket (alkohol, drog stb.) Különös figyelemmel kell lennie a gyermekek helyzetére, az esetleges gyermekbántalmazásra, családon belüli erőszakra. Amennyiben ilyen esetek a tudomására jutnak, azonnal köteles tájékoztatni a fenntartót, hogy a szükséges intézkedésekre (megelőzés, kríziskezelés) sor kerülhessen. A falugondnok részt vesz a veszélyhelyzetek elhárítását célzó intézkedésekben (otthonba szállítás, gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal való együttműködés, a krízishelyzetben lévő családok szakemberekkel történő látogatása). A jelzőrendszer elemeként figyelemmel kíséri a magányosan élőket, esetleges egészségromlásukról tájékoztatja a háziorvost. Amennyiben azt tapasztalja, hogy önmagukról saját háztartásukban már segítséggel sem képesek gondoskodni, jelzi az ellátás szükségességét a fenntartónak, ill. a szociális intézményhálózat munkatársainak. A magatehetetlen személyek esetében gondoskodik a hozzátartozók értesítéséről, a kórházba vagy otthonba került egyedülálló falusi lakosokat látogatja. A szállítási szolgáltatás a rászorult lakosok, hozzátartozóik jelzése vagy a falugondnok bejelentése alapján vehető igénybe.

Jelzőrendszer működtetése

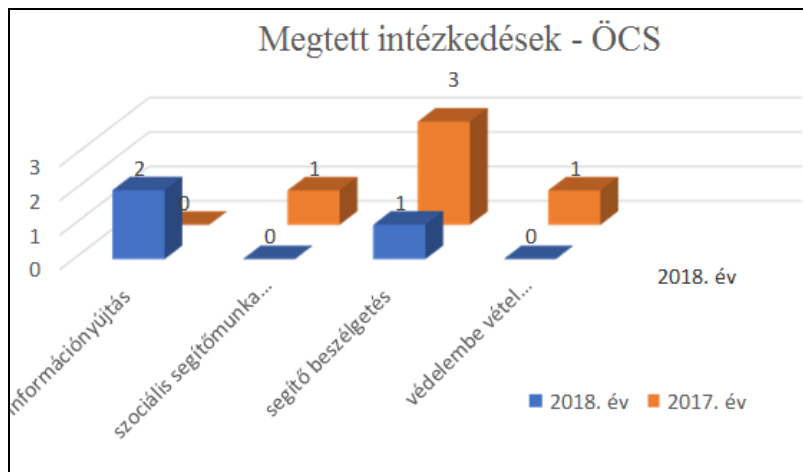
A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 9.§ (3) alapján 2016.01.01. napjától a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat – amelynek illetékességi területe kiterjed Halimba és Öcs településekre is – feladata a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (jelzőrendszer) működtetése. A jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal jelzőrendszeri szakmaközi megbeszélést szükséges tartani. A szakmaközi megbeszélések alkalmával a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatást nyújt az intézmény aktuális szolgáltatásairól, programjainkról, valamint az aktuális gyermekvédelmi változásokról.

Halimba és Öcs településekre vonatkozóan 4 alkalommal a jelzőrendszeri tagok az ajkai rendezvényen vettek részt.. Az összejövetelek témái: „A gyermekek érzelmi elhanyagolása” és a „Felügyelet nélkül maradt gyermekek a nyári szünetben” voltak.

A Szolgálathoz a tavalyi évben összesen 219 jelzés érkezett, ebből 3 jelzés érkezett Öcs településre: Leggyakoribb jelzések Öcs településre:

- Óvoda – 1 jelezés, tárgya: igazolatlan óvodai hiányzás
- más középiskola – 1 jelezés, tárgya: igazolatlan iskolai hiányzás
- más szolgálat – 1 jelezés, tárgya: életviteli probléma

Intézkedések	Öcs
Információnyújtás	2
Segítő beszélgetés	1
Összesen:	3

Kapcsolat típusa Öcs

Kapcsolat típusa	Öcs
egyszeri	0
új gondozás	0
folyamatban lévő szoc. segítőmunka	0
védelembe vétel	1
illetékességen kívüli	2

A jelzések kapcsán ismertetik a jelzés tartalmát az érintett családdal, személlyel, környezettanulmányt készítenek, a jelzést küldőt írásban tájékoztatják a tapasztalatokról, a további intézkedésekről (családgondozás alapellátás keretében, védelembe vételi javaslatával).

A jelzések részben gondozott családokkal voltak kapcsolatosak, valamint új esetekben történtek. Fent említett jelzések túlnyomó részben írásban érkeztek, de telefonon és szóban tett jelzéseket is fogadott a Család- és gyermekjóléti Szolgálat. A problémák tekintetében a hangsúly a kapcsolattartási problémákkal kapcsolatosan jelentettek nagy változást, de a 2018. évben is nagy problémát jelentenek az igazolatlan hiányzások, életviteli problémák, bántalmazás, szülői elhanyagolás.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A helyi adatgyűjtés alapján a szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A hátránykompenzációs juttatásokat, szolgáltatásokat az önkormányzat rendeletein, szolgáltatásain keresztül biztosítja a hátrányos helyzetben lévő embereknek. Az önkormányzat a szociális rászoruló családok részére lakhatási támogatást illetve lakáscélú támogatást állapíthat meg rendszeres települési támogatás keretében, közfoglalkoztatási lehetőséget biztosít, illetve kérelemre szociális tűzifa támogatást nyújthat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Öcs Község Önkormányzata fenntartásában működő Faluház ad otthont a község kulturális életét szervező Művelődési Háznak. Itt kapott helyet a könyvtár, mely mozgókönyvtár formájában működik. Ezen kívül a helyi civil szervezetek és klubok is itt tartják rendezvényeiket. Az épületben található még az önkormányzat hivatali helyisége és klubhelyiségek. A faluház tehát Öcsön önkormányzati, hivatali, közművelődési funkciókat lát el.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A községi művelődési ház a falu szellemi életének központja. Az új emeletes épület 1992-ben épült. Helyet kapott itt a Községi Könyvtár, a klubok számára kisterem. A nagyterem alkalmas rendezvények lebonyolítására, színi és egyéb előadások, vetélkedők tartására. A Művelődési Ház tölti be az oktatási intézmények hiánya miatt a közösségi tér szerepét is. A művelődési ház több olyan jellegű rendezvénynek ad otthont, amely máshol oktatási intézményben folyik (farsang, Nőnap, bál, Gyermekeknap, Falunap, Mikulás-est, Idősek Napja).

A településen az alábbi civil szerveződések, egyesületek működnek: Zöldszivárvány asszony kórus, Nyugdíjas Klub, Öcs Község Polgárőr Egyesület. A civil szervezetek aktívan részt vesznek a település életében, közösségi rendezvényein. A különböző klubok a községi Falunapon, kistérségi összejöveteleken lehetőséget kapnak fellépésre, pl. Zöldszivárvány asszony kórus, Családosok Klubja. Az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten támogatja a szervezeteket.

A helyi közélet szervezésében is jelentős szerepet tölt be a falugondnok, aki ismeri a település lakóit és szükségleteit, élvezi bizalmukat és könnyen aktivizálható kapcsolatrendszerrel rendelkezik, így tulajdonképpen ő a helyi közélet egyik motorja, illetve a közéleti események szervezője. Feladatainak egy része a gépjárművel történő szállítás (helyi egyesületek, nyugdíjasok, sportolók), a rendezvényekkel kapcsolatos beszerzések, helyszín biztosítása és berendezése stb.

A falugondnok tevékenysége a településen kívüli közösségi, kulturális események szervezésére is kiterjed, azoknak rendszeres szervezője lehet: színházlátogatás, nyugdíjasok kirándulása, gyógyfürdőbe, egyházi eseményekre, kistérségi összejövetelekre történő szállítás.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Öcs községben a közösségi együttélés viszonylag nyugodt és problémamentes. Mély, kiélezett etnikai konfliktusokról nincs tudomásunk.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az adományozás és az önkéntes munka főképpen decemberben, a karácsonyi időszakban a legjellemzőbb. Az Ajkai Család- és Gyermekejóléti Központ kihelyezett munkatársa szervezésében 2012. évben hagyományteremtés céljából meghirdette a „cipős doboz akció”. A kezdeményezés lényege, hogy mindenki egy cipős doboznyi adományt adhat le a Tanácsadó helyiségében, melyet

karácsony előtt a rászorulóknak kiosztanak. A doboz szinte bármit tartalmazhat: tartós élelmiszert, ruhát, lábbelit, játékokat, ajándéktárgyakat.

A családsegítő és a védőnő szervezésében évente további két alkalommal kerül sor ruhabörze szervezésére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		Teljesítés
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek	
A munkanélküliség aktuális számát nem könnyű meghatározni, ugyanis nem mindenki regisztráltatja magát a Nemzeti Munkaügyi Hivatalnál.	Folyamatos tájékoztatás, aktuális információk, elérhetőségek közzététele a munkanélküliek számára biztosítható támogatásokról, a helyi Munkaügyi Központ által indított és támogatott munka-és képzési lehetőségekről.	
A vidékről való munkába járás sok esetben nehézséget jelent az elégtelen tömegközlekedési viszonyok, a kevés járatszám, és a hosszú menetidők miatt.	A tömegközlekedési lehetőségek fejlesztése, a járatszámok növelése	
A település földrajzi elhelyezkedéséből és az ezzel járó közlekedési nehézségekből adódóan az itt élő aktív korú népesség elhelyezkedése a szabad munkaerő-piacon nehézkes	A közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségek fokozottabb kihasználása	
Az egészségügyi és prevenciószolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított ugyan a mélyszegénységben élő és a roma emberek számára, de a célcsoport tagjai sok esetben érdektelenek vagy nem tudják, hogy a felmerülő egészségügyi és egyéb problémáikkal hová és kihez	A településen élők számára tájékoztató és ismeretterjesztő előadások szervezése az egészséges életmódról, a helyes életvezetésről. Írásos tájékoztatók készítése, népszerűsítése.	

kell fordulniuk.		
<i>önkormányzati ellátások felülvizsgálata</i>	<i>évek óta változatlan feltételekkel igénybe vehető támogatások, melyek a rászoruló, mélyszegénységben élő családok számára sem elérhetőek</i>	

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A családnak, a gyermeknek különösen fontos szerepe van a társadalomban, hiszen generációkon keresztül örökítik át az értékeket, normákat, viselkedési szabályokat. Ahogyan a felnőtt embereket, a gyermeket is érint az esélyegyenlőség hiánya, a hátrányos megkülönböztetés. A gyermekek esélyegyenlőségét és a gyermekszegénységet kiemelt feladat megvizsgálni, ugyanis a gyermekkori nélkülözés kedvezőtlenül befolyásolja a gyermek test-lelki és mentális fejlődését, jövőjét. A gyermekkori nélkülözés és a hátrányos megkülönböztetés megtapasztalása az egész életpályáját meghatározhatja. A rossz egészségi állapot, az átlagon aluli iskolai teljesítmény, a motiváció hiánya, a magatartási –és beilleszkedési zavarok, a lemorzsolódás mind kedvezőtlen előjelek.

A gyermekszegénység kérdése új keletű, de egyre inkább indokolt annak vizsgálata s a gyermekek számára biztosított szociális ellátások, juttatások rendszerének bővítése, átgondolása. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény célja a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedése. A törvény szabályozza a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 9.§ (3) alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (jelzőrendszer) működtetése.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az 1993. évi III. törvény 64. § (1) bekezdése alapján a szolgáltatás célja segítséget nyújtani a település működési területén élő szociális vagy mentálhigiéniai problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. A családsegítő és a hozzáfutó kliens közös munkálkodása – szociális segítőmunka - során a szakember támogatása mellett a probléma felismerését, meghatározását követően az egyének, családok, csoportok, közösségek hatékony megoldási mechanizmusokat alkalmazva érhetnek el eredményt kapcsolati konfliktusaik, problémáik kezelésében. Cél, hogy csökkenjen a kiszolgáltatottság és a periférikus helyzet.

Család- és Gyermekjóléti Központ a Gyvt-ben szabályozottak szerint ellátásokkal és intézkedésekkel a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez segítséget kell nyújtani. Gondoskodni kell a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséről, megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését; a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését; a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A 18 éven aluliak korcsoport és nem szerinti megoszlása Öcsön 2012-2017

Időszak	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-14 éves nők száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 éves nők száma (fő)	Állandó népességből a 18 éves nők száma (fő)	Állandó népességből a 18 éven aluli nők száma (fő)
2012. év	214	9	3	1	13
2013. év	216	11	2	2	15
2014. év	211	14	2		16
2015. év	206	15	1	1	17
2016. év	203	14	1	1	16
2017. év	206	16	1		17

Időszak	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-14 éves férfiak száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 éves férfiak száma (fő)	Állandó népességből a 18 éves férfiak száma (fő)	Állandó népességből a 18 éven aluli férfiak száma (fő)
2012. év	214	11	3	1	15
2013. év	216	11	2	1	14
2014. év	211	10	3	1	14
2015. év	206	8	4	1	13
2016. év	203	8	4		12
2017. év	206	10	3	3	16

Adatok forrása: KSH Tstar

A 2017. évi adatok szerint Öcsön a 18 éven aluliak száma 33 fő, amely az állandó népesség 16%-át teszi ki. A fenti táblázat alapján, a 18 éven aluliak száma és aránya lényegesen nem változott a vizsgált 2012-2017 közötti időszakban. A 18 éven alulikat nemek szerint vizsgálva számottevő különbség nincs a nők és a férfiak száma között. Amint azt korábban az 5. számú táblázat is mutatta, az élve születések száma 2012-2017 között átlagosan 1,8 fő volt évente (ezzel szemben a halálozások száma átlagosan évi 4 fő volt). Megállapítható tehát, hogy Öcsön a lakosság korösszetétele igen kedvezőtlen alakulású, kevés a gyermek. A halálozások mellett az elvándorlás is apasztja a település népességszámát. A településről elköltözők körében az aktív, szülőképes korúak vannak többségben, így várhatóan a település korszerkezete a jövőben is torzult marad.

a) veszélyeztetett és védelemben vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelemben vétel: a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelemben vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az

alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz kapcsolódóan lépett hatályba 2013. szeptember 1. naptól a gyermekek hátrányos halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Időszak	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorúak száma 2016-tól (fő)	Védelembe vett gyermekek száma 2016-tól (fő)
2012				
2013				
2014	4	6		
2015	4			
2016	7	1		
2017	4			1

Adatok forrása: KSH TSTAR

A legfrissebb adatok szerint Öcs településen a 2018. évben a 0-18 éves korúak száma: 30 fő volt. Ebből egy gyermek (3,3%) volt védelembe vett gyermek. 2019. évben jelenleg nincs védelembe vett gyermek a településen. A hátrányos helyzetű gyermekek száma Öcsön a vizsgált időszakban 4-7 fő között ingadozott, ami azt jelenti, hogy a 0-18 éves korú lakosság kb. 15-25%-a hátrányos helyzetűnek minősített volt a településen. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2014-ben 6 fő volt (a 18 éven aluliak 20%-a), azóta 2016-ban 1 fő volt halmozottan hátrányos helyzetűnek nyilvánítva. A legfrissebb rendelkezésre álló adatok szerint 2018-ban 3 kérelem érkezett rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz kapcsolódóan, ebből 2 gyermek lett hátrányos helyzetűnek minősítve a szülő alacsony iskolai végzettsége okán. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek a tavalyi évben sem volt.

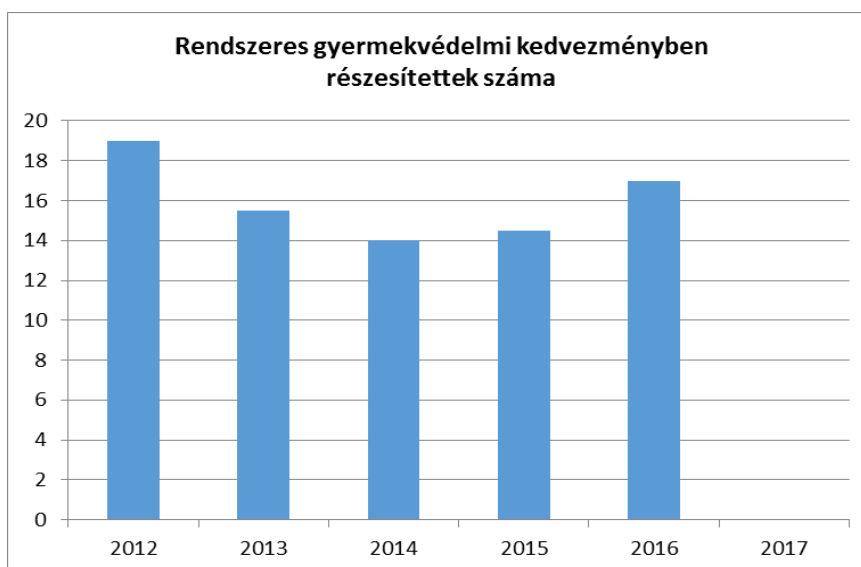
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult különféle kedvezmények (ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, pénzügyi támogatás, ingyenes tankönyv) igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság – jogszabályban meghatározott jogosultsági feltételek fennállása esetén – egy évre kerül megállapításra.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	19
2013	15,5
2014	14
2015	14,5
2016	17
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évi átlagos száma Öcsön 14-19 fő között alakult a vizsgált időszakban. A legtöbben (19 fő, a 18 éven aluli lakosság 67,8%-a) 2012-ben részesültek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, legkevesebben pedig 2014-ben (átlagosan 14 fő, ami a 18 éven aluli lakosság 46,6 %-át jelentette).

A legfrissebb adatok szerint 2018. december 31. napján 6 gyermek (3 családban, melyből egy egyedülálló szülő) volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, melyből egy sem nagykorú, tartósan beteg, fogyatékos nem volt. Az év folyamán 6 gyerek részére nyújtottak be támogatási kérelmet, elutasításra egy gyermek esetében sem került sor a jogosultsági feltételek hiánya – a jogszabályban meghatározott egy főre jutó jövedelem túllépése – miatt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére két alkalommal (augusztus és november hónapban) egyösszegű pénzbeli támogatás kerül kiutalásra, melynek összege minden évben a költségvetésről szóló törvényben kerül meghatározásra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot szerzők alapösszegű támogatásban részesülnek (6000 Ft/gyermek) a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot szerzők emelt összegű támogatásban részesülnek (6500 Ft/gyermek). A 2018. évben ezen a jogcímen kiutalt pénzbeli ellátás összege mindösszesen 88.500.- Ft volt, melynek 100%-át a központi költségvetés biztosította.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek jogán járó juttatások:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás::

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásról a 4.1. fejezet b) részében nyilatkoztunk. 2018-ban Öcs község 18 éven lakossága 30 fő volt, közülük rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 6 gyermek (összesítve 3 család), vagyis a 18 éven aluliak 20%-a.

- Szülési támogatás:

Az Önkormányzat kérelemre szülési támogatást nyújt az öcsi származási helyi újszülöttek családjának, ha a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át. 2018-ban szülési támogatásban 1 fő részesült Öcsön, 10.000,- értékben.

- Iskolakezdési támogatás:

Iskolakezdési támogatásra jogosult az Öcs községben lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen a településen élő, általános vagy középiskola nappali tagozatán tanuló gyermek törvényes képviselője, valamint a fiatal felnőtt, feltéve ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

Iskolakezdési támogatásban 2018-ban 10 gyermek részesült, összesen 60.000.- Ft értékben.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi és személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvény szabályozza. A gyermekek napközbeni ellátása intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege. A személyi térítési díjat a napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint a normatív kedvezmény figyelembe vételével kell megállapítani.

2015. szeptember 1. naptól megváltozott a gyermekvédelmi törvény erre vonatkozó szabályozása. A módosítás értelmében az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- nevelésbe vették,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át.

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették;

c) azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

- nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A fent felsorolt jogosultságok alapján a szülők nyilatkozatot nyújtanak be. Ennek következtében 2015. szeptember 1-től az ingyenesen étkezők száma jelentősen megnövekedett.

Kedvezményben részesülők adatai:

2018-ban 4 gyermek szülője mentesült a térítési díj fizetése alól, melyből mindegyik gyermek óvodai ellátásban résztvevő gyermek volt.

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Öcs községből 2 gyermek a falugondnoki szolgálat kisbuszával jár Ajka város padragkúti városrészében található Szivárvány Óvodába.

2016. január 1. nappal lépett hatályba Gyvt. 21/C. §-a, amely a települési önkormányzat számára kötelezővé tette a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára a szünidei déli meleg főétkezés biztosítását. Öcs községben egyetlen gyermek részére sem igényelték a szünidei gyermekétkeztetés biztosítását.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs ilyen gyermek a településen. Az ide kapcsolódó táblázatok a HEP mellékletében megtalálhatóak lesznek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek hozzáférése a szolgáltatásokhoz teljes mértékben biztosított.

Az óvodai nevelők, pedagógusok, a falugondnoki szolgálat és a helyi civil szervezetek odafigyeléssel támogatják és segítik a különféle szolgáltatásokhoz való hozzáférést, hogy az esélyegyenlőség ezen a területen is megvalósuljon.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Ajka-Padragkút és Öcs község egy védőnői körzetbe tartozik, amelynek védőnői feladatait egy fő látja el. 2018-ban a védőnő 44 várandóst gondozott, közülük 3 fő volt öcsi lakos (2018. január 1-től szeptember 1-ig Devecser városában is dolgozott a védőnő helyettesként).

A körzet 2018. december 31-i adatai:

- Várandós: Padragkút: 11 fő, Öcs: 1 fő
- Csecsemő: Padragkút: 49 fő, Öcs: 3 fő
- 1-3 éves: Padragkút: 29 fő, Öcs: 2 fő
- 3-7 éves- Padragkút: 104 fő, Öcs: 6 fő.

Tanácsadásra a gyerekeket a korszerűen felszerelt padragkúti tanácsadóba viszik a szülők. Ott végzi el a védőnő az évenkénti kötelezően előírt „státusz” vizsgálatokat. A padragi óvodában rendszeresen végez tisztasági vizsgálatot, és egészségnevelést tart a szülőknek és gyerekeknek. A védőnő általában havonta egy alkalommal jár Öcsre látogatni, újszülött esetén hetente, az első hónapban.

A védőnő beszámolója alapján közel 20 éve dolgozik már ebben a védőnői körzetben, és már csupán 3 éve van a nyugdíjig. Utána kérdéses a védőnői körzet sorsa, mivel az Ajkai járásban már jelenleg is van 6 betöltetlen védőnői státusz. 3 év múlva előre láthatóan 6 védőnő vonul nyugdíjba, így szinte nem is fog védőnő maradni a járásban, így a közeljövőben komoly gondok merülhetnek fel a védőnői ellátás vonatkozásában.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A körzet, amelyhez Öcs is tartozik vegyes praxisú, házi orvosi és gyermek házi orvosi körzet. A gyermekek egy része gyermekorvosi körzethez tartozik. Öcsön házi orvosi rendelés heti egy alkalommal, szerdánként történik, feladat-ellátási szerződés alapján, 1 fő vállalkozó házi orvossal és 1 fő asszisztenssel. A gyermek szakorvosi ellátásokhoz való hozzáférés helyben nem megoldott, de a járásközpontban, Ajka városában a legtöbb gyermek-szakorvosi ellátás megtalálható, melyhez ugyanolyan eséllyel hozzáférhet a település lakossága is, mint a városi gyermekek.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Egészségügyi rehabilitációt a Magyar Imre Kórház, a szociális-oktatási ellátást pedig a Család- és Gyermekejóléti Központ látja el. Emellett a problémák kiszűrében nagy szerepet töltte be a védő.

Mindezekon kívül a *Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ajkai Tagintézménye* Ajkán működik, melynek fenntartója a Veszprémi Tankerületi Központ.

Ellátási körzete: Ajka járás 11 települése (Ajka, Farkasgyepű, Halimba, Nyirád, Kislőd, Magyarpolány, Öcs, Szóc, Úrkút, Városlőd)

A szakszolgálati ellátás kiterjed a járás 11 óvodájára, valamint 7 általános iskolájára, 3 középiskolájára.

A pedagógiai szakszolgálat 0-18 éves korig, illetve középiskolai tanulmányok befejezéséig nyújt ingyenes szolgáltatást.

Az intézmény éves munkaterv alapján egész évben folyamatosan működik.

A tagintézmény nyitvatartási ideje:
hétfőtől csütörtökig: 7,30 – 15,30 óráig
pénteken: 7,30-14 óráig

Az intézményben pszichológusok, gyógypedagógusok, pedagógusok biztosítják a szakszolgálati feladatok ellátását.

Az esélyegyenlőség megteremtésében a pedagógiai szakszolgálat meghatározó szerepet tölt be Ajka Járásban. Ennek elsődleges oka, hogy rendkívül széles a szolgáltatásaikat igénybevevők köre. Szolgáltatásaik rendszere a járásban élők mentális egészségvédelmét szolgálják, függetlenül a szociális és/vagy szomatikus státuszuktól.

Elsődleges prevenció keretében a következő szolgáltatásokat végzik:

- a tanköteles korú, illetve 3 éves korú gyermekek logopédiai szűrővizsgálata, tanköteles korú gyermekek pedagógiai szűrővizsgálata a későbbi tanulási, alkalmazkodási, magatartási nehézség, zavar megelőzése érdekében,
- gyógypedagógiai tanácsadás biztosítása a lehetséges legkorábbi életkortól
- az egyéni probléma felismerésen túl kiemelt figyelmet fordítanak a problémás gyermekeket nevelő családok egészséges mentálhigiénéjére.

Másodlagos prevenció keretében a következő szolgáltatásokat végzik:

- pszichológiai, gyógypedagógiai tanácsadás, szülő konzultáció, terápia biztosítása a hozzájuk forduló szülők kérésére, illetve az általuk, vagy a társintézményeik által hozzájuk utalt gyermekek adekvát megsegítése érdekében,
- a másodlagos prevenció keretein túlmutató nehézségek esetén a gyermekeket, családokat megfelelő szakellátáshoz irányítják (gyermek-egészségügyi intézmények pl. gyermekpszichiátria, fül-orr-gégészet, megyei szakértői bizottság stb.).

Harmadlagos prevenció keretében:

- a szakellátáshoz irányított gyermekek és családok számára helyben akut és gondozásos segítséget nyújtanak a szülők, a szakellátó intézmények, nevelési-oktatási intézmények kérése alapján,
- nevelési tanácsadás szakszolgálati feladaton belül pszichológiai terápiát, gyógypedagógiai fejlesztést biztosítanak, a logopédiai szakszolgálati feladat keretében a beszédhibák korrekciója történik, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés keretében pedig a korai fejlesztésre utalt gyermekek terápiáját biztosítják,

Az intézmény célja a diagnosztizált, szomatikus, érzelmi, és mentális problémákkal élő gyermekek és családjaik integrálódni tudjanak közösségeikbe.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekeket nevelő családok esetében kitüntetett figyelmet fordítanak a család- és gyermekvédelmi intézményekkel való együttműködésre.

d) gyermekjóléti alapellátás

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:

A szolgáltatást Ajka, Halimba és Öcs települések közigazgatási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező, segítségre szoruló személyek, vagy családok, valamint lakcím nélküli hajléktalan személyek vehetik igénybe. A szolgáltatás kiterjed az ellátási területen élő magyar állampolgárságú, valamint – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – a letelepedett, bevándorolt illetve befogadott jogállású, továbbá a magyar hatóságok által menekültként, illetve hontalanként elismert gyermekekre és szüleire - akik lakóhellyel, lakóhely

hiányában tartózkodási hellyel rendelkeznek, illetve nincs ismert lakó-, vagy tartózkodási helyük, de hajléktalanként az említett városban, településeken élnek.

Szolgáltatást igénybevevők: krízishelyzetbe került, veszélyeztetett személyek, családok, gyermekek, tartós és fiatal munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékossgal élők, krónikus betegek, pszichiátriai betegek, kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek, családok, hajléktalanok. A Szolgálat jellemzően anyagi, életviteli, gyermeknevelési, kapcsolattartási problémák, családi konfliktusok, szenvedélybetegség, bűnelkövetés, tankötelezettség elmulasztásával kapcsolatos problémák rendezésében törekszik a segítségnyújtásra. A Szolgálatot vele nem rendszeres kapcsolatban állók is felkereshetik eseti jelleggel, problémáik megoldása céljából

Család- és Gyermekjóléti Központ:

A szolgáltatás kiterjed Ajka, Csehbánya, Farkasgyepű, Halimba, Kislőd, Magyarpolány, Nyirád, Öcs, Szóc, Úrkút és Városlőd községek közigazgatási területén élő magyar állampolgárságú, valamint – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – a letelepedett, bevándorolt illetve befogadott jogállású, továbbá a magyar hatóságok által menekültként illetve hontalanként elismert gyermekekre és szüleire - akik lakóhellyel, lakóhely hiányában tartózkodási hellyel rendelkeznek, illetve nincs ismert lakó-, vagy tartózkodási helyük, de hajléktalanként az említett városban, településeken élnek.

A Központ anyagi, életviteli, gyermeknevelési, kapcsolattartási problémák, családi konfliktusok, szenvedélybetegség, bűnelkövetés, tankötelezettség elmulasztásával kapcsolatos problémák rendezésében törekszik a segítségnyújtásra. Hatósági intézkedéssel érintett - védelembe vett, utógondozott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett, családba fogadott – gyermekekkel és családjaival áll kapcsolatban, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családjából kiemelt gyermek saját családjába történő visszahelyezése érdekében.

A központ által biztosított szolgáltatások:

Kapcsolattartási ügyelet biztosítja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt; a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert; az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhatóság kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció); a konfliktuskezelő, segítő szolgáltatást. A kapcsolattartási ügyelet pénteki napokon 13.30-17.30 óra között, előzetes írásbeli megállapodás szerint ellenőrzött vagy segített formában, a fokozatosság elvét betartva egymástól különélő szülő-gyermek, nagyszülő-gyermek közötti találkozások segítése.

Kapcsolattartási mediáció: a módszerrel előzetes időpont-egyeztetés alapján szülőkkel/nagyszülőkkel történő négyszemközti, majd közös beszélgetés megvalósítása minden félnek megfelelő, a gyermek érdekeit szolgáló megállapodás létrehozásának céljával. A mediációs ülés során a kapcsolatügyi mediátor semleges félként az álláspontok tisztázására, a megoldási lehetőségek felvázolására törekszik azzal a szándékkal, hogy végül egy mindkét fél számára megfelelő megállapodás jöjjön létre írásos formában.

Utcai (lakótelepi) szociális munka feladata a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése; a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakерülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése; a gyermek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás

területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, illetve egyéb helyszíneken, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is. A helyben családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást biztosító családsegítő munkatársak segítségével közös prevenciós programok szervezése, valamint az intézmény által szervezett programok, rendezvények kiterjesztése az Ajkai járás településein élő gyermekekre, családokra (pl. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum vetélkedői, prevenciós hét, gyermeknap).

Kórházi szociális munka feladata a Magyar Imre Kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályán a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anyának és gyermekének segítése; a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt.-nek megfelelő intézkedések megtétele; a pszichiátriai és rehabilitációt végző osztályokkal való együttműködés. A kórházi szociális munka biztosítása a Magyar Imre Kórházzal (8400 Ajka, Korányi u. 1.), valamint a Veszprém Megyei Önkormányzat Tüdőgyógyintézetével (8452 Farkasgyepű, 049/2 hrsz.) kötött együttműködési megállapodások alapján történik.

Készenléti szolgálat célja a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálat állandóan hívható telefonszám biztosításával elérhető, száma: 06-20/226-2322. A Család- és Gyermekjóléti Központ tájékoztatást nyújt a lelkeségély-telefonvonal elérhetőségéről. A készenléti szolgálat működéséről, elérhetőségéről, valamint a lelkeségély-telefonvonalak elérhetőségéről az Ajkai járás települési önkormányzatainak hirdetőtábláján tájékoztatók elhelyezése biztosított.

Pszichológiai, fejlesztőpedagógiai és pályaválasztási tanácsadások elsősorban gyermekekkel kapcsolatos magatartási, nevelési, beilleszkedési problémák esetén pszichológus, valamint gyógypedagógus-pszichopedagógus nyújt segítséget, a gondozás alatt álló családokra vonatkozóan – családsegítővel, esetmenedzserrel történő konzultáció útján, előre egyeztetett időpontokban. A tanácsadások folyamatosan biztosítottak az Ajkai Járás területén.

Jogi segítségnyújtás a rászorulókat részére ingyenesen, vagy az állam által megelőlegezve biztosított jogi segítségnyújtás keretében az igénybe vevő segítséget kaphat beadványszerkesztésben, vagy ügyvédi eljárásban. A rászorultságot a jövedelmi viszonyok, valamint egyes szociális körülmények alapozzák meg. A szolgáltatás kétheti rendszerességgel biztosított az Ajkai Járás területén.

Családkonzultáció, pár- és családterápia, családi döntéshozó konferencia család-psychotherapeuta biztosítja rászoruló családok számára, családsegítők, esetmenedzserek közvetítésével. A szolgáltatás térítésmentesen, igény szerinti időpontegyeztetéssel vehető igénybe az Ajkai Járás területén működő, család- és gyermekjóléti szolgálatokkal kapcsolatban álló családoknak.

Mediáció a szolgáltatás az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központban, előre egyeztetett időpontban térítésmentesen vehető igénybe az Ajkai Járás területén működő, család- és gyermekjóléti szolgálatokkal kapcsolatban állóknak.

Szociális diagnózis jelenleg az egyes szolgáltatások esetében eltérő módon és eszközzel történik a jogosultságvizsgálat, néhány szolgáltatás esetében pedig egyáltalán nincsenek bemeneti szűrők meghatározva. A szociális diagnózis bevezetésével egységes, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevétele megelőző bemeneti szűrő kerül bevezetésre. A szociális diagnózis elkészítése az igénybevevő oldaláról a szolgáltatás igénybevétele, a szolgáltató oldaláról a szolgáltatás nyújtásának feltétele lesz. A szociális diagnózis része az egyén szükséglet- és jogosultság vizsgálata.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása az Ajkai Járás valamennyi oktatási-nevelési intézményére vonatkozóan.

Az iskolai szociális munka a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak nyújt támogatást azáltal, hogy egyéni és csoportos formában segíti

- a) a gyermeket a korának megfelelő, nevelésbe, oktatásba való beilleszkedéséhez, tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- b) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők feltárását és megoldását,
- c) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában, és
- d) a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.

A szolgáltatás célja:

- a gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása, hogy képesek legyenek diagnosztizálni és jelezni a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő problémákat,
- elsődleges prevenció programok működtetése,
- az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének segítése,
- a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében való segítségnyújtás,
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik kihasználása érdekében.

Bölcsőde a településen nincs. A legközelebbi Halimbán található.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzügyi és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,

- b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a védelembe vétel,
 - b) a családba fogadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - e) a tartós nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,
 - Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a bajba jutottaknak támogatást nyújt az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ, amely intézmény készenléti szolgálatot is működtet. A készenléti szolgálat célja, hogy a Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben is azonnali segítséget, tájékoztatást, vagy tanácsot tudjon nyújtani az arra rászorulóknak. Ilyen helyzetben tájékoztatást tud adni például a lelkisegély-telefonvonal elérhetőségét illetően. A készenléti szolgálat telefonszáma: +36-20/228-2322.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az öcsi gyermekek a Fekete István – Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium Ajka-padragkúti tagintézményébe járnak iskolába, ahol a sportprogramokhoz való hozzáférésük megoldott. A kötelező tanórai testnevelési foglalkozásokon kívül az iskola biztosít fakultatív sportprogramokat, versenyzési lehetőségeket. A tanulók fakultatív sportprogramokra, versenyekre való eljutását a falugondnoki szolgálat segíti.

A falugondnoki szolgálat közvetlen, személyes szolgáltatásokon belüli kiegészítő feladata a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős rendezvények szervezése és segítése, minthogy a falugondnoki szolgálat egyik fő célja a településen élők életminőségének javítása.

A településen működik könyvtár, amely szervezésében évente 1-2 alkalommal kézműves foglalkozás, gyermekelőadás kerül megrendezésre. Emellett helyi szervezésben tartanak farsangot, gyermeknapot.

Öcsön a kőfejtő multifunkcionális sportpálya várja a sportolni vágyókat, amely egyaránt alkalmas foci-, kézilabda-, kosárlabda és teniszmérkőzések lebonyolítására.

A községben egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős program az önkormányzat anyagi lehetőségei miatt nem megoldott.

Emellett az öcsi gyermekek egy része (gondozott gyerekek) részt vehet az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Szolgálat rendezvényein (Karácsonyi ünnepség, Mikulás ünnepség, táborok)

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani:

- a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - nevelésbe vették,
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 130%-át.
- b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - nevelésbe vették;
- c) azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - nevelésbe vették, vagy
 - utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- c) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A fent felsorolt jogosultságok alapján a szülők nyilatkozatot nyújtanak be. Ennek következtében 2015. szeptember 1-től az ingyenesen étkezők száma jelentősen megnövekedett.

Kedvezményben részesülők adatai:

2018-ban 4 gyermek szülője mentesült a térítési díj fizetése alól, melyből mindegyik gyermek óvodai ellátásban résztvevő gyermek volt.

2016. január 1. nappal lépett hatályba Gyvt. 21/C. §-a, amely a települési önkormányzat számára kötelezővé tette a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára a szünidei déli meleg főétkezés biztosítását. Öcs községben egyetlen gyermek részére sem igényelték a szünidei gyermekétkeztetés biztosítását.

Akárcsak az egész országban, ingyenes tankönyv támogatásban részesül minden 1-9. évfolyamon tanuló gyermek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés valamint az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről nincs tudomása az önkormányzatnak.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az önkormányzat a helyi rendeletében szabályozottak szerint **rendkívüli gyermekvédelmi támogatással** segíti a krízis helyzetbe került, rászoruló családokat. Emellett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített családok részére az önkormányzat szociális célú tűzifa támogatást nyújthat kérelemre. A munkanélküliek illetve a kisnyugdíjasok lakhatási támogatásban részesülhetnek.

A fentiekén túl a településen falugondnoki szolgálat működik, ennek keretein belül megoldott:

- Az óvodások és iskolások szállítása
- gyógyszerek kiváltása
- lakosok szállítása orvosi vizsgálatokra
- gyógyászati segédeszközök kiváltása
- szociális étkeztetés (ebédszállítás)
- kulturális, szabadidős és sport tevékenységek miatti szállítás
- lakosok szállítása egyéni lakossági ügyek intézése miatt

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A községben köznevelési intézmény nem működik. Az óvodás és iskoláskorú gyermekek a padragi általános iskolába, illetőleg óvodába járnak. Az intézmény dolgozói figyelmet fordítanak a kiemelt figyelmet igénylő tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségeire és az esélyegyenlőség megvalósítására. Figyelemmel kísérik készségeik fejlődését, tanulási nehézségeiket, beilleszkedési problémáikat, szükség szerint szakembert bevonva.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§-ának 13. pontja szerint:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

• **Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók**

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum

zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

- **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók**

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

A Pápai Tankerületi Központ illetékességi területén a rászoruló tanulók fejlesztő nevelés-oktatását a Molnár Gábor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény látja el. A korai fejlesztés azonban nem tartozik az intézmény köznevelési és alapfeladatai közé, de az óvodába járó SNI-s gyermekek ellátása biztosított.

A jogszabályban foglaltaknak megfelelően minden intézmény kiemelt figyelmet fordít a lemorzsolódással veszélyeztetett diákok tanulmányi munkájának folyamatos segítésére, valamint előírt adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítésére.

A településen nincs óvoda. Az óvodás korú gyermekek száma 6 fő, akik közül 2 főt a falugondnok szállít napi rendszerességgel a Padragkúti óvodába, 2-2 fő pedig a taliándörögdi illetve a nagyvázsonyi óvodába jár, őket a szülők hordják az intézményekbe.

A településen nincs iskola. Az általános iskolás tanulók a Pápai Tankerületi Központ alá tartozó Fekete István - Vörösmarty Mihály Általános és Iskola és Gimnáziumba járnak.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A községben sem óvoda, sem oktatási intézmény nem működik, így a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások sem megoldottak a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A helyi adatgyűjtés szerint hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az intézmények között és az egyes intézményeken belül nem fordult elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések.

Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérésekre nincsenek adataink.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást nyújt a szociálisan rászorult gyermekek és családjuk részére.

Öcs Község Önkormányzata minden évben csatlakozni kíván a hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók, illetőleg a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok támogatására létrehozott Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez.

- Az „A” típusú pályázatra azok a település közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali munkarend), alapképzésben, mesterképzésben osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben kívánnak részt venni.
- „B” típusú pályázatra pedig azok a település közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű, felsőfokú intézménybe felvételt még nem nyert, érettségizet pályázók jelentkezhetnek, akik a következő tanévtől kezdődően felsőoktatási intézményben teljes idejű (nappali munkarend) alapképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben kívánnak részt venni.

Az idei évben az „A” típusú pályázatra 1 fő adta be igényét.

„B” típusú pályázat nem került benyújtásra. A Képviselő-testület „A” típusú pályázatra, 10 hónap időtartamra ítelt meg támogatást a település 2019. évi költségvetésében erre a célra elkülönített 100 000 Ft összegből.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		Teljesítés
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek	
A településen élő gyermekek több általános iskolába járnak tanulni. A hasonló korúak idegenekké válnak egymásnak, nem alakul ki bennük a közösségi összetartozás tudata.	Gyermekek számára közösségépítő programok, táborok szervezése. Összetartóbb közösség.	
A településen élő fiatalok számára a továbbtanulás anyagi támogatás hiányában nehézséget okozhat	Felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz való csatlakozás	<i>Öcs Község Önkormányzata minden évben csatlakozott a Bursa Hungarica felsőoktatási önkormányzati ösztöndíj pályázathoz</i>
Szakember hiány: Gyermekek speciális neveléséhez szükséges szakember hiány (iskolapszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus hiánya), ennek következtében hosszú a várólista és nem minden gyerek kapja meg a	Szakemberek felkutatása, szakember hálózat kiépítése.	

szükséges fejlesztést		
A településen az EU-s normáknak megfelelő játszótér állapota romlik, a játékok tönkremennek, fejlesztésre szorulnak. Az eszközállomány kisszámú, bővítésre szorul.	A gyermekek játék-és mozgásterének biztonságos kialakítása.	
A szülők sok esetben nem érdeklődnek a gyermekek iránt, nem megfelelő szülői magatartás, példamutatás hiánya	Szülők bevonása az iskola, óvoda életébe, szülőcsoportok szervezése. a szülők szülői felelősségtudatának erősítése, aktív részvétel gyermekek életében	
<i>A digitális oktatás a gyermekek kortársaktól való elszigetelődését hozza magával, a kapcsolatok elszemélytelenednek, mely a gyermekek esetében beláthatatlan következményekkel fog járni</i>	<i>A járvány elmúltával várhatóan nagy szükség lesz a gyermekek számára térítésmentesen igénybe vehető közösségi programokra, táborozási lehetőségekre.</i>	

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak: a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények; a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya; a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A hátrányos megkülönböztetés sajnos jelen van a településen. Ez a jelenség elsősorban a nőket, a mélyszegénységben élőket, romákat és a fiatalokat érinti. A nők esetében gyakori probléma a gyermekvállalás kérdése, valamint, amennyiben már van gyermek akkor az esetleges gyermek elhelyezés problémája. Ezen problémák esetleges felmerülése miatt a munkáltatók szívesebben alkalmaznak férfi munkavállalót. A fiatalok esetében problémát a gyakorlat hiánya jelenti. Hiszen nem szívesen szánják időt a betanításra és a fiatal munkavállalók képzésére. Az idős korosztálynál viszont már a teherbírás csökkenése miatt félnek a munkáltatók és nem szívesen bíznak rájuk munkát.

Az Alaptörvény XV. Cikkének 1-5 bekezdése rögzíti, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A nők és a férfiak egyenjogúak. Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A nemek közötti megkülönböztetés tilalmára vonatkozó irányelvek:

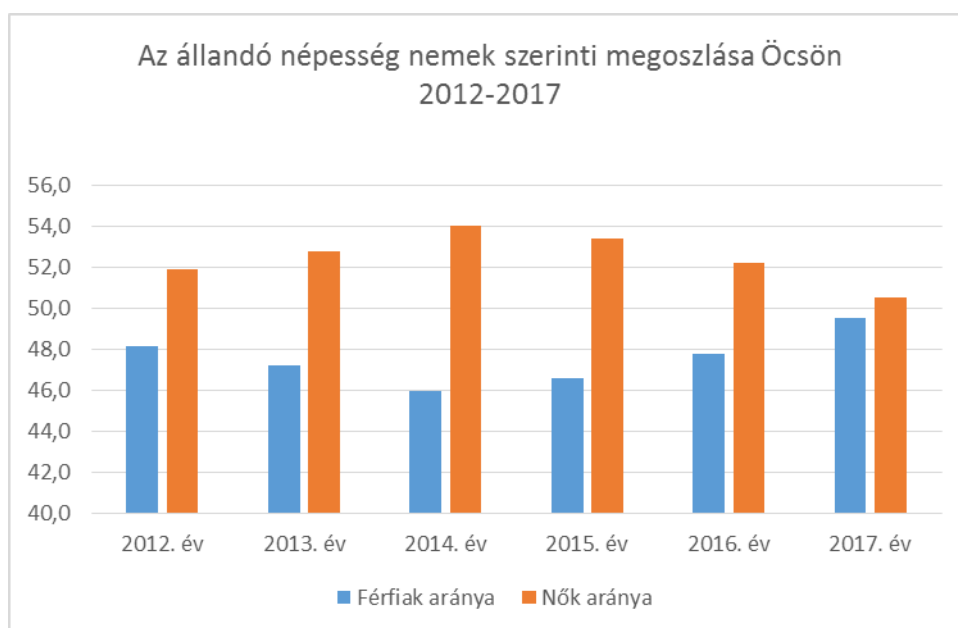
- A Tanács 1975. február 10-i, 75/117/EGK számú irányelve a tagállamok által a férfiak és nők azonos bérezése elvének alkalmazására kibocsátott jogi előírások összehangolásáról.
- A Tanács 1976. február 9-i, 76/207/EGK számú irányelve a férfiak és nők egyenlő elbírálásáról szóló elvnek a munkához, szakképzéshez, a szakmai előmenetelhez jutás, valamint a munkafeltételek terén érvényesített végrehajtásáról.
- A Tanács 1978. december 19-i 79/7/EGK számú irányelve a férfiak és nők egyenlő elbírálásáról szóló elvnek a szociális biztonság területén való fokozatos megvalósításáról.
- A Tanács 1986. július 24-én kelt 86/378/EEC számú irányelve a férfiakkal és nőkkel való egyenlő elbánás elvének foglalkozási (szakmai) társadalombiztosítási rendszerek terén érvényesített megvalósításáról.
- A Tanács 1986. december 11-én kelt, 86/613/EGK sz. irányelve az önfoglalkoztató minőségben - ideértve a mezőgazdaságot is - tevékenykedő férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról, és az önfoglalkoztató nők terhesség és anyaság alatti védelméről.
- A Tanács 1992. október 19-i, 92/85/EGK számú irányelve a terhes nők, a gyermekágyas és szoptató anyák munkahelyi biztonságának és egészségének javítására irányuló intézkedések bevezetéséről [a 89/391/EGK számú irányelv 16. cikkely (1) bekezdésének értelmében kiadott tizedik külön irányelv].
- A Tanács 1996. június 3-i 96/34/EK sz. irányelve az UNICE, CEEP és az ETUC által kötött, a szülői szabadságról szóló keret megállapodásáról.
- A Tanács 1996. december 20-án kelt 96/97/EK sz. irányelve a 86/378/EGK sz., a férfiak és nők közötti egyenlő elbánás elvének foglalkozási-társadalombiztosítási rendszerekben érvényesített megvalósításáról szóló irányelv módosításáról.

A nők esetén jellemző, hogy nehezebben találnak munkát, mint a férfiak. Sok munkáltató fél attól, hogy több lesz a hiányzás a gyermekek betegsége, illetve elhelyezési problémái miatt. Iskoláskorú gyermekek nyári szünidei elhelyezése is problémát jelent azoknak a hátrányos helyzetű családoknak, ahol az édesanya munkavállaló.

A népesség nemek szerinti megoszlása Öcsön 2012-2017

Év	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népesség, férfiak összesen (fő)	Állandó népesség, nők összesen (fő)	Férfiak aránya (%)	Nők aránya (%)
2012. év	214	103	111	48,1	51,9
2013. év	216	102	114	47,2	52,8
2014. év	211	97	114	46,0	54,0
2015. év	206	96	110	46,6	53,4
2016. év	203	97	106	47,8	52,2
2017. év	206	102	104	49,5	50,5

Adatok forrása: KSH TSTAR

A fenti diagram és táblázat adatai alapján láthatjuk, hogy Öcs lakosságát nemek szerint vizsgálva a vizsgált évek mindegyikében nőtöbbség volt jellemző a településre. 2014-ben volt a legnagyobb a különbség férfiak és nők számában: a férfiak száma 97 fő volt, a nőké pedig 114 fő. 2014 után a férfiak száma emelkedni, a nőké pedig csökkenni kezdett a településen, így 2017-re a két nem közötti aránykülönbségek eltűntek, kiegyenlítődt a népesség nemek szerinti összetétele (49,5% - 50,5%).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

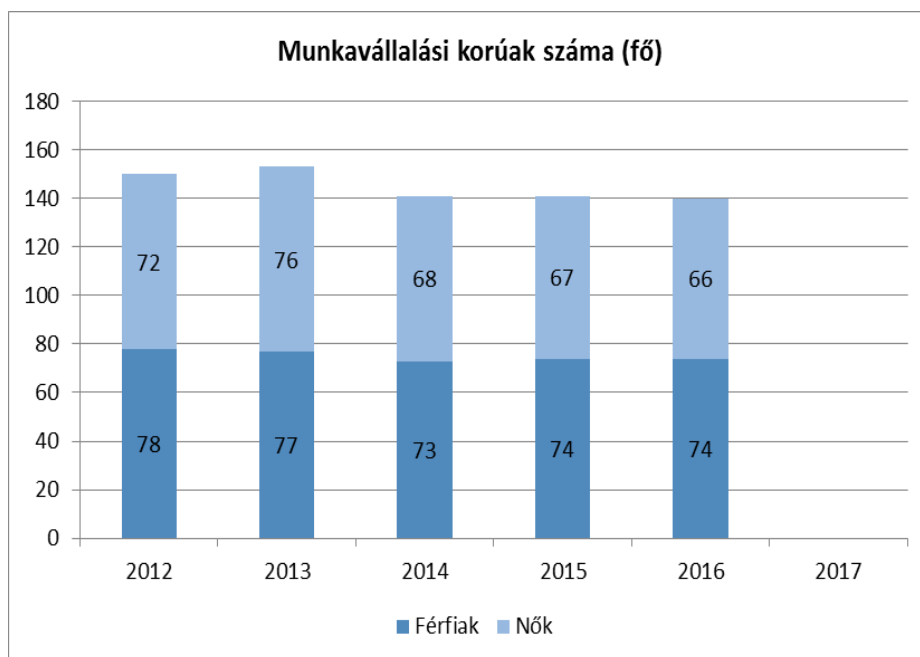
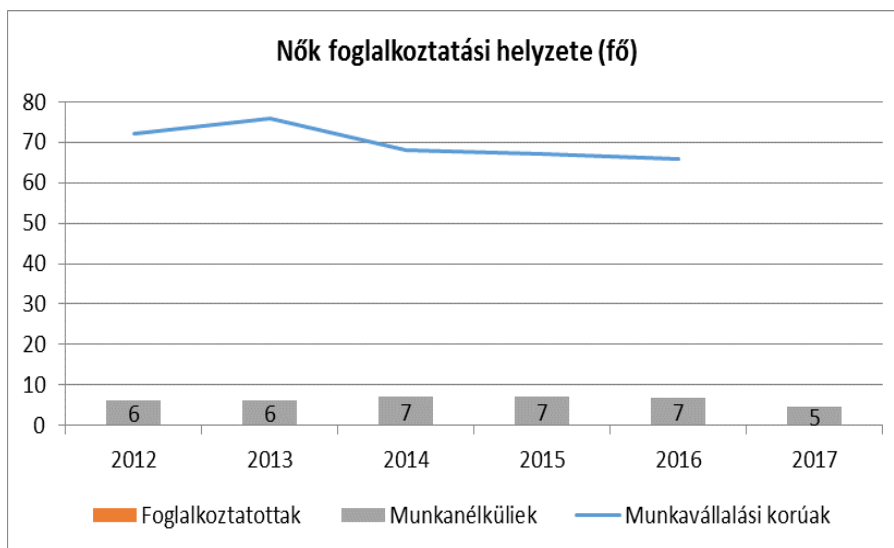
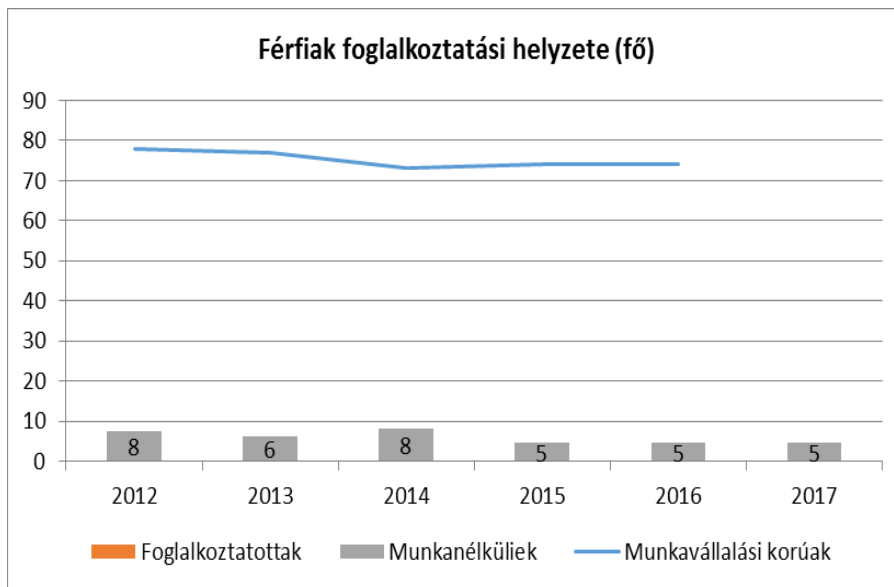
A településen a helyi munkalehetőségek nem megoldottak. Az önkormányzatnál 1 fő, a kereskedelmi tevékenységet folytató üzletben szintén 1 nő dolgozik. Iskola, óvoda a településen nincs. A gyermeküket egyedül nevelő nők jobban ki vannak szolgáltatva. Hiszen számukra rugalmasabb munkarendre lenne szükség, azonban ez nem bevált folyamat a településen. Emiatt jóval nehezebben tudnak elhelyezkedni, mint a gyermek nélküli vagy idősebb gyermekkel rendelkező női lakosok.

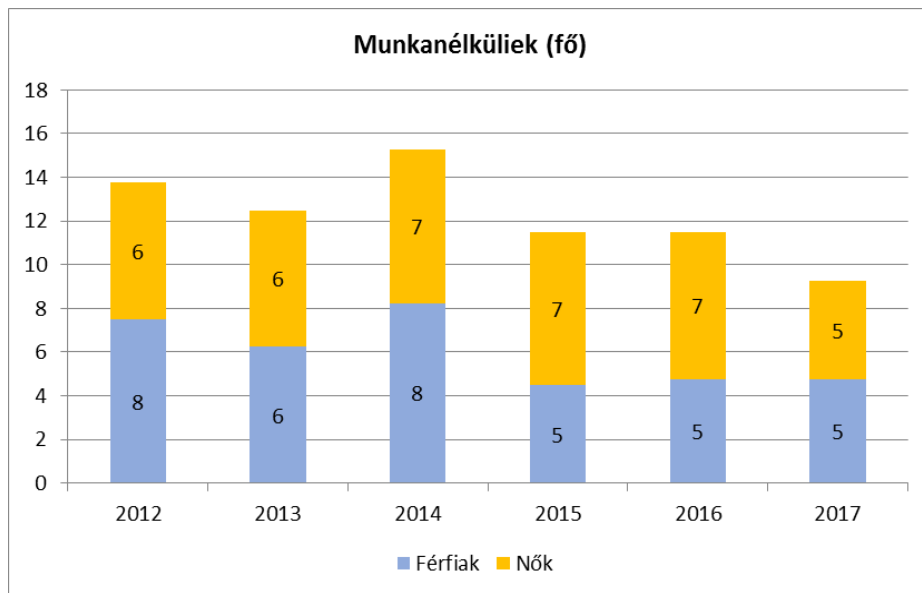
A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	78	72	na.	na.	8	6
2013	77	76	na.	na.	6	6
2014	73	68	na.	na.	8	7
2015	74	67	na.	na.	5	7
2016	74	66	na.	na.	5	7
2017			na.	na.	5	5

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A munkanélküliség nemek szerinti alakulását vizsgálva azt láthatjuk, hogy 2012-2017 között a munkanélküliek száma végig minimálisan ugyan, de alacsonyabb volt a nők-, mint a férfiak körében. Mindkét nem esetében a munkanélküliek számának csökkenése volt megfigyelhető a vizsgált időszakban.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nők foglalkoztatását segítő és képzési programok a településen nincsenek.

A korábbi évek tapasztalatai szerint a nők részvétele magasabb arányú volt a munkaerő-piaci átképzéseken, amikor olyan tanfolyamok kerültek indításra, amelyekre tudtak jelentkezni (pl. nyelvek, eladó, felszolgáló, kisgyermekgondozó, szociális gondozó, TB ügyintéző, stb. Jellemzően a nők könnyebben vonhatóak be képzésekbe, mint a férfiak. (A férfiak körében a személy és vagyonőr, valamint a C, C+E, D, D+E kat. jogosítványok megszerzésére mutatkozik nagyobb arányú érdeklődés.)

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A helyi adatgyűjtés alapján elmondható, hogy a járásközpontban, Ajka városában az elektronikai, valamint az autópári alkatrészgyártás területén különösen sok nőt foglalkoztatnak a gazdálkodó szervezetek gyártósori összeszerelőként, illetve egyéb betanított munkásként. Ennek köszönhetően az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nem tekinthetők rossznak a járásban.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők esetén jellemző, hogy nehezebben találnak munkát, mint a férfiak. Sok munkáltató fél attól, hogy több lesz a hiányzás a gyermekek betegsége, illetve elhelyezési problémái miatt. Gyakori probléma még a GYES-ről, GYED-ről való visszatérés is hasonló okok miatt. A Munkaügyi Központ rendszeres pályázati programokkal igyekszik ezt a problémát megszüntetni, a nők elhelyezkedési esélyeit növelni.

A korábbi években sokkal jobban érezhető volt a bérkülönbség férfiak és nők között a foglalkoztatás terén. Napjainkra ez a különbség csökkent, azonban nem szűnt meg teljesen. Sok munkahelyen nem lehet ezt a problémát egyértelműen feltárni, hiszen vannak pozíciók, ahol csak

nők vagy éppen csak férfiak dolgoznak. Összefoglalva elmondható, hogy a bérkülönbség, mint jelenség még élő dolog, de egyre inkább megszűnni, de legalábbis mérséklődni látszik.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított az adott településen. Öcsön nem található bölcsőde, családi napközi, óvoda és általános iskola sem. A családoknak az Önkormányzat a falugondnoki szolgáltatáson keresztül nyújt segítséget a családi feladatok intézésében, így a gyermekek iskolába illetve óvodába történő szállításában.

A tömegközlekedés hiányosságai miatt és a gyermekek biztonságos közlekedése érdekében a falugondnoki jármű részt vesz a gyermekek szállításában. A gyermekszállítási feladatok egyik része a tankötelezettség megoldásában történő segítségnyújtás, másik része pedig az aprófalvakban élő gyermekek esélyegyenlőségét biztosító szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése (logopédiai és egyéb fejlesztő foglalkozások, úszásoktatás, zenetanulás, néptánc, sportolási lehetőségek, színház, bábszínház, mozi). Ide tartozik a gyermekek iskolai rendezvényekre, versenyekre, ünnepségekre való szállítása is.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők.

A védőnő feladata már a családalapítás tervezésénél elkezdődik, fontos szerepe van a várandósság minden szakaszában. Várandós tanácsadást a helyi védőnő igény szerint nyújt. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásberendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

A védőnő a csecsemőket, kisgyermeket *egyéni gondozási* terv alapján látogatja, illetőleg hívja tanácsadásra. A 2017. évben bevezetésre került korszerű védőnői szűrővizsgálati módszertan alapján elvégzi a kötelező szűrővizsgálatokat, illetőleg megkéri a szülőket a szülői kérdőív kitöltésére. Kiszűri az eltéréseket, egyéni mérlegelés alapján a kiszűrt gyermekeket a házi gyermekorvoshoz irányítja, aki vizsgálat után továbbküldi a gyermeket a megfelelő szakellátásba. Folyamatosan nyomon kíséri a csecsemők, kisgyermek szomatomentális fejlődését, kiemelt figyelmet fordít a fokozott gondozást igénylő gyermekekre, családokra.

Az óvodákban tisztasági vizsgálatokat, egyéni és csoportos egészségnevelést végez, felkérésre szülői értekezleteken, osztályfőnöki órákon vesz részt. Beiskolázás előtt meglátogatja a családokat, tanácsaikkal egykeznek segíteni az iskolakezdet.

A védőnő által nyújtott tanácsadáson kívül Ajka városában számos prevenciós programlehetőség van, a családtervezési kérdésektől kezdve a várandósság, a gyermeknevelési kérdésekig.

Családtervezési tanácsadás: A Családvédelmi Szolgálat védőnője (Páparól jár át Ajkára) hetente két alkalommal, hétfői és csütörtöki napokon tart tanácsadást az Ajkai Járási Hivatalban, amit az öcsi

lakosok is igénybe vehetnek bármilyen családtervezéssel kapcsolatos kérdés kapcsán, illetőleg fiatalok házasságkötés előtti tanácsadáson részt vehetnek.

A községben működő Családosok Klubja is várja a várandós kismamákat és leendő apukákat egyaránt. A klubfoglalkozáson nemcsak hasznos tanácsokat kapnak a leendő szülők, hanem megoszthatják egymással félelmeiket, problémáikat, kérdéseiket, korábbi tapasztalataikat. Abban az esetben, ha a kisgyermekes szülő motivált, számtalan lehetőség közül választhat, hogy naprakész ismeretekhez jusson, akár a kisgyermek ápolásával-gondozásával, akár fejlődésével, fejlesztésével kapcsolatban. A problémát az okozza, ha a szülő nem tekinti értéknek, hogy gyermeke egészségének megőrzésével, vagy a gyermek helyes nevelésével kapcsolatos leglényegesebb információkat megkaphassa. Leggyakrabban ezek - a hasznos információkat nélkülöző - szülők azok, akik gyerekeiket elhanyagolják, adott esetben veszélyeztetik, azaz a gyermek optimális fejlődési lehetőségének biztosítása érdekében külső segítségre szorúlnak.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érintő, családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb probléma, mint gondolnánk. Sok esetben a bántalmazás családon belül marad, s a legvégső esetben kerül sor a rendőrség riasztására. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását, segíthet a megoldási lehetőségek megtalálásában.

A sértett fordulhat segítségért a rendőri eljárás alatt - vagy ha nem igényel rendőri eljárást- a területileg illetékes Gyámhivatalhoz, Családsegítő és Családgondozóhoz, az Áldozatsegítő szolgálathoz, illetve a térségben működő ingyenes Jogsegély irodához. A zaklatás vonatkozásában az 1998. évi XIX. törvény 138/A. §-a alapján távoltartás elrendelésére kerülhet sor, amennyiben az ahhoz szükséges feltételek fennállnak.

A távoltartás elrendeléséről a területileg illetékes bíróság határoz, mely időtartama 10-60 napig terjed.

Családon belüli erőszakról nincs tudomásunk. Rendőröket családi viszályhoz nem kellett hívni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen sem önkormányzati, sem egyházi vagy alapítványi anyaothton nem működik, viszont Ajkán, a vonzasközpontban található. A Családok Átmeneti Otthonának célja a krízishelyzetbe került, kiszolgáltatott gyermeket nevelő családok, gyermeküket egyedül nevelő anyák segítése, támogatása, élethelyzetük javítása, a családi kapcsolataik javítása. A gyermekjóléti alapellátás keretén belül a családgondozó segít feltárni a kialakult helyzetért felelős problémákat, konfliktusokat, majd a családdal közösen kidolgozzák a kialakult helyzet javítására szolgáló terveket. Alapesetben maximum 12 hónapig élhetnek itt a családok, a jogszabályokkal összhangban anyagi helyzetük függvényében térítési díjat fizetnek. (Csak különösen indokolt esetben van lehetőség újabb maximum 6 hónap lakhatásra az otthonban.) Az otthonba befogadott családok, egyedülálló szülők számára főként a lelki támogatás a legfontosabb, hogy életüket, társadalmi szerepüket ne lássák reménytelennek.

2016. január 01. napjával, jogszabályváltozásoknak köszönhetően a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat átszervezésére került sor, létrejött az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ. A korábbi családsegítés és gyermekjóléti szolgálat összevonásával alakult meg az

intézmény család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egysége, majd új szakmai egységként került létrehozásra a család- és gyermekjóléti központ. Az intézmény fenntartója Ajka Város Önkormányzata.

A házi segítségnyújtás biztosítása továbbra is az intézmény feladata Ajka, Halimba és Öcs településeken, mivel a helyi önkormányzatok – fenntartva a korábbi Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Társulást – az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központot bízták meg a szolgáltatás ellátásával. Az intézmény ellátási területe a család- és gyermekjóléti szolgálat és a házi segítségnyújtás tekintetében Ajka, Halimba és Öcs településekre terjed ki, a család- és gyermekjóléti központ ellátási területe az Ajkai Járás valamennyi települése. Mára egy komplex, egymásra épülő szolgáltatási kínálattal rendelkezik az intézmény, mely gyermekeknek, családoknak, pszichiátriai betegeknek, fogyatékkal élőknek, hajléktalanoknak és időseknek nyújt szolgáltatásokat.

Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Család- és Gyermekjóléti Központ
- Házi segítségnyújtás
- Mediáció
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Csoportokkal végzett szociális munka
- Pszichológiai tanácsadás
- Családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia
- Jogi segítségnyújtás
- Kapcsolattartási ügyelet
- Utcai szociális munka
- Kórházi szociális munka
- Fejlesztőpedagógiai tanácsadás
- Pályaválasztási tanácsadás

Az intézmény a 24 órás nyitvatartási időn túl készenléti szolgálatot tart fenn, amely egy fajta lelki segélyszolgálatként funkcionál.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közélet kapcsán megállapítható, hogy a férfiak egyértelműen nagyobb szerepet töltenek be, hiszen 2012-2017 között Öcs község Képviselő-testületének férfi tagja 5 fő, női tagja 0 fő volt.

A településen bíróság, ítéltábla nem működik.

A helyi közösségi programok szervezésében férfiak és nők egyaránt részt vállalnak, s igen nehéz eldönteni, hogy a nők vagy a férfiak szerepe nagyobb a helyi közéletben. A helyi adatgyűjtés alapján a nők közéletben való szerepe és tevékenysége megfelel a férfiakéval.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők esetén jellemző, hogy nehezebben találnak munkát, mint a férfiak. Sok munkáltató fél attól, hogy több lesz a hiányzás a gyermekek betegsége, illetve elhelyezési problémái miatt. Gyakori probléma még a GYES-ről, GYED-ről való visszatérés is hasonló okok miatt. A Munkaügyi

Kirendeltség rendszeres pályázati programokkal igyekszik ezt a problémát megszüntetni, a nők elhelyezkedési esélyeit növelni.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémáról nincs tudomásunk, így ezzel kapcsolatos kezdeményezések sem voltak a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		Teljesítés
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek	
Az kisgyermekükkel otthon lévő anyák társadalmi izoláltsága az elmagányosodás érzetét válthatja ki. A Magányérzet kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, de az családi konfliktusokhoz is vezethet	Szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása a településen	
A nők nem fordulnak, nem mernek segítségért fordulni bántalmazásuk esetén, így a családon belüli erőszakról legtöbbször nincs az önkormányzatoknak tudomásuk, így segítséget sem tudnak nyújtani.	a nők rendszeres tájékoztatása, hová fordulhatnak segítségért. Bántalmazott nők meghívása a felvilágosító tájékoztató előadásokra, akik tapasztalataikkal segíthetik, bátoríthatják sorstársaikat.	

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az időskor fogalma sokféleképpen értelmezhető. Az, hogy ki milyen idős, kifejezhető az évek számával (kronológiai életkor), de a biológiai életkor például ettől eltérő lehet, hiszen ez az egészségi állapot függvénye.

A népesség öregedésén általában az időskorúak arányának emelkedését értik. A demográfiai publikációkban, az Európai Statisztikai Hivatal (EUROSTAT) értelmezésében a 60 év felettieket tekintik idősnek. A WHO a 60-74 éveseket öregedőnek, a 75-89 éveseket időseknek és a 90 év felettieket nagyon idősnek nevezi. Magyarországon a nyugdíjrendszer szempontjából jelenleg a 62. életéve betöltésétől számít idősödőnek az ember, míg foglalkoztatáspolitikai oldalról megközelítve már a 45. életév elérésétől.

Az öregedés folyamatában nemcsak az idősek, fiatalok, aktív korúak száma, aránya változik, hanem a folyamat lényege az egész korösszetétel átalakulása, a népesség korstruktúráját ábrázoló korfa megnyúlása. A demográfiai öregedést az alábbi tényezők befolyásolják: - termékenység, - halandóság, - vándorlások, - a népesség kialakult korösszetétele.

Tény, hogy soha nem volt annyi idős ember a világon, mint napjainkban. A társadalmak elöregedése globális problémává lett, különösen a fejlett ipari térségekben, országokban, így az Európai Unióban és Magyarországon is.

Az idősödéssel párhuzamosan csökken a fiatal korosztályok aránya, az öregedési index egyre kedvezőtlenebbé válik. A megváltozott helyzet kezelésére ismert nemzetközi szervezetek új időspolitikai célokat, deklarációkat fogalmaztak meg, amelyeket figyelembe vettek a magyar idősügyi koncepció megalkotói is.

Paradigmaváltás történt az időspolitikában. A korábbi deficitmodellt – amely főleg a veszteségekre összpontosított (egészség- és teljesítményromlás) – felváltotta a fejlődésmodell. Ebben az új modellben előtérbe kerül:

- meglévő képességek megőrzése és fejlesztése
- a széles körű aktivitás
- az eddig nem használt képességek előhívása és
- az új kihívásokra való reagálás képességének kialakítása.

A modell a passzivitás helyett az idős emberek aktivizálását célozza meg. A törekvések arra irányulnak, hogy az idősek (újra) bevonhatóak legyenek a társadalomba. Fontossá válik a felnőttoktatás, az egész életen át tartó tanulás (life long learning), és a generációk közötti kapcsolatok javítása. A fejlett társadalmakban – részben a várható élettartam növekedésének hatására – új értelmet nyert az időssé válás folyamata, és maga az időskor fogalma.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

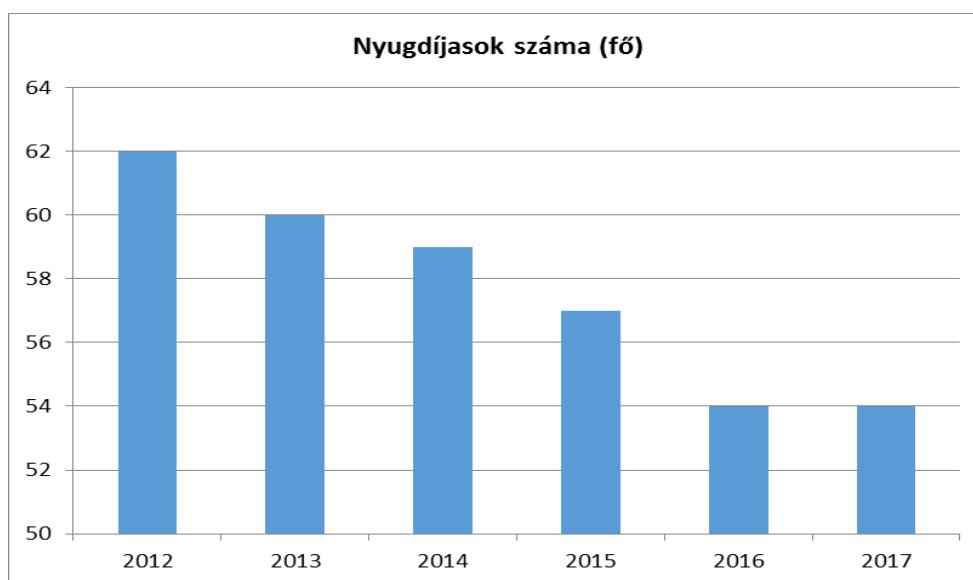
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	22	40	62
2013	20	40	60
2014	18	41	59
2015	18	39	57
2016	17	37	54
2017	18	36	54

Forrás: KSH TSTAR

A fenti táblázatból látható, hogy a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 2012 és 2017 között csökkenő tendenciát mutatott. A nyugdíjasok aránya a teljes lakosságon belül (206 fő) 26,2% volt 2017-ben. Mindez csökkenést jelent a 2012-es kiinduló évhez viszonyítva, akkor 28,9% volt a nyugdíjasok népességen belüli aránya.

Ugyanakkor nemeként vizsgálódva jelentős eltérést figyelhetünk meg a településen élő nyugdíjasok körében: 2012-ben a településen élő nyugdíjasok 35,5% volt férfi, 64,5%-a pedig nő. A nők aránya a nyugdíjasok körében a vizsgált időszakban végig jóval magasabb volt a férfiakénál, 2017-ben a településen élő nyugdíjasok 66,6%-a nő volt. Mindez összefüggésben állhat a nők átlagosan hosszabb élettartamával, valamint azzal, hogy a nők esetében alacsonyabb a nyugdíjkorhatár.

Az *időskorúak járadéka* azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznyugdíjhoz: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak és jövedelemmel egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben rendelkeznek.

Öcsön a vizsgált időszakban egyetlen lakos sem részesült időskorúak járadékában.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjasok foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésre semmiféle adat. Az idősök foglalkoztatásától több cég azért tart, mert betegesebbek, mint a fiatalok, emiatt többet vannak táppénzen, többet hiányoznak a munkából, mint a fiatalabbak valamint fizikai teljesítő képességük is csökkenhet.

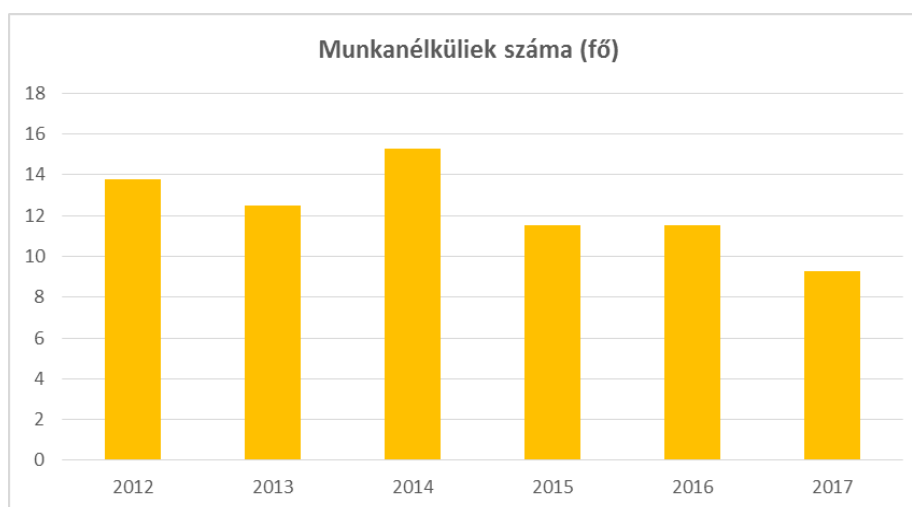
a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

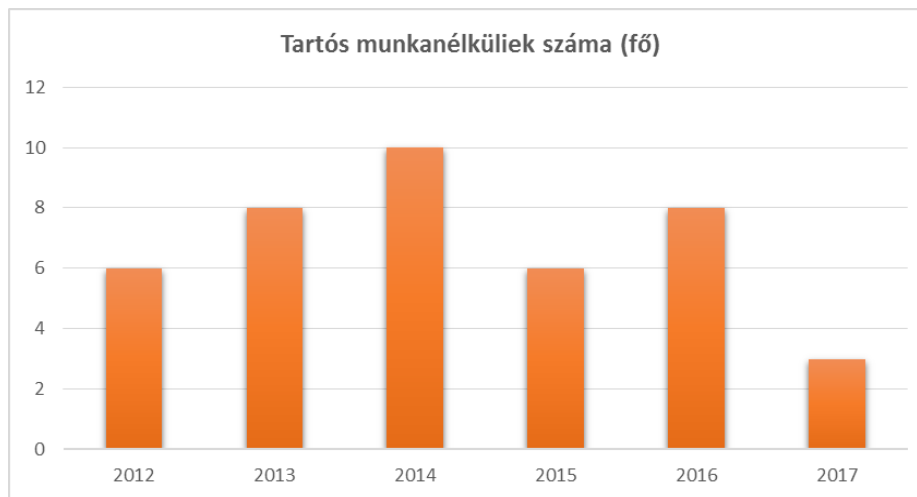
Magyarországon a nyugdíjrendszer szempontjából jelenleg a 62. életéve betöltésétől számít idősödőnek az ember, foglalkoztatáspolitikai oldalról megközelítve azonban már a 45. életév elérésétől. Mindezt a korábbiakban a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőket számát korcsoportonként bemutató 3.2.2. számú táblázatban foglalt – Nemzeti Munkaügyi Hivatal által gyűjtött – adatok is alátámasztották. A táblázat adatai alapján ugyanis a településen a legfrissebb, 2017-es adatok szerint a regisztrált munkanélküliek legnagyobb arányban a 45-49 évesek (18,5%), az 50-54 évesek (25%) és az 59 év feletti korcsoportjából (15,6%) kerültek ki. Mindez főben kifejezve annyit tesz, hogy a településen 2017-ben regisztrált 8 fő munkanélküliből összesen 5 fő a 45 év fölötti korcsoportokból került ki, ami tehát a regisztrált munkanélküliek több mint felét jelenti.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	14	1	9%	6	n.a.	0%
2013	13	2	16%	8	n.a.	0%
2014	15	2	15%	10	n.a.	0%
2015	12	3	26%	6	n.a.	0%
2016	12	4	33%	8	n.a.	0%
2017	9	2	19%	3	n.a.	0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A településen a munkanélküliek körében jelentős a tartós – 180 napon túli – munkanélküliség. 2012-ben a munkanélküliek 43%-a tartósan munkanélkülinek minősült. Ugyanez az arányszám 2017-ben 33,3% volt. Az időszakban valamelyest csökkent tehát a tartósan munkanélküliek aránya a településen. Az 55 év feletti regisztrált munkanélkülieket vizsgálva ugyanakkor aránynövekedést figyelhetünk meg a 2012-2017 közötti időszakban. A regisztrált munkanélküliek 9%-a volt 55 év feletti álláskereső 2012-ben, 2017-ben már 19%. Az 55 év felettiek körében tartós munkanélküliségről nem áll rendelkezésünkre adat.

Az idősök között is akadnak olyanok, akik nyugdíj mellett dolgoznak. Általában mezőgazdasági időnymunkát végeznek, de akadnak olyanok is, akik nyugdíjazásuk után továbbfolytatják korábban végzett munkájukat.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetősége a közintézményekben nem biztosított. Ennek elsősorban az az oka, hogy a közintézményekben főként a munkanélküliek és az ellátásban nem részesülő, arra rászorult munkavállalók élveznek elsőbbséget.

A Long Life Learning, az élethosszig tartó tanulás fontos napjainkban. A felgyorsult társadalom információit, vívmányait követni, munkát vállalni enélkül igen nehéz. Emellett az ember alapvető szükséglete a tanulás, a szellemi fejlődés.

A község nyugdíjasok foglalkoztatását elősegítő programokat nem szervezett, ám nyitott minden olyan programra és pályázatra, amely az időskorú lakosság foglalkoztatását és esélyegyenlőségét elősegíti.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A helyi adatgyűjtés szerint a foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetés éri az időskorú munkavállalókat, ugyanis sok munkáltató szerint a fiatal munkavállalók alkalmazása kifizetődőbb. Általános nézet, hogy az idősebb munkavállalók sokat betegeskednek, életkorral járó betegségeik miatt sokat hiányoznak, így nem tudják 100%-osan végezni munkájukat, hivatásukat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A falugondnoki szolgálat egyik legfontosabb célcsoportja az időskorúak köre, a számukra nyújtott szolgáltatások elsőbbséget élveznek. Cél, hogy megkapják azon segítő szolgáltatásokat, amelyek révén minél hosszabb ideig otthonukban, megszokott lakókörnyezetükben élhetnek, és egészségi állapotuk függvényében – legyen lehetőségük a helyi köz- és kulturális életben, programokban is – aktívan részt venni.

A falugondnok egyik kiemelt feladata az egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, a lakossági igények továbbítása. A lakosság hivatalos ügyeinek intézésében való segítségnyújtás történhet a szolgáltatást igénylők adott hivatalokba, intézményekbe történő szállításával, illetve az ügyek falugondnokok által történő elintézésével. Ide tartozik a különféle ügyek elintézéséről (milyen ügyben hova kell fordulni, hol milyen dokumentumokat kell beszerezni, ill. benyújtani) való tájékozódás és tájékoztatás is.

A falugondnok munkája során köteles a lakosságot érintő gondokat az önkormányzat felé tolmácsolni, valamint az önkormányzat intézkedéseit a lakossággal megismertetni, és a visszajelzéseket továbbítani. Feladatellátása során rendszeres kapcsolatban van a lakossággal, problémáikat, kéréseiket meghallgatja.

Az önkormányzati munkát is segíti a hivatal leveleinek, szórólapjainak kézbesítésével, a hirdetések hirdetőtáblára történő kihelyezésével.

A településen Nyugdijas Klub működik. Az idős, ám felettebb aktív tagokból álló csoport igyekszik az idős korosztály igényeire épülő programokat, rendezvényeket megvalósítani a községben. Az egyedülálló nyugdíjasok számára a klub a közösségi, társadalmi életet jelenti, amely nemcsak a kellemes kikapcsolódást szolgálja, hanem az őket érintő problémák megbeszélésének terepét is.

Emellett helyi civil szerveződés még a Zöldszivárvány Asszonykórus, mely minden évben aktívan részt vesz az önkormányzat rendezvényein (Pünkösödölés, Hősök Ünnepe, Falunap). Új dalokkal, versekkel színesítik a programokat. Próbáikat szombatonként tartják a Faluház könyvtárában.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat a szociálisan rászoruló időskorú lakosság számára segítséget nyújt önálló életvitelük fenntartásában, mentális- vagy egészségi állapotukból fakadó problémáik megoldásában. Ha az életkorukból, szociális helyzetükből fakadóan az alapszolgáltatás keretén belül nyújtott segítség nem elegendő, akkor a rászorultakat állapotuk és helyzetük alapján szakosított ellátási formában gondozzák.

Öcs községben 2009. április 1. napjától működik falugondnoki szolgálat, mint szociális alapszolgálat, 1 fő falugondnokkal.

Öcs Község Önkormányzata Falugondnoki szolgálat biztosításával igyekszik a településen élők egészségügyi ellátáshoz való hozzájutását segíteni. A falugondnoki szolgálat alapfeladata ugyanis, hogy a településen élő betegek minél gyorsabban jussanak el a megfelelő orvoshoz, illetve gyógyszereikhez. A szállítási feladatot a falugondnok igény szerint látja el, indokolt esetben saját településen belül is. A településen kívüli betegszállítás esetén alkalmazkodni kell a rendelési időkhöz és a betegek számára előírt időpontokhoz. A fertőző betegek szállításánál különösen körültekintően kell eljárni. A falugondnok a betegszállítás tekintetében kompetenciáját nem lépheti át, a sürgősségi betegszállítást nem helyettesítheti. Kizárólag járóbeteg-szállítást végezhet, kivéve, ha a mentő kihívására – vagy megérkezésére nincs lehetőség. A járóbetegek szállítása

falugondnoki gépjárművel történik. A betegszállítás biztonságos megoldása érdekében a falugondnoknak rendelkeznie kell az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretekkel.

A receptek kiváltása, és a gyógyszerek időben történő házhoz szállítása nagy segítség a betegeknek. A betegszállítás mellett szükség esetén az egészségügyi dolgozók szállításában való közreműködést is segíti a falugondnok, amennyiben az a településen másképp nem megoldható (pl. védőnő szállítása).

A falugondnok beszámolója alapján háziorvosi rendelésre igény szerint, általában hetente többször szállítja a lakosokat, szakrendelésre pedig minimum hetente egyszer. Gyógyszerkiváltásban való segítségnyújtását a településen több mint 20 fő veszi igénybe havi rendszerességgel.

A falugondnok munkájával hozzájárul a lakosok egészségi állapotának megőrzéséhez azáltal is, hogy aktívan részt vesz a betegségmegelőző tevékenységek, akciók szervezésében, tájékoztodik és tájékoztatja a lakosságot a szűrővizsgálatok lehetőségéről, helyszínéről, időpontjáról.

Házi segítségnyújtás keretében a falugondnok azon feladatokat láthatja el, amelyek kívül esnek a képezett gondozók által végezhető feladatok (etetés, gyógyszerelés, személyi higiénia biztosítása, egészségügyi ellátások stb.) körén. A falugondnok segítséget nyújthat rászorultak fizikai erejét és/vagy mozgásképeségét meghaladó feladatok megoldásában:

- ház körüli, szakképesítést nem igénylő feladatok (villanykörte, gázpalack, zár stb. cseréje)
- kisebb speciális szakértelmet nem igénylő javítások
- nehezebb tárgyak mozgatása, hóeltakarítás, fűnyírás (közhasznú munkások bevonásával)
- a napi életvitel fenntartásához szükséges alapvető élelmiszerek, vegyi áruk, fogyasztási cikkek stb. beszerzése. A falugondnok a bevásárlási kérelmeket írásban rögzíti, a vásárlás igénylőjétől előleget vesz át, és a kért árucikket helyben vagy az útja során érintett más településen vásárolja meg. A vásárlásról köteles nyugtát kérni, és a vásárolt árucikkre az igénybevevőtől kapott készpénzzel a bizonylat átadásával elszámolni.

A falugondnok fontos feladata A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott szociális alapszolgáltatások, valamint a gyermekjóléti szolgálat igénybevételéhez nyújtott segítség, az ezen intézményekkel, szakemberekkel való folyamatos kapcsolattartás, igény esetén a szakemberek szállítása.

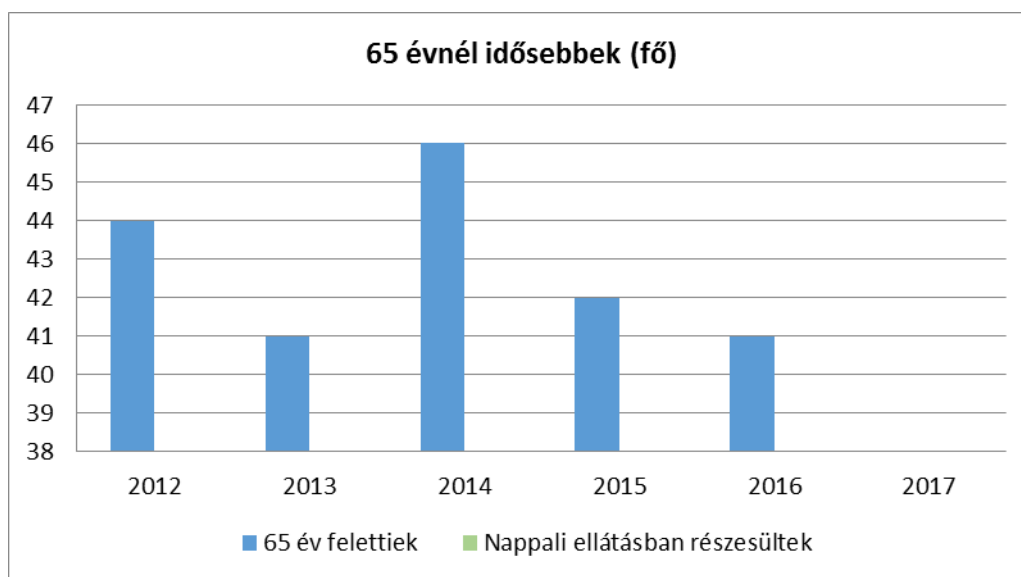
Emellett a jelzőrendszer elemeként a falugondnok figyelemmel kíséri a magányosan élőket, esetleges egészségromlásukról tájékoztatja a háziorvost. Amennyiben azt tapasztalja, hogy önmagukról saját háztartásukban már segítséggel sem képesek gondoskodni, jelzi az ellátás szükségességét a fenntartónak, ill. a szociális intézményhálózat munkatársainak. A magatehetetlen személyek esetében gondoskodik a hozzátartozók értesítéséről, a kórházba vagy otthonba került egyedülálló falusi lakosokat látogatja. A szállítási szolgáltatás a rászorult lakosok, hozzátartozóik jelzése vagy a falugondnok bejelentése alapján vehető igénybe.

A szociális étkeztetést az önkormányzat a szomszédos Taliándörögdőrről, vállalkozóval kötött szerződés keretében biztosítja azoknak a szociálisan rászorultak, akik koruk, egészségi- és mentális állapotuk miatt nem tudnak önmagukról és családjukról gondoskodni. Az étterem konyhája biztosítja a háziorvos által javasolt diétás és gluténmentes ételek készítését is. A falugondnok egyik kiemelt alapfeladata, hogy az igénybevevők részére a napi egyszeri meleg étel éthordóban történő házhoz szállításáról gondoskodik. 2012-2017 között a szociális étkeztetést átlagosan 6,5 fő vette igénybe.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	44		#HIV!
2013	41		0,00%
2014	46		0,00%
2015	42		0,00%
2016	41		0,00%
2017	41		0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 64 év feletti lakosság száma 41-46 fő között ingadozott a településen, ebből senki sem részesül nappali ellátásban, mivel a nappali ellátás a községben nem megoldott.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A községben két civil szervezet is működik, amely nemcsak az idősek, hanem a fiatalok aktív részvételét is várja. A Zöldszivárvány asszonykórus 2001-ben alakult, jelenleg 11 tagot számlál. Minden szombat délután a Faluházban tartják próbáikat, s a próbák alkalmával a kötetlen beszélgetés alkalmat ad az emberi kapcsolatok ápolására, tapasztalatok cseréjére. Szinte valamennyi önkormányzati rendezvényen aktívan részt vesznek. A jelenleg 41 tagból álló Nyugdíjas klub 1990-ben alakult meg, amely szintén aktív közösségi szerepet vállal a község életében. Az önkormányzat minden évben anyagi helyzetéhez mérten támogatja a klubokat, civil szervezeteket.

c) idősök informatikai jártassága

A digitális kompetencia, az élethosszig tartó tanulás (Long Life Learning) napjainkban minden korosztály számára fontos az esélyegyenlőség megvalósulása céljából. Az aktív, munkavállaló idős korosztály számára a mindennapi életben előnyt és könnyedséget nyújt a digitális kompetencia.

A számítógép iránt való érdeklődést befolyásolja az idősök élethelyzete. Azok esetében, akik egyedül élnek, vagy a családjukban nincsen számítógép, s a környezetük sem használja, ott kevesebb az érdeklődés a digitális világ adta lehetőségei iránt. Ha családjában a számítógép használat mindennapos, akkor jobban érdeklődik a számítógép iránt.

Néhány megkérdezett helyi idős lakos azért tanulta meg a számítógép és az internet használatát, hogy távol élő családjával, unokáival bármikor fel tudja venni a kapcsolatot.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

2012-2017 között évente 1-1 alkalommal rendeztek idősek igényeit célzó programokat. Minden évben a Falunapi rendezvényen található olyan programokat, előadásokat, amelyek iránt érdeklődik az idős korosztály (színházi előadás, a helyi asszonykórus produkciói, közös sütés-főzés).

A Nyugdíjas klub és a helyi fiatal lakosság közreműködésével megrendezik az Idősek napját, mely az idősek iránti tisztelet, empátia, közösségiség szellemében telik. Az Idősek napi rendezvényen nemcsak a nyugdíjas korú lakosság, de a fiatalok is részt vesznek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		Teljesítés
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek	
Az idősek a leginkább veszélyeztetett korosztály, a bűnelkövetések tekintetében, gyakrabban válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. - Megelőzés: az időskorúak tájékoztatása, informálása a csalók által alkalmazott módszerekről, - Közvilágítás korszerűsítése - Hatékony védekezés a bűnelkövetőkkel szemben: térfigyelő kamerák telepítése a község több pontján	
A magányérzet kialakulásával romolhat az idősek mentális állapota, depresszióba süllyedhetnek	A helyi közösségi élet támogatása: programok, kirándulások szervezése folyamatosan.	
Egyedül élő, rossz anyagi	Leginkább veszélyeztetett emberek felkutatása,	

<p>körülmények között levő nyugdíjasok nem tudják lakásukat fenntartani, esetlegesen adósságot halmoznak fel, illetve könnyen elmagányosodnak.</p>	<p>majd lehetőség szerint saját környezetben lévő otthoni/nappali ellátás biztosítása.</p>	
--	--	--

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A történelem során eltérő korokban és eltérő helyeken újra és újra előkerült a testi és szellemi hiányokkal, fejlődési elmaradottsággal született emberekkel való foglalkozás kérdésköre. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése.

A fogyatékoság, a valamiben való akadályozottság számos területen jelentkezhet. A legelterjedtebb felfogás szerint fogyatékos személy: aki

- érzékszervi (különösen látás- és hallásbéli) és/vagy
- mozgásszervi és/vagy
- testi teljességét és/vagy
- értelmi képességeit

jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az Európai Unióban a fogyatékosággal élő emberek valamint a tartós egészségügyi problémákkal küzdők aránya eléri a 15%-ot.

A legutóbbi, 2011. évi népszámlálási adatok alapján hazánkban a fogyatékkal élők száma 490 578 fő volt 2011-ben, ami az összlakosság 4.9%-át tette ki. A fogyatékkal élők aránya az életkor előrehaladtával egyre nő, így a 60 éven felüliek esetében a 2011. évi népszámlálás adatai alapján 255 095 fő élt valamilyen fogyatékosággal. Megállapíthatjuk, hogy a fogyatékosággal élők 52%-a 60 éven felüli volt 2011-ben (adatok forrása: http://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_területi_00). Ez az arányszám nem tartalmazza a krónikus betegségekkel, és más súlyos egészségügyi problémákkal küzdők számát. Őket is beleszámítva Magyarországon összesen 1 648 413 fő tartósan beteg állampolgárt tartottak nyilván 2011-ben, ami az összlakosság igen jelentős, 16,6 %-át jelentette.

A fogyatékosok társadalmi rétegének túlnyomó részét a mozgássérültek alkotják. A 2011. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik (együttesen 47,3%), - ekkor a mozgássérült emberek száma 232 206 fő volt -, míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 8,7% (42 779 fő), a vakok és gyengénlátók aránya 16,8% (82 484 fő). Hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 21,5%-uk (105 408 fő) szenved. Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya pedig 5,7% volt 2011-ben .

(Adatok forrása: http://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_területi_00).

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az Ajkán található *Molnár Gábor Műhely Alapítvány* célja, hogy az Ajkán és vonzáskörzetében élő értelmi, érzékszervi fogyatékos, pszichésen és mozgásában sérült személyek nappali ellátását biztosítsa. Életkorra, nemre, sérülési fokra való tekintettel bárki bekerülhet az ellátottak körébe, amennyiben vállalja az ellátási megállapodásban rögzített feltételeket és amennyiben nem veszélyezteti saját és mások testi épségét.

A sérült fiatalok jelentős része a társadalom periferiáján élő, hátrányos helyzetű családból érkezik. A célcsoportban magas a hátrányos és halmozottan hátrányos fiatalok aránya. A családok általában előnytelen helyzetben vannak, mert megváltozott társadalmi helyzetükben a mai kor követelményeihez nem tudnak, ill. nem képesek alkalmazkodni. Közülük sokan tartoznak a munkanélküli szegények közé, vagy a létminimum határán élő rokkantnyugdíjasok, kisnyugdíjasok táborába. Egyre több a szorongó, a bizonytalanság érzésével küzdő, a szeretetre, a biztos kapcsolatra, védelemre vágó fiatal felnőtt.

Nemcsak a fiatalok vágnak stabil társas kapcsolatra, hanem a munkahelyi közösségből kirekedt, beszűkült környezetben élő szülők is. Az Alapítvány ebben a helyzetben kénytelen átvállalni a szülőktől olyan szerepköröket is, melyekre már megküzdési tartalékaikból nem telik energia.

A nappali ellátás biztosításán túl a Molnár Gábor Műhely Alapítvány a következő feladatokat látja el:

- Intézményen belüli foglalkoztatás:

Intézményen belüli foglalkoztatás, illetve szociális foglalkoztatás a neve annak a foglalkoztatási formának, amiben 21 fő fogyatékossgal élő dolgozik az alapítványban.

- Rehabilitációs foglalkoztatás:

Ebben a foglalkoztatási formában az a leghangsúlyosabb, hogy megváltozott munkaképességű munkavállaló legyen a fogyatékossgal élő. Tehát rendelkezzen a munkavállaló a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal szakértői bizottságának komplex minősítésével, és egyértelműen meghatározható legyen, hogy tartós támogatással vagy tranzit foglalkoztatással foglalkoztatható a munkavállaló.

21 fő dolgozik a rehabilitációs foglalkoztatásban is. Ebben a foglalkoztatásban is végeznek szöveget és takarítást, ami kibővíti a mosogatással is.

- Művészeti foglalkozások megtartása.

- Életvezetési foglalkozás megtartása.

Ebbe a foglalkozási típusba tartoznak az egyszerű ételek elkészítése, hozzávalóinak beszerzése, ehhez kapcsolódóan a pénzkezelés, vásárlás, és kommunikáció fejlesztése. Takarítás, mosás, vasalás, varrás elemeinek az elsajátítása, a szükséges munka meglátása, elvégzése.

- Kézműves foglalkozások tartása.

Ajándék és dísz tárgyak készítése a tervezéstől, a kivitelezésig. Itt a hímzéstől, a gyertyaöntésig, a képeslap ragasztásától, a virágkötészetten át a batikolásig minden technika és lehetőség megvalósul.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékossgal élő felnőttek, és az egyéb megbetegedés miatti megváltozott munkaképességű munkavállalók a nyílt munkaerő-piacon azért nem tudnak elhelyezkedni, mert a „teljesítmény” produkálása maximális testi-értelmi-mentális egységet kíván. A fenti körbe tartozó munkavállalók pontosan ezeknek a feltételeknek nem tudnak megfelelni. A munkáltató célja a profittermelés, amihez terhelhetőség szükséges. Ezért nem tud figyelembe venni egyéni igényeket. Viszont a munkavállalók, alapvető sérülésükből kifolyólag, nem tudnak eltekinteni az egyéni bánásmódtól. Számos esetben fordul elő az, hogy az értelmi fogyatékossga ráépül egy pszichiátriai betegség, amely tovább bonyolítja a munkavállalást, mégis, a megfelelő gyógymód megtalálása után, további hosszabb távra tud munkát vállalni.

Öcs községben a vizsgált időszakban fogyatékkal élők foglalkoztatása nem valósult meg sem védett foglalkoztatás, sem közfoglalkoztatás keretében.

A járás területén Ajkán, Ajka-Padragkúton, illetve Úrkúton található védett foglalkoztató. Öcsről jelenleg egy fő fogyatékossgal élő van az ajkai Molnár Gábor Műhely Alapítványánál foglalkoztatva, munkaerő-kölcsönzés keretén belül. Az Alapítványánál emellett fejlesztő- és rehabilitációs foglalkoztatási forma is van.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés a fogyatékkal élők esetében abból fakad, hogy a munkáltató nem tolerálja kellően a sérülésből adódó teljesítménycsökkenést, nem fordít figyelmet arra, hogyan tudná csökkenteni a hátrányt megfelelő körülmények biztosításával, és nem tud plusz munkaerőt biztosítani a betanításra, és az ellenőrzésre. Sok esetben nem a tolerancia hiánya okozza a problémát, sokkal inkább az, hogy a vezetők, betanító dolgozók nem tudnak hogyan szólni a fogyatékkal élőkhez, mert nincs módszertani képzettségük, ismeretük a konkrét síkon való közlés alkalmazásáról.

Ezek miatt fontolóra kellene vennie a település vezetésének egy védett munkahely kialakítását, amelyre már van akkreditációs lehetőség, és kialakítani egy olyan módszertant, amely lényege, hogy az elvégzendő munkát szállítják a védett munkahelyre, és ott segítőkkal, több pihenőidővel, és rugalmas problémakezeléssel foglalkoztatni a megváltozott munkaképességűeket és a fogyatékossgal élőket.

Öcs községben a fogyatékkal élők foglalkoztatásában hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Öcs településen önálló életvitelt támogató helyi intézmények és szolgáltatások nem találhatóak. A vizsgált időszakban önálló életvitelt támogató programot nem szerveztek.

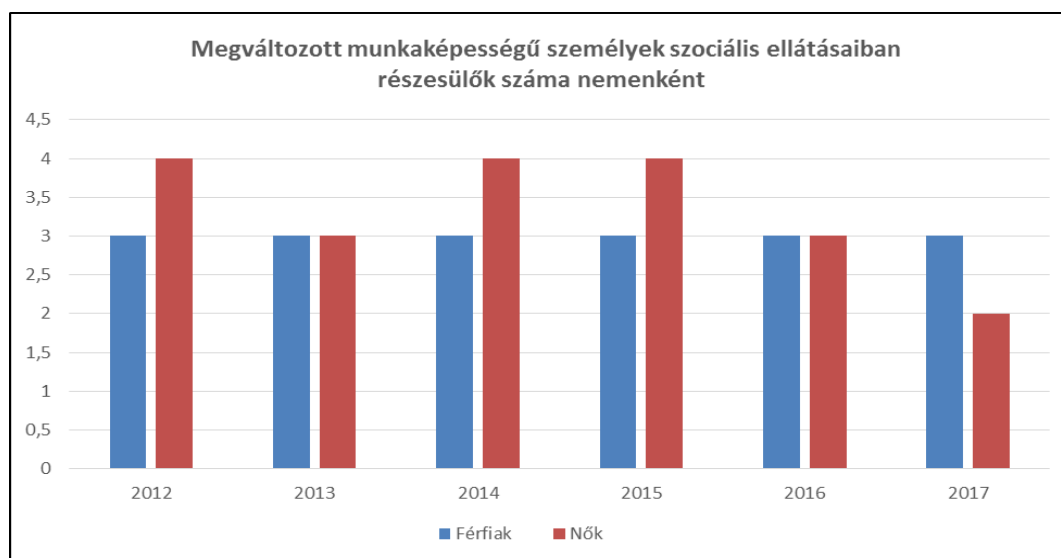
Fogyatékkal élőket támogató szolgálat a községben nem működik.

Legközelebb Öcshez Ajkán, a Molnár Gábor Műhely Alapítványban foglalkoznak a fogyatékkal élők önálló életre való nevelésével. Az intézményvezető elmondása alapján az Alapítvány legfőbb célja és funkciója éppen az, hogy a lehető legönállóbb életvitelre készítse fel a fiataljait, arra az időre, amikor már nem lesz mellettük senki. Ezért folyamatosan tartanak életvitel foglalkozásokat és ahhoz kapcsolódó programokat: megtanulnak kertet gondozni, működtetnek tankonyhát, befőzni tanítanak, szakácskönyvet készítenek stb. Elmondása szerint Öcsről jelenleg egy fő fogyatékkal élő jár az intézménybe.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	3	4	7
2013	3	3	6
2014	3	4	7
2015	3	4	7
2016	3	3	6
2017	3	2	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fentiek alapján megállapíthatjuk, hogy 2012-2017 között 5-7 fős értékkel stagnált a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásában részesülők száma a településen. A megváltozott munkaképességűek aránya Öcsön 2017-ben a lakosság 2,9%-át tette ki. A férfiak és nők között nem volt e téren lényeges különbség kimutatható. A nők esetében 2-4 fő között ingadozott a szociális ellátásban részesülők száma, a férfiak esetében a vizsgált időszak alatt mindvégig 3 fő volt megváltozott munkaképességű.

A fogyatékkal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

Magasabb összegű családi pótlék

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére állapítható meg a magasabb összegű családi pótlék, melynek összege:

- A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300,- forint.
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900,- forint,
- A saját jogon nevelési ellátásra jogosult tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos személy 20.300,- forint.

Fogyatékosági támogatás

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Súlyosan fogyatékosnak minősül:

- a) az a látási fogyatékos, akinek segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes,
- b) az a hallási fogyatékos, akinek a hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy
 - ba) halláskárosodása 25. életévének betöltését megelőzően következett be, vagy
 - bb) halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- c) az az értelmi fogyatékos, akinek értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű,
- d) az, aki autista, állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,
- e) az a mozgásszervi fogyatékos, akinek a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz (végtag-protézis, ortézis, egy karral működtetett járóeszköz, kerekesszék) állandó és szükségyszerű használatát írta elő, vagy a külön jogszabály szerinti mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható,
- f) állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (Williams szindróma)

és ez a fogyatékos állapot tartós vagy végleges, továbbá a fogyatékos személy önálló életvitelre nem képes, vagy mások állandó segítségére szorul.

A súlyosan fogyatékos állapot megállapítását az orvosszakértői szerv végzi.

A támogatás havi összege 2018. január 1-jétől

- 21.785 Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos - függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiánytól -, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékosági támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;

- 26.813 Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

Rokkantsági járadék:

Rokkantsági járadékra nem egyenlő a rokkantsági nyugdíjjal vagy a rokkantsági ellátással tehát. Az jogosult, aki 25. éves kora előtt szenved olyan mértékű egészségkárosodást, ami eléri a 70%-os mértéket. A rokkant ellátásoknál nincs ilyen életkori megkötés. A rokkantsági ellátásoknál kategóriánként, rokkantsági fokoknak megfelelően van meghatározva besorolás.

A rokkantsági járadék havi összege 2019. január 1-jétől 37 350 Ft. A rokkantsági járadékosoknak az utazási kedvezmény is jár, amit a helyi közlekedésben bérletre vehet igénybe.

A rokkantsági járadékot leghamarabb a 18. életév betöltésének hónapja 1. napjától állapítják meg. Visszamenőleg pedig az igény benyújtását megelőző 6. hónap első napjától állapítják meg.

Közgyógyellátás

Közgyógyellátás három jogcímen állapítható meg: 1) alanyi, 2) normatív, 3) méltányossági, (a méltányossági jogosultságot a települési önkormányzat állapítja meg helyi rendelete alapján).

A járási hivatal alanyi és normatív jogcímen közgyógyellátásra való jogosultságot állapít meg.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult:

- a) a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig
- b) egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre
- c) orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra

Az alanyi jogcímen biztosított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségétől független.

A normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségétől függő ellátás.

Közlekedési kedvezmény

A 102/2011.(VI.29.) Korm. rendelet rendelkezik a súlyos mozgáskorlátozott személyeket megillető közlekedési kedvezményekről, amely alapján gépkocsi szerzési és gépkocsi átalakítási támogatást lehet megállapítani.

- *Személygépkocsi szerzési támogatás vehető igénybe*
 - a súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékosággal élő személy esetén a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló rendelet értelmében új járműnek minősülő személygépkocsi, vagy
 - a súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékosággal élő személy esetén újnak nem minősülő, de legfeljebb öt éve forgalomba helyezett személygépkocsi, vagy
 - a súlyos mozgáskorlátozott személy esetén segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, kivéve a quad, vagy

- a súlyos mozgáskorlátozott személy esetén járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlásához.

A szerzési támogatás mértéke

- új járműnek minősülő személygépkocsi vásárlása esetén 1.000.000 Ft,
- a súlyos mozgáskorlátozott személy speciális igényeinek megfelelő műszaki feltételekkel rendelkező, újnak nem minősülő, de legfeljebb öt éve forgalomba helyezett személygépkocsi esetén a vételár 60%-a, de legfeljebb 600.000 Ft,
- segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű esetén a vételár 60%-a, de legfeljebb 600.000 Ft, vagy
- járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék esetén a vételár 60%-a, de legfeljebb 600.000 Ft.

- *Személygépkocsi átalakítás*

Személygépkocsi átalakítási támogatás a személygépkocsinak

- a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához, vagy
- a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújt hozzájárulást.

A személygépkocsi átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 90.000 Ft

Parkolási Igazolvány

Az alábbi személyek jogosultak parkolási igazolványra:

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi, fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek,
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K.1.), mozgásszervi fogyatékosnak (L), értelmi fogyatékosnak (M) vagy autistának (N.1.) minősül.

Személyi jövedelemadó kedvezmény

Súlyos fogyatékoság adókedvezménye, vagy más néven személyi kedvezmény annak jár, akinek a betegsége súlyos fogyatékoságnak minősül, vagy rokkantsági járadékban, fogyatékosági támogatásban részesül. Az adókedvezmény az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg (személyi kedvezmény).

Gépjárműadó fizetése alóli mentesség

1991. évi LXXXII. törvény 5 §. értelmében a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékossgal élő adóalany, valamint a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékossgal élő személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó adóalany (a továbbiakban együtt: mentességre jogosult adóalany) egy darab – 100 kW teljesítményt meg nem haladó, nem a külön jogszabály szerinti személytaxi-szolgáltatásra és személygépkocsis személyszállító szolgáltatásra használt – személygépkocsija után legfeljebb 13 000 forint/adóév erejéig.

Ha a mentességre jogosult adóalany adóalanyisága és adókötelezettsége az adóévben több személygépkocsi után is fennáll, akkor a mentesség kizárólag egy, a legkisebb teljesítményű személygépkocsi után jár.

Fogyatékos személyek utazási kedvezménye

4 1.	vak személy	8. § (1) bekezdés a) pontja	90 %	90 %	100%
4 2.	hallássérült személy	8. § (1) bekezdés b) pontja	90 %	90 %	100%
4 3.	a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint az 1998. évi XXVI. törvény szerint súlyosan fogyatékos személy	8. § (1) bekezdés c) és d) pontja	90 %	90 %	100%
4 4.	a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint az 1998. évi XXVI. törvény szerinti súlyosan fogyatékos személy, a vak személy és hallássérült személy 1 fő kísérője	8. § (1) bekezdés e) pontja	90 %	–	100%
4 5.	hadirokkant és hadiözvegy	8. § (1) bekezdés f) pontja	100 %	–	100%
4 6.	hadirokkant kísérője	8. § (1) bekezdés g) pontja	100 %	–	100%
4 7.	legalább 75%-os rokkant hadirokkant családtagja	8. § (1) bekezdés h) pontja	50 %	–	100%
4 8.	rokkantsági járadékos	8. § (1) bekezdés i) pontja	–	–	az Szr. 1. mellékletében meghatározott mértékű kedvezmény

Utazási költségtérítés

Amennyiben a gyermek tartósan beteg, illetve fogyatékosága miatt szakorvosi igazolással rendelkezik, a járó beteg szakellátások igénybevételéhez, illetve fekvőbeteg gyógyintézetbe történő beutazáshoz kísérőjével együtt utazási költségeihez támogatás igényelhető.

Az utazási utalvány kiállítására jogosult a beutalásra jogosult orvos, a szakellátásra, illetve a szakértői vizsgálatra történő beutaláskor. Az egészségügyi szakellátás orvosa a vizsgálat, a kezelés, a fekvőbeteg intézményből való elbocsátás és az ismételt kezelés elrendelésekor.

A tartósan beteg, fogyatékos gyermek ellátását biztosító, gyógypedagógiai intézmény, korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény és a fogyatékos gyermek rehabilitációs célú szolgáltatását biztosító intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár. A felmerült utazási költség megtérítéséhez utazási utalvány kiállítására a Szakértői Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. A szolgáltatások igénybevételét az intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített utazási utalványon havonta igazolja.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény nyújtotta szociális ellátásokat tekintve Öcs községben csupán egy fogyatékkal élő személy veszi igénybe a normatív lakhatási támogatást, időskorúak járadékában, aktív korúak ellátásában senki sem részesül. A tavalyi évben egy fő sem igényelt temetési - és átmeneti segélyt.

Akadálymentesítési támogatás:

12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet alapján a mozgássérült személy, műszakilag akadálymentes lakás kialakításához állami támogatást vehet igénybe. A támogatást igényelheti a mozgássérült, illetve az elhelyezéséről gondoskodó közeli hozzátartozó. A támogatást a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége javaslata alapján folyósítja az erre felhatalmazott pénzügyintézet.

Ápolási díj:

A tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ezen díjra jogosult (jövedelmi helyzetől függetlenül) az a hozzátartozó, aki az önmaga ellátására képtelen, állandó és tartós felügyeletre, gondozásra szoruló (életkorra tekintet nélkül) vagy 18. életévét be nem töltött tartósan beteg személy gondozását, ápolását végzi. Havi bruttó összege az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 100 %-a. Az ápolat, súlyosan fogyatékos vagy 18 év alatti tartós beteg személy és 130%-a, ha az ápolat fokozott ápolást igénylő személy. Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítsége nélkül nem képes étkezni, tisztálkodni, öltözködni, illemhelyet használni. Lakáson belül, segédeszköz igénybevételével sem közlekedni, (feltéve, hogy a feltételek közül legalább három fennáll). A 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolása, gondozása esetén az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 80 %-a az ápolási díj. Az ápolási díj bruttó összegéből nyugdíjjárulék kerül levonásra. Az ápolási díj időtartama szolgálati időnek minősül. Gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás folyósítása mellett is megállapítható az ápolási díj, amennyiben az ápolat fokozott ápolást igénylő, súlyosan fogyatékos.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A mindennapi életben való boldoguláshoz elengedhetetlen az akadálymentes közlekedés. Öcs község a jogszabályokból eredő kötelezettségeit szem előtt tartva rámpával biztosította az akadálymentes közlekedést az önkormányzati tulajdonú épületek (Orvosi Rendelő, Faluház) előtt.

A községben az utak, járdák állapota nem kielégítő, így az elkövetkezendő évek célkitűzései között szerepel az utak és járdák felújítása, amely révén az akadálymentes közlekedés még inkább lehetővé válik.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés a fogyatékkal élők számára biztosított. Információs és kommunikációs akadálymentesítés a községben nem történt. Az önkormányzati tulajdonú intézmények rámpával történő akadálymentesítettsége megtörtént.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A községben található munkahelyek akadálymentesítése nem történt meg a helyi adatgyűjtés alapján. A munkaadóknak a közeljövőben szándékában áll az akadálymentesítést elvégezni, de anyagai okokra hivatkozva erre még nem került sor. Elmondásuk szerint fogyatékkal élő munkavállalót jelenleg és a múltban sem alkalmaztak, ezért az akadálymentesítés hiánya nem jelentett problémát.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése megoldott, mint fentebb említettük, az utak és járdák állapota felújításra szorul, a mozgáskorlátozottak számára a közlekedés nehézkes. A parkok akadálymentesítettsége 2013-ig nem történt meg.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások nem találhatóak, fogyatékosok nappali intézménye a községben nincs. Speciális közlekedési megoldások: a falugondnoki szolgáltatást, így a falugondnoki busszal történő szállítást a fogyatékosokkal élők is igénybe vehetik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A pozitív diszkrimináció, avagy a hátrányt csökkentő megkülönböztetés indítéka a másik fél együttérzése, a szolidaritás szándéka, avagy az esélyegyenlőség megteremtésének célja. A fogyatékkal élő személyek részére hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások a következők: magasabb összegű családi pótlék, fogyatékosági támogatás, vakok személyi járadéka, rokkantsági járadék, közgyógyellátás, közlekedési kedvezmény, parkolási igazolvány, személyi jövedelemadó kedvezmény, gépjárműadó fizetése alóli mentesség, utazási kedvezmény, utazási költségtérítés.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		Teljesítés
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek	
Önkormányzati tulajdonú középületek korszerűtlenek, elavultak, csak részben – rámpával megoldottan – akadálymentesítettek, nem gazdaságos a fűtési rendszerük.	A középületek felújítása, akadálymentesítése, fűtéskorszerűsítése.	<i>2021-ben pályázat került benyújtásra a Magyar Falu program keretében az orvosi rendelő felújítására vonatkozóan</i>
A fogyatékkal élő és mozgáskorlátozott személyek foglalkoztatása a községben nem jellemző. A megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek munkába állása nehézkes. A munkáltatók tartanak a fogyatékkal élők foglalkoztatásától.	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának, munkához jutásának elősegítése.	

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A községben működő civil szervezetek:

1. Zöldszivárvány asszonykórus

A 11 tagból álló civil szerveződés minden évben aktívan részt vesz az önkormányzat rendezvényein (szabadtéri Pünkösödölés az öcsi hegyben, Hősök Ünnepe). Új dalokkal, versekkel színesítik a programokat. Próbáikat szombatonként tartják a Faluház könyvtárában. A próbák lehetőséget biztosítanak kötetlen beszélgetésekre, emberi kapcsolatok ápolására, tapasztalat cserére.

2. Nyugdíjas Klub

Az idős, ám felettebb aktív tagokból álló csoport igyekszik az idős korosztály igényeire épülő programokat, rendezvényeket megvalósítani a községben. Az egyedülálló nyugdíjasok számára a klub a közösségi –társadalmi életet jelenti, amely nemcsak a kellemes kikapcsolódást szolgálja, hanem az őket érintő problémák megbeszélésének terepét is.

3. Öcs Község Polgárőr Egyesület

A 15 főből álló Egyesület célja a közbiztonság erősítése együttműködve a rendvédelmi szervekkel. Tagjai önkéntesek, rendszeresen tartanak járőröző szolgálatot. Kiemelt figyelmet fordítanak az egyedül élő idős emberek védelmére.

c) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az együttműködés révén az önkormányzati rendezvényeken is aktívan részt vesznek a civil szervezetek. Öcs Község Önkormányzata minden évben támogatja a helyi civil szervezetek működését. A helyi civil szervezetek minden év elején ismertetik az önkormányzattal éves programtervüket, év végén pedig egy évvértékelő est keretében beszámolnak az adott évben elért célokról, eredményekről, a felmerülő problémákról és nehézségekről. Az éves programtervnek és az év végi értékelésnek köszönhetően a települési önkormányzat átlátja a helyi civil élet működését, akadályait és sikereit.

Öcs Községben nemzetiségi önkormányzat nem alakult.

d) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatok között leginkább csak bizonyos feladatok ellátása kapcsán alakulnak ki társulások. Ilyen például a családsegítés, önkormányzati hivatal működtetése stb.

2013. január 1-jétől az Ajkai Közös Önkormányzati Hivatal halimbai kirendeltségeként végzi a közigazgatási alapszolgáltatásokba tartozó feladatokat, s igyekszik az anyagi lehetőségeihez igazítva működtetni a szakosított ellátási formákat.

2016. január 01. napjával, jogszabályváltozásoknak köszönhetően a Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat átszervezésére került sor, létrejött az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ. A korábbi családsegítés és gyermekjóléti szolgálat összevonásával alakult meg az intézmény család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egysége, majd új szakmai egységként került létrehozásra a család- és gyermekjóléti központ. Az intézmény fenntartója Ajka Város Önkormányzata.

A házi segítségnyújtás biztosítása továbbra is az intézmény feladata Ajka, Halimba és Öcs településeken, mivel a helyi önkormányzatok – fenntartva a korábbi Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Társulást – az Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központot bízták meg a szolgáltatás ellátásával. Az intézmény ellátási területe a család- és gyermekjóléti szolgálat és a házi segítségnyújtás tekintetében Ajka, Halimba és Öcs településekre terjed ki, a család- és gyermekjóléti központ ellátási területe az Ajkai Járás valamennyi települése.

Az önkormányzat tagja a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének, mely egy önkéntes társadalmi szervezet, célja a jogegyenlőség, szolidaritás, a jövőre orientáltság, eredményes államigazgatás.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik, nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységek a községben nincsenek.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek hasznos szabadidő eltöltésének, tehetségfejlesztésének támogatásától kezdve az időkorúak, és az egész lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét. Részt vesznek karitatív tevékenységekben, önkéntes munkákban.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi telephelyű vállalkozók minden évben hozzájárulnak a gyermektáborok és az idősek napi program megvalósításához, pl. az idősek napi rendezvényre pogácsát biztosítanak.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének folyamatában, az adatszolgáltatásban, a helyi adatok gyűjtésében, a beazonosított problémák és következtetések kidolgozásában aktívan részt vettek a helyi civil szervezetek tagjai, a Pápai Tankerületi Központ és a fenntartásában lévő Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium, a község házi orvosa, védőnője, illetve a Térségi Családsegítő és Gondozási Központ és annak kihelyezett munkatársa és az Ajkai Járási Hivatal. A felsoroltak segítséget nyújtottak az adatgyűjtésben, a helyzetelemzésben, a felmerülő problémák beazonosításában és az intézkedési terv kidolgozásában.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott dokumentum Öcs község honlapján és könyvtárában elérhető lesz, így az állampolgárok megismerhetik az esélyegyenlőségi programot és a tervezett intézkedéseket, ezáltal biztosítva lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések		Teljesítés
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel	
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Helyi munkahelyek hiánya	közfoglalkoztatási program	
	Elégtelen tömegközlekedési viszonyok	a járatszámok növelése	
	Nincs adat a munkanélküliek pontos számáról	Munkanélküliség feltérképezése	
	Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya	Nevelés az egészséges életmódra	
Gyermekek	Szülői magatartás, példamutatás hiánya	Szülők bevonása az iskolai, óvodai életbe	
	Hasonló korú gyermekek idegenekké válnak egymásnak	közösségépítő programok, táborok szervezése.	
	Nem megfelelő állapotú játszótér	Biztonságos játszótér kialakítása.	
	A továbbtanulás anyagi terhei	A felsőoktatási pályázathoz csatlakozás.	<i>Elvégezve: Bursa Hungarica ösztöndíjpályázat</i>
Idősek	Kiszolgáltatottság	Biztonságos időskor	
	Elmagányosodás	Helyi közösségi élet támogatása	
	Önfenntartási nehézségek	Szociális segítségnyújtás	
Nők	Elmagányosodás	Szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása	
	Eltitkolt családon belüli erőszak	felvilágosító tájékoztató előadások	
Fogyatékkal élők	Középületek részben megoldott akadálymentesítettsége	Akadálymentesítés	
	Nehézkes munkához jutás	Fogyatékkal élők és munkáltatók „találkozásának” megszervezése	

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tájékoztatás, tanácsadás, iránymutatás a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban maradás érdekében	Öcs Község Önkormányzata, Ajkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
	A közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségek fokozottabb kihasználása	Öcs Község Önkormányzata,
	A tömegközlekedési lehetőségek javításával a vidéki munkavállalás segítése	Öcs Község Önkormányzata, Volán társaság, Falugondnok
	Egészséges életmódra nevelés	Öcs Község Önkormányzata, Védőnő, Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ
Gyermekek	A gyermekek közösségi összetartozás tudatának erősítése érdekében programok, táborok szervezése	Öcs Község Önkormányzata falugondnok, civilek
	Játszótér karbantartása, bővítése	Öcs Község Önkormányzata
	Felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz való csatlakozás	Öcs Község Önkormányzata
	Gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása	Öcs Község Önkormányzata, Pápai Tankerületi Központ, <i>Ajkai Család- és gyermekjóléti központ</i>
	A szülői felelősségtudat erősítése	Öcs Község Önkormányzata, Pápai Tankerületi Központ, <i>Ajkai Család- és gyermekjóléti központ, Védőnői Szolgálat</i>
Idősek	Az idős lakosság bűncselekményektől való megóvása, a közterületek biztonságosabbá tétele	Öcs Község Önkormányzata Rendőrség, Polgárőrség, Falugondnok
	Időskori elmagányosodás, izoláció megelőzése	Öcs Község Önkormányzata Falugondnok, helyi civilek
	Nyugdíjasok összeköltözésének, idősek bentlakásos otthonában történő elhelyezésének segítése	Öcs Község Önkormányzata Falugondnok
Nők	A Kisgyermekes anyák izoláltságának, elmagányosodásának megakadályozása	Öcs Község Önkormányzata Helyi civilek
	Eltitkolt bántalmazás, családon belüli erőszak	Öcs Község Önkormányzata, Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ
Fogyatékkal élők	Az Önkormányzati tulajdonú középületek felújítása, akadálymentesítése	Öcs Község Önkormányzata
	Fogyatékkal élők helyzete a munkaerőpiacon	Öcs Község Önkormányzata, Ajkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a jövőben is a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően szegregációmentes körülmények között élhetnek, tanulhatnak és dolgozhatnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete normalizálódjon, minél nagyobb arányban legyenek képesek bekapcsolódni az aktív munkaerő-piacra, ezáltal a megélhetésüket biztosító jövedelem megszerzésére.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek életében az állandóság és biztonság megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkori sajátosságaiból fakadó nehézségek kompenzálására, és arra, hogy idős emberként is értékes tagjai lehessenek a társadalomnak.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy anyaságukból származó hátrányaik kompenzálásra kerüljenek.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél jobb megismerésére, és megismertetésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	1. A Taliándörögdi – Öcs összekötő út javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szomszédos településre való átjárás igen gyakori az ott található óvoda és iskola miatt, valamint az öcsi közétkeztetés is taliándörögdi étteremből megoldott, így fontos lenne a két település közötti összekötő út biztonságosabbá tétele, felújítása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: pályázási lehetőségek figyelése K: pályázatírás H: az összekötő út javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatírás Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos karbantartás
Résztevők és felelős	Öcs Község Önkormányzata, Taliándörögdi Község Önkormányzata, Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Partnerek	Kivitelező cég, Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Határidő(k) pontokba szedve	R: folyamatos K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Biztonságosabb közlekedés a két település között, kevesebb baleset.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	2. Utak – és járdák felújítása, karbantartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A járdák és útburkolatok hiányosak, rossz minőségűek. A kisgyermekes anyák nem tudják a babakocsikat tolni, az idősek, mozgáskorlátozottak közlekedése is nehezített, akadályozott.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen a közlekedést nehezzé teszi az úthálózat és járdák rossz állapota. Egyes helyeken az úthálózat hiányos. A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy az elkövetkező 5 évben a település úthálózatát felújítja, indokolt járda- és útbővítést végez. R: pályázati lehetőségek figyelése K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció elkészítése, pályázatírás H: utak, járdák állapotának javítása, út- és járdahálózat bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatírás Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés és karbantartás
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező cég, karbantartó
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: folyamatosan K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	3. Vízelvezető árok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagyobb esőzések után komoly problémát jelent a vízvezetés a településen. Szükség lenne a vízelvezető árkok kézi és gépi munkaerővel történő alapos kitisztítására, a településen élők életminőségének javítása, valamint az értékek védelme érdekében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Csapadékos időszakban, a belvíz okozta károk csökkentése. R.: pályázati lehetőségek figyelése K.: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése pályázatírás H.: belvízelvezető árkok tisztítása, folyamatos karbantartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatírás, Árkok mélyítése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Résztevők és felelős	Önkormányzat, közfoglalkoztatottak
Partnerek	Önkormányzat, lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázatfigyelés (folyamatosan) Pályázatírás (a pályázat által megadott határidőig) Kivitelezés, karbantartás (5 év)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csapadékos időszakban csökken a belvíz okozta kár.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A lakosság életminőségének javítása, értékeinek védelme.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

Intézkedés címe:	4. Folyamatos tájékoztatás, tanácsadás, iránymutatás a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban maradás érdekében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A helyi munkahelyek hiányból fakadóan elhelyezkedési nehézségek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A közfoglalkoztatási programokban történő lehetőségek megteremtése. Folyamatos lakossági tájékoztatás a munkalehetőségekről. Tanácsadás, figyelem felkeltés. Rövid távú cél: A munkanélküliek folyamatosan tájékozódhassanak aktuális lehetőségeikről, eljusson hozzájuk az információ. Hosszú távú cél: a tartósan munkanélküliek számának csökkentése, a munkahelyhez jutás elősegítése, a nem regisztrált munkanélküliek számának felmérése, adatgyűjtés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • A Járási Hivatal Foglalkoztatási osztályával való kapcsolatok szorosabbra fűzése • figyelemfelhívás • tájékoztatás, tanácsadás
Részvevők és felelős	A munkanélküli lakosok, Öcs Község Önkormányzata
Partnerek	Veszprém Megyei Kormányhivatal Ajkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • folyamatos • Hosszú távon: 2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A meghatározott cél eredményessége a tartós munkanélküliek számának csökkenésével, a foglalkoztatottsági mutatók javulásával mérhető.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, az elhelyezkedési szándék hiányában az információk figyelmen kívül hagyása.
Szükséges erőforrások	Tájékoztató füzetek összeállítása és terjesztése, szórólapok, hirdetések közzé tétele. ingyenes előadások, állásbörzés szervezése a faluházban a Foglalkoztatási Osztály közreműködésével. Anyagi forrást az Önkormányzat költségvetése biztosít.

Intézkedés címe:	5. A közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségek fokozottabb kihasználása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település földrajzi elhelyezkedéséből és az ezzel járó közlekedési nehézségekből adódóan az itt élő aktív korú népesség elhelyezkedése a szabad munkaerő-piacon nehézkes.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A közmunka program hatékonyságának növelése. R: Előzetes helyzetértékelés, a programban résztvevők szakmai kompetenciáinak, motivációinak felmérése függetlenül az iskolai végzettségtől. Kiválasztás. K: Minta erősítése, teljesítmény követelmények felállítása. H: Visszavezetés a munka világába.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Előző évi tevékenységek elemzése. - Együttműködés a munkaügyi kirendeltséggel. - Személyek kiválasztása. - Szerződés kötés. - Egyéni teljesítmény követelmények felállítása. - Folyamatos ellenőrzés, visszacsatolás. - Következmények érvényesítése. - Foglalkoztatási időszak alatt a fenti pontok hatékonyabbá tétele
Résztvevők és felelős	Polgármester, munkaügyi kirendeltségek, üzemorvos, falugondnok, közfoglalkoztatásban résztvevők
Partnerek	közút, vízügy, erdészet
Határidő(k) pontokba szedve	R: folyamatos K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: ismételt alkalmazás megtörténik K: együttműködő partnereknél történő foglalkoztatás H: lehetőség szerint az együttműködő partnerek elégedettségének következtében közfoglalkoztatásból kikerülő személy alkalmazása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Visszaélés a lehetőségekkel-ellenőrzés - Állami támogatás csökkentése - Ellenőrzés nem hatékony-ellenőrzés hatékonyságának növelése - Társadalmi, jogszabályi környezet hatása
Szükséges erőforrások	Állami támogatás, önkormányzati hozzájárulás, vállalkozói támogatás

Intézkedés címe:	6. A tömegközlekedési lehetőségek javításával a vidéki munkavállalás segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A vidékről való munkába járás sok esetben nehézséget jelent az elégtelen tömegközlekedési viszonyok, a kevés járatszám, és a hosszú menetidők miatt. (Öcsöt érintően napi 8 autóbusz járat közlekedik a járásközpontba, Ajkára).
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A tömegközlekedési lehetőségek fejlesztése, a járatszámok növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A tömegközlekedéssel kapcsolatos problémák jelzése a Volán társaság felé, járatszámok növelése.
Résztevők és felelős	Öcs Község Önkormányzata
Partnerek	Volán Társaság
Határidő(k) pontokba szedve	2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A települést érintő autóbusz járatok száma növekszik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A Volán Társaság számára gazdaságtalan további járatok.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi erőforrás szükséges a megvalósításhoz

Intézkedés címe:	7. Egészséges életmódra nevelés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségügyi és prevenciós szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított ugyan a mélyszegénységben élő és a roma emberek számára, de a célcsoport tagjai sok esetben érdektelenek vagy nem tudják, hogy a felmerülő egészségügyi és egyéb problémáikkal hová és kihez kell fordulniuk.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A településen élők számára tájékoztató és ismeretterjesztő előadások szervezése az egészséges életmódról, a helyes életvezetésről. Írásos tájékoztatók készítése, népszerűsítése. R: 1-2 év: Igényfelmérés, adatgyűjtés, tájékoztató és ismeretterjesztő előadások szervezése az egészséges életmódról, a helyes életvezetésről. K: 3-4 év- A helyes táplálkozás megismertetése, az egészséges életmód, mint belső igény kialakítása. A különféle sport-és egészségprogramokon való részvétel támogatása és segítése, folyamatos tájékoztatás, tanácsadás megszervezése, rendszeres kapcsolattartás a célcsoporttal. H: 5 év- Folyamatos kapcsolattartás a célcsoporttal, az egészséges életmód, mint igény belsővé tétele. Az elért eredmények folyamatos fenntartása, rendszeres tájékoztatás megszervezése, aktív segítségnyújtás az egészségügyi és prevenciós szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Helyzetfelmérés, igényfelmérés, a problémák megfogalmazása - Megoldási javaslatok kidolgozása, - Támogatók felkutatása - Programok, előadások szervezése, ismeretterjesztési anyag elkészítése - A célcsoport rendszeres személyes felkeresése és tájékoztatása - Rendszeres tanácsadás, szűrővizsgálatok szervezése, a felmerülő problémák megbeszélése és megoldása a célcsoport aktív közreműködésével. - Elért eredmények értékelése, az eredmények fenntartása
Résztevők és felelős	Öcs község Önkormányzata
Partnerek	Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ, Védőnői Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - 2020. december 31.- Helyzetfelmérés, igényfelmérés, a problémák megfogalmazása, megoldási javaslatok kidolgozása, támogatók felkutatása - 2021. január 01.: folyamatos megvalósítás, új támogatók bevonása programok, előadások szervezése, ismeretterjesztési anyag elkészítése, a célcsoport rendszeres személyes felkeresése és tájékoztatása

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elkészült dokumentáció: igényfelmérés, a program tematikája, ütemterv, forrástérkép, érintettek köre. Rendezvények, programok adminisztrációja, meghívók, jelenléti ívek, támogatói lista
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: érintetteket nem sikerül bevonni a programba Csökkentésük eszközei: az érintettek személyes megszólítása
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, pályázati

Intézkedés címe:	8. A gyermekek közösségi összetartozás tudatának erősítése érdekében programok, táborok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek több általános iskolába járnak tanulni. A hasonló korúak idegenekké válnak egymásnak, nem alakul ki bennük a közösségi összetartozás tudata.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek számára közösségépítő programok, táborok szervezése. Közösségi élet támogatása, szabadidőprogram. R: igények felmérése K: igények szerinti programok, előadások szervezése, klubok létrehozása, H: A közösségi programokon egyre többen vesznek részt. Bővül a társasági élet színtere, működő klubok, a tagok létszámának növekedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Programszervezés
Résztevők és felelős	Pedagógusok, Művelődésszervező, Önkéntesek (szülők, fiatal felnőttek)
Partnerek	Önkormányzat, családsegítő szolgálat, civil szervezetek, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Rövidtávon: a gyermekek biztonságos felügyelete, szabadidő hasznos eltöltése, Hosszú távon: baráti kapcsolatok, közösségek kialakulása.

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi-, és humán erőforrás szükséges.

Intézkedés címe:	9. Játszótér karbantartása, bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen az EU-s normáknak megfelelő játszótér állapota romlik, a játékok tönkremennek, fejlesztésre szorulnak. Az eszközállomány kyszámú, bővítésre szorul.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk a gyermekek játék-és mozgásterének biztonságos kialakítása. R: Az önkormányzat folyamatosan figyeli a pályázási lehetőségeket. K: A pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció elkészítése H: Sikeres pályázást követően a játszótéri játékok felújítása, új eszközök vásárlása, a játszótér bővítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Részvevők és felelős	Öcs község Önkormányzata, pályázatíró, kivitelező cég, karbantartó
Partnerek	Kivitelező cég, a helyi szülők és gyermekek
Határidő(k) pontokba szedve	R: folyamatosan K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Biztonságosabb mozgástér a gyermekek számára.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi források hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	10. Felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz való csatlakozás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő fiatalok számára a továbbtanulás anyagi támogatás hiányában nehézséget okozhat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő fiatalok számára problémát okozhat a továbbtanulás, anyagi támogatás hiányában. A felsőoktatási pályázathoz csatlakozással a továbbtanulni vágyó fiatalok anyagi támogatáshoz jutnának. R: minden évben csatlakozás a felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz K: széles körű tájékoztatás H.: pályázat kiírása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Minden évben csatlakozás a felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz széles körű tájékoztatás pályázat kiírása,
Résztevők és felelős	Önkormányzat, támogatás kezelő, felsőoktatásban részt vevő hallgatók.
Partnerek	Szülők, tanulók, önkormányzat.
Határidő(k) pontokba szedve	Minden évben csatlakozás a felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz széles körű tájékoztatás pályázat kiírása.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Több felsőoktatásban részt vevő fiatal.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiányában korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Központi költségvetés, önkormányzati támogatás.

Intézkedés címe:	11. Gyermek szolgálatokhoz való hozzáféréseinek javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szakember hiány: Gyermek speciális neveléséhez szükséges szakember hiány (iskolapszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus hiánya) ennek következtében hosszú a várólista és nem minden gyermek kapja meg a szükséges fejlesztést.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Szakemberek felkutatása, szakember hálózat kiépítése. 1. év: Hiányosságok feltérképezése, szakemberek felkutatása 2. év: Anyagi források (pályázati források) felkutatása, bevonása, szakember alkalmazása 3-5. év: A program folyamatos fenntartása, az ehhez szükséges anyagi források biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Hiányosságok feltérképezése - Szakemberek felkutatása - Anyagi források, pályázati lehetőségek felkutatása, bevonása - Szakember alkalmazása - Program folyamatos fenntartása, anyagi források biztosításának folyamatos szervezése
Résztevők és felelős	Pápai Tankerületi Központ, Öcs Község Önkormányzata, Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ
Partnerek	Öcs Község Önkormányzata, Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2020. augusztus 31: Hiányosságok feltérképezése, forrástérkép készítése 2020. augusztus 01-től folyamatos.: szakember alkalmazása, az ehhez szükséges anyagi forrás felkutatása.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szakember alkalmazása, szakember létszámának növelése a szolgáltatást biztosító intézmények által.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás

Intézkedés címe:	12. A szülői felelősségtudat erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülők sok esetben nem érdeklődnek a gyermekek iránt, nem megfelelő szülői magatartás, példamutatás hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Szülők bevonása az iskola, óvoda életébe, szülőcsoportok szervezése Rövid távú célok: - A célcsoport felmérése, beazonosítása - bevonási lehetőségek kidolgozása, a célcsoport megszólításához a megfelelő módszerek kidolgozása - Óvodai és iskolai szociális segítők bevonása, családsegítő bevonása Középtávú célok: - Anyagi források felkutatása, bevonása - védőnők, pedagógusok és óvónők bevonása Hosszú távú cél: A program folyamatos fenntartása, a szülők szülői felelősségtudatának erősítése, aktív részvétel gyermekeik életében
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodai és iskolai szociális segítők, családsegítő bevonása - Gyermekek iránt nem érdeklődő szülők beazonosítása, bevonási lehetőségek kidolgozása - Anyagi források, pályázati lehetőségek felkutatása, bevonása - Védőnők, pedagógusok és óvónők bevonása
Résztevők és felelős	Pápai Tankerületi Központ
Partnerek	<i>Öcs község Önkormányzata, Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ, Védőnői Szolgálat</i>
Határidő(k) pontokba szedve	2020. augusztus 31: Érintettek körének meghatározása, megoldási javaslatok kidolgozása 2020. december 31.: Forrástérkép készítése, mentori hálózat szervezése 2021. január 01.: folyamatos megvalósítás
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szülők aktivitásának növelése, szülők részvétele az intézmény életében, rendezvényeken történő részvételük erősödése, gyermekeik problémáira történő nagyobb odafigyelés, szülői felelősségtudat erősödése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Előfordulhat, hogy a célcsoportot nem megfelelő mértékben lehet bevonni a programba, ezért nagyon fontos a célcsoport személyes megkeresése, meggyőzése, a probléma felismerésének segítése
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán

Intézkedés címe:	13. A Kisgyermekes anyák izoláltságának, elmagányosodásának megakadályozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az kisgyermekükkel otthon lévő anyák társadalmi izoláltsága az elmagányosodás érzetét válthatja ki. A Magányérzet kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, de az családi konfliktusokhoz is vezethet.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása a településen: Rövid távú cél: a kisgyermekes anyák igényeinek felmérése. Középtávú cél: A megismert igényeknek megfelelő programok szervezése, klubok létrehozása. Hosszú távú cél: az elmagányosodás érzet kialakulásának megakadályozása, aktív kisgyermekes szülői közösségek kialakulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, kérdőívek összeállítása, összesítése, csoportok megalakítása, foglalkozások beindítása, hatékonyságának figyelemmel kísérése, pályázatok figyelemmel tartása, Közösségi programok szervezése.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Jelzőrendszer tagjai (falugondnok, védőnő, gyermekjóléti szolgálat, gyermekvédelmi felelős), Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ szolgálat, érintett civil szervezetek.
Partnerek	A településen élő nők .
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2019.12.31 K: 2021.01.31 H: 2024.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: visszaérkezett kérdőívek alapján körvonalazódnak a főbb témák Középtávon: Klubok létrehozása Hosszú távon: Közösségi programok szervezése. A megalakult közösségek aktívak, a tagok száma növekszik
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi források nem állnak rendelkezésre.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, önkormányzati támogatás, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	14. Eltitkolt bántalmazás, családon belüli erőszak
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők nem fordulnak, nem mernek segítségért fordulni bántalmazásuk esetén, így a családon belüli erőszakról legtöbbször nincs az önkormányzatoknak tudomásuk, így segítséget sem tudnak nyújtani.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a nők rendszeres tájékoztatása, hová fordulhatnak segítségért. Bántalmazott nők meghívása a felvilágosító tájékoztató előadásokra, akik tapasztalataikkal segíthetik, bátoríthatják sorstársaikat. Hosszú távú cél: a nők bátran fordulnak szükség esetén segítségért
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • tájékoztatás a segítség lehetőségeiről • előadások szervezése, tapasztalatok átadása • jelzőrendszer működtetése • ingyenesen hívható segélykérő vonal
Résztevők és felelős	Nők, Önkormányzat
Partnerek	Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tájékoztató anyagok készítése és kiküldése, előadások szervezése a faluházba.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> • Érdektelenség • Megtorlástól való félelem
Szükséges erőforrások	Az anyagi és tárgyi erőforrást az önkormányzat költségvetése biztosítja. A tájékoztató előadások céljára az önkormányzat térítésmentesen biztosítja a művelődési házat.

Intézkedés címe:	15. Az idős lakosság bűncselekményektől való megóvása, a közterületek biztonságosabbá tétele
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek a leginkább veszélyeztetett korosztály, a bűnelkövetések tekintetében, gyakrabban válnak áldozattá.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése: <ul style="list-style-type: none"> - Megelőzés: az időskorúak tájékoztatása, informálása a csalók által alkalmazott módszerekről, - Közvilágítás korszerűsítése Hatékony védekezés a bűnelkövetőkkel szemben: <ul style="list-style-type: none"> - Térfigyelő kamerák telepítése a község több pontján
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat figyelés, pályázat írás Figyelemfelhívás, előadások megtartása Folyamatos odafigyelés, kapcsolattartás
Részvevők és felelős	Öcs Község Önkormányzata
Partnerek	Öcs Község Polgárőr Egyesület
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos, 2024.dec.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Biztonságosabb lakókörnyezet, köz-megelégedettség.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- A lakosság érdektelensége - Humán erőforrások hiánya - Pályázati lehetőségek, anyagi források hiánya
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás, önerő.

Intézkedés címe:	16. Időskori elmagányosodás, izoláció megelőzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A magányérzet kialakulásával romolhat az idősök mentális állapota, depresszióba sülyedhetnek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A helyi közösségi élet támogatása: programok, kirándulások szervezése folyamatosan. R: Igények szerinti programok, előadások szervezése, klubok létrehozása, H: A közösségi programokon egyre többen vesznek részt. Bővül a társasági élet színtere, működő klubok, a tagok létszámának növekedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, kérdőívek összeállítása, összesítése, csoportok megalakítása, foglalkozások beindítása, hatékonyságának figyelemmel kísérése, pályázatok figyelemmel kísérése.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Jelzőrendszer tagjai (falugondnok, védőnő, gyermekjóléti szolgálat, gyermekvédelmi felelős), családsegítő szolgálat, érintett civil szervezetek.
Partnerek	A település lakossága, elsősorban az időskorúak.
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatosan.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kérdőívek kitöltésével feltárhatóak a lakossági igények, így annak megfelelő rendezvények szervezésére, programok kialakítására van lehetőség. A helyi közösség aktívabbá válik, a közösségi kapcsolatok megerősödnek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi források hiánya.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati támogatás, pályázati források.

Intézkedés címe:	17. Nyugdíjasok összeköltözésének, idősök bentlakásos otthonában történő elhelyezésének segítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egyedül élő, rossz anyagi körülmények között levő nyugdíjasok nem tudják lakásukat fenntartani, esetlegesen adósságot halmoznak fel, illetve könnyen elmagányosodnak.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1 év: Leginkább veszélyeztetett emberek felkutatása, programkoordinálók bevonása. Lehetőség szerint saját környezetben lévő otthoni/nappali ellátás biztosítása. 2 év: Együttműködési lehetőségek feltérképezése. 3-5 év: program működtetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Érintettek körének meghatározása - Program koordinálók bevonása - Együttműködési megállapodások megkötése - Program megvalósítása
Résztevők és felelős	Öcs Község Önkormányzata, Szociális Szolgáltató és Gondozási Központ
Partnerek	Önkéntesek, Nyugdíjas Klub.
Határidő(k) pontokba szedve	1 év: Érintettek körének meghatározása, együttműködési lehetőségek, résztvevők körének meghatározása, program koordinátorok bevonása. 3 év: Együttműködési megállapodások megkötése. 5 év: program megvalósítása.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programban részt vevő idősök száma, A programban résztvevő koordinátorok száma, Összeköltözések száma, Lakás eladások, bérbe adások száma, Elmagányosodás csökkenése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Önkéntesek hiánya, Program iránti érdektelenség Nyilvánosság biztosítása, Program mentorálása
Szükséges erőforrások	Pénzügyi-, és humán erőforrás

Intézkedés címe:	18. Az Önkormányzati tulajdonú középületek felújítása, akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú középületek korszerűtlenek, elavultak, csak részben – rámpával megoldottan – akadálymentesítettek, nem gazdaságos a fűtési rendszerük.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő középületek felújításra, korszerűsítésre szorulnak: nem gazdaságos fűtésük, ezért nem szolgálják a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi a középületek felújítását, akadálymentesítését, fűtéskorszerűsítését. R: Pályázati lehetőségek figyelése. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció összeszedése. Pályázatírás. H: Önkormányzati épületek akadálymentesítése, hőszigetelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatírás. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatírás, kivitelező cég.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: folyamatos K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az önkormányzati tulajdonú középületek felújítása által a lakosság közszolgáltatásokhoz történő hozzáférése kedvezőbb. Az akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele. A településen élők életszínvonala javul.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	19. Fogyatékkal élők helyzete a munkaerő-piacon
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élő és mozgáskorlátozott személyek foglalkoztatása a községben nem jellemző. A megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek munkába állása nehézkes. A munkáltatók tartanak a fogyatékkal élők foglalkoztatásától.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az önkormányzat célul tűzte ki a fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítését, munkához jutását. R: A munkanélküli fogyatékkal élő személyek számának feltérképezése, helyi vállalkozókkal, munkáltatókkal való személyes kapcsolatfelvétel, fogyatékkal élő munkavállalók és munkáltatók „találkozásának” elősegítése, interjúk megszervezése K: Fogyatékkal élő munkavállalók munkába állásának támogatása, a munkába való eljutás megszervezése, folyamatos kapcsolattartás a munkáltatóval. A foglalkoztatás eredményességének vizsgálata. H: A fogyatékkal élő munkavállalók gördülékeny foglalkoztatása, álláshelyek létrehozásának támogatása, a fogyatékkal élők foglalkoztatásának növekedése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Igényfelmérés, helyzetelemzés - Munkáltatók, helyi vállalkozók felkeresése - Üres álláshelyek meghirdetése, - Fogyatékkal élők és munkáltatók „találkozásának” megszervezése, a munkahelyre való eljutás segítése.
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Önkéntesek, VMKH Ajkai Járási Munkaügyi Kirendeltsége, helyi vállalkozók és térségi munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	1 év: rövidtávú célok elérése 3 év. középtávú célok elérése 5 év: Hosszú távú célok elérése, az eredmények folyamatos fenntartása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: pontos helyzetelemzés révén a fogyatékkal élők foglalkoztatási nehézségeinek feltérképezése, foglalkoztatást elősegítő tervek kidolgozása. K: A fogyatékkal élők munkavállalása, munkahelyek teremtése. H: Állástalan fogyatékkal élők számának csökkentése, foglalkoztatás növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Munkáltatók érdektelensége, motiváció hiánya, anyagi erőforrás hiánya Munkahelyek akadálymentesítésének támogatása.

Szükséges erőforrások	Pénzügyi-, és humán erőforrások.
-----------------------	----------------------------------

Intézkedés címe:	20. Önkormányzati ellátások felülvizsgálata
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	<i>Önkormányzati ellátások felülvizsgálata</i>
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<i>Mélyszegénységben élők számára elérhető támogatások</i>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<i>Az önkormányzati pénzbeli támogatások a rászoruló, mélyszegénységben élő családok számára gyakran nem elérhetőek, a meghatározott feltételek miatt. Az öregségi nyugdíjminimum összege évek óta változatlanul alacsony, a támogatások – egyéb feltételek mellett – ennek meghatározott százalékához vannak kötve. Javasolt az összeghatárok emelése.</i>
Résztevők és felelős	<i>Ajkai Közös Önkormányzati Hivatal</i>
Partnerek	<i>Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ</i>
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<i>A mélyszegénységben élők, romák életkörülményeinek javítása.</i>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<i>A támogatások összege nem érheti el a legalacsonyabb munkabér összegét.</i>
Szükséges erőforrások	<i>Anyagi forrás, helyi rendelet.</i>

Intézkedés címe:	21. A gyermekek digitális oktatás okozta elszigeteltségének oldása, a közösségi összetartozástudat erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	<i>A digitális oktatás a gyermekek kortársaktól való elszigetelődését hozza magával, a kapcsolatok elszemélytelenednek, mely a gyermekek esetében beláthatatlan következményekkel fog járni.</i>
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<i>A koronavírus járvány elmúltával a digitális oktatásban részt vevő gyermekek számára segítséget kell nyújtani a kortárskapcsolatok újraépítésében, a közösségi lét fontosságának erősítésében.</i>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma pontokba szedve)	<i>A járvány elmúltával várhatóan nagy szükség lesz a gyermekek számára térítésmentesen igénybe vehető közösségi programokra, táborozási lehetőségekre, melyek elősegíthetik a kapcsolatépítést.</i>
Részvevők és felelős	<i>Faluház, Pápai Tankerületi Központ, valamennyi oktatási intézmény</i>
Partnerek	<i>Ajkaei Közös Önkormányzati Hivatal, Ajkaei Család- és Gyermekegészségügyi Központ</i>
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<i>Gyermekek helyzete, életkörülményei javulnak, enyhülnek a koronavírus járvány okozta mentális sérülések.</i>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	<i>Anyagi forrás, helyiségek, eszközök, étkeztetés, szakemberek biztosítása</i>

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
0. Települési szintű probléma										
1	Taliándörögd – Öcs összekötő út javítása	A szomszédos településre való átjárás igen gyakori az ott található óvoda és iskola miatt, valamint az öcsi közétkeztetés is taliándörögdi étteremből valósul meg, így fontos lenne a két település közötti összekötő út biztonságosabbá tétele, felújítása.	A Taliándörögd – Öcs összekötő út biztonságosabbá tétele		Pályázatfigyelés, pályázatírás Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos karbantartás	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31. 2021: pályázat került benyújtásra	Biztonságosabb közlekedés a két település között, kevesebb baleset.	Önerő, pályázati forrás.	Folyamatos karbantartás.
2	Utak – és járdák felújítása, karbantartása	A járdák és útburkolatok hiányosak, rossz minőségűek. A kisgyermekes anyák nem tudják a babakocsikat tolni, az idősek, mozgáskorlátozottak közlekedése is nehezített, akadályozott.	A település úthálózatának felújítása járda- és útbővítés.		R: Pályázatfigyelés, pályázatírás K: Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése H: Folyamatos ellenőrzés és karbantartás	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31. 2020: Szabadság utca felújítása	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.	Önerő, pályázati forrás.	folyamatos karbantartás
3	Vízvezető árok	Nagyobb esőzések után komoly problémát jelent a vízvezetés a településen. Szükség lenne a vízvezető árkok kézi és gépi	Csapadékos időszakban, a belvíz okozta károk csökkentése.		R: pályázati lehetőségek figyelése K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció összeállítása pályázatírás	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31. 2020: Szabadság utca árokfelújítás	Csapadékos időszakban csökken a belvíz okozta kár.	Önerő, pályázati forrás	Folyamatos karbantartás.

		munkaerővel történő alapos kitisztítására, a településen élők életminőségének javítása, valamint az értékek védelme érdekében.			H: belvízelvezető árkok tisztítása, folyamatos karbantartása					
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Folyamatos tájékoztatás, tanácsadás, iránymutatás a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban maradás érdekében	A helyi munkahelyek hiányából fakadóan az aktív korú lakosság elhelyezkedési nehézségeivel küzd.	A közfoglalkoztatási programokban történő lehetőségek megteremtése. Folyamatos lakossági tájékoztatás a munkalehetőségekről. Tanácsadás, figyelem felkeltés.		-A Járási Hivatal Foglalkoztatási osztályával való kapcsolatok szorosabbra fűzése - figyelemfelhívás - tájékoztatás - tanácsadás	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	A meghatározott cél eredményessége a tartós munkanélküliek számának csökkenésével, a foglalkoztatottsági mutatók javulásával mérhető.	Tájékoztató füzetek összeállítása és terjesztése, szórólapok, hirdetések közzé tétele. ingyenes előadások, állásbörzés szervezése a faluházban a Foglalkoztatási Osztály közreműködésével. Anyagi forrást az Önkormányzat költségvetése biztosít.	Folyamatos nyomon követés
2	A közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségek fokozottabb kihasználása	A település földrajzi elhelyezkedéséből és az ezzel járó közlekedési nehézségekből adódóan az itt élő aktív korú népesség elhelyezkedése a szabad munkaerő-piacon nehézkes.	A közmunka program hatékonyságának növelése.	Nemzeti Foglalkozási Stratégia (2011-2020)	- Előző évi tevékenységek elemzése - Együttműködés a munkaügyi kirendeltséggel - Személyek kiválasztása - Szerződés kötés - Egyéni teljesítmény követelmények felállítása - Folyamatos ellenőrzés, visszacsatolás Következmények érvényesítése. - Foglalkoztatási időszak alatt	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	R: ismételt alkalmazás megtörténik K: együttműködő partnereknél történő foglalkoztatás H: lehetőség szerint az együttműködő partnerek elégedettségének következtében közfoglalkoztatásból kikerülő személy alkalmazása.	Állami támogatás, önkormányzati hozzájárulás, vállalkozói támogatás	Folyamatos nyomon követés.

					a fenti pontok hatékonyabbá tétele					
3	A tömegközlekedési lehetőségek javításával a vidéki munkavállalás segítése	A vidékről való munkába járás sok esetben nehézséget jelent az elégtelen tömegközlekedési viszonyok, a kevés járatszám, és a hosszú menetidők miatt. A gépjárművel nem rendelkezők munkába járása ezért sokszor komoly problémát jelent.	A tömegközlekedési lehetőségek fejlesztése, a járatszámok növelése		A tömegközlekedéssel kapcsolatos problémák jelzése a Volán társaság felé, járatszámok növelése	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	A települést érintő járatszámok növekedése	Humán és pénzügyi erőforrás szükséges a megvalósításhoz.	
4	Egészséges életmódra nevelés	Az egészségügyi és prevenciók szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított ugyan a mélyszegénységben élő és a roma emberek számára, de a célcsoport tagjai sok esetben érdektelenek vagy nem tudják, hogy a felmerülő egészségügyi és egyéb problémáikkal hová és kihez kell fordulniuk.	A településen élők számára tájékoztató és ismeretterjesztő előadások szervezése az egészséges életmódról, a helyes életvezetésről. Írásos tájékoztatók készítése, népszerűsítése.	„Legyen jobb a gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	- Helyzetfelmérés, igényfelmérés, a problémák megfogalmazása - megoldási javaslatok kidolgozása, támogatók felkutatása - programok, előadások szervezése, ismeretterjesztési anyag elkészítése - a célcsoport rendszeres személyes felkeresése és tájékoztatása - Rendszeres tanácsadás, szűrővizsgálatok szervezése, a felmerülő problémák megbeszélése és megoldása a célcsoport aktív közreműködésével. - Elért eredmények értékelése, az eredmények fenntartása	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	Elkészült dokumentáció: igényfelmérés, a program tematikája, ütemterv, forrástérkép, érintettek köre. Rendezvények, programok adminisztrációja, meghívók, jelenléti ívek, támogatói lista	pénzügyi, humán, pályázati erőforrás: - az előadó költsége kb. 15. 000 Ft/hó - az önkormányzat a faluház nagytermét ingyenesen biztosítja	folyamatos tájékoztatás
5	Önkormányzati ellátások felülvizsgálata	<i>Az önkormányzati pénzbeli támogatások a rászoruló, mélyszegénységben élő családok számára gyakran nem elérhetőek, a meghatározott feltételek miatt. Az öregségi nyugdíjminimum összege évek óta változatlanul</i>	<i>az összeghatárok emelése</i>			<i>Ajkai Közös Önkormányzati Hivatal</i>	2024.12.31	<i>A mélyszegénységben élők, romák életkörülményeinek javítása.</i>	<i>Anyagi forrás, helyi rendelet módosítása</i>	<i>folyamatos</i>

		alacsony, a támogatások - egyéb feltételek mellett – ennek meghatározott százalékához vannak kötve.								
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A gyermekek közösségi összetartozás tudatának erősítése érdekében programok, táborok szervezése	A településen élő gyermekek több általános iskolába járnak tanulni. A hasonló korúak idegenekké válnak egymásnak, nem alakul ki bennük a közösségi összetartozás tudata.	Gyermekek számára közösségépítő programok, táborok szervezése. Összetartóbb közösség.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Ingyenes közösségépítő programok, illetve táborok szervezése.	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.		pályázat forrás, önerő A programok lebonyolításához a faluház nagytermét az önkormányzat ingyenesen biztosítja	
2	Játszótér karbantartása, bővítése	A településen az EU-s normáknak megfelelő játszótér állapota romlik, a játékok tönkremennek, fejlesztésre szorulnak. Az eszközállomány kisszámú, bővítésre szorul.	A gyermekek játék-és mozgásterének biztonságos kialakítása.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	R: Az önkormányzat folyamatosan figyeli a pályázási lehetőségeket. K: A pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció elkészítése H: Sikeres pályázást követően a játszótéri játékok felújítása, új eszközök vásárlása, a játszótér bővítése.	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	Biztonságosabb mozgástér a gyermekek számára.	Önerő, pályázati forrás	Folyamatos karbantartás
3	Felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz való csatlakozás	A településen élő fiatalok számára a továbbtanulás anyagi támogatás hiányában nehézséget okozhat.	A felsőoktatási pályázathoz csatlakozással a továbbtanulni vágyó fiatalok anyagi támogatáshoz jutnának.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	R: minden évben csatlakozás a felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz K: széles körű tájékoztatás H.: pályázat kiírása	Öcs Község Önkormányzata	2020.01.01. <i>Elvégezve</i> <i>Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíjpályázat</i>	Több felsőoktatásban részt vevő fiatal.	Központi költségvetés, önkormányzati támogatás	folyamatos, évenkénti csatlakozás a felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz.
4	Gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása	Szakember hiány: Gyermekek speciális neveléséhez szükséges szakember hiány (iskolapszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus hiánya), ennek	Szakemberek felkutatása, szakember hálózat kiépítése.	„Legyen jobb a gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	- Hiányosságok feltérképezése - Szakemberek felkutatása - Anyagi források, pályázati lehetőségek felkutatása, bevonása - Szakember alkalmazása - Program folyamatos	Pápai Tankerületi Központ Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	Szakember alkalmazása, szakember létszámának növelése a szolgáltatást biztosító intézmények által	Pénzügyi és humán erőforrás	

		következtében hosszú a várólista és nem minden gyerek kapja meg a szükséges fejlesztést			fenntartása, anyagi források biztosításának folyamatos szervezése	<i>Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ</i>				
5	A szülői felelősségtudat erősítése	A szülők sok esetben nem érdeklődnek a gyermekek iránt, nem megfelelő szülői magatartás, példamutatás hiánya	Szülők bevonása az iskola, óvoda életébe, szülőcsoportok szervezése. a szülők szülői felelősségtudatán ak erősítése, aktív részvétel gyermekek életében		- Óvodai és iskolai szociális segítők, családsegítő bevonása - Gyermeük iránt nem érdeklődő szülők beazonosítása, bevonási lehetőségek kidolgozása - Anyagi források, pályázati lehetőségek felkutatása, bevonása - védőnők, pedagógusok és óvónők bevonása	Pápai Tankerületi Központ Öcs Község Önkormányzata <i>Ajkai Család- és Gyermekjóléti Központ</i> <i>Védőnői szolgálat</i>	2024.12.31.	Szülők aktivitásának növelése, szülők részvétele az intézmény életében, rendezvényeken történő részvételük erősödése, gyermekek problémáira történő nagyobb odafigyelés, szülői felelősségtudat erősödése	Pénzügyi, humán	A program folyamatos fenntartása
6	<i>A gyermekek digitális oktatás okozta elszigeteltségének oldása, a közösségi összetartozástudat erősítése</i>	<i>A digitális oktatás a gyermekek kortársaktól való elszigetelődését hozza magával, a kapcsolatok elszemélytelenednek, mely a gyermekek esetében beláthatatlan következményekkel fog járni.</i>	<i>A koronavírus járvány elmúltával a digitális oktatásban részt vevő gyermekek kortárskapcsolatainak újjáépítése</i>		<i>A koronavírus elmúltával a gyermekek számára térítésmentesen igénybe vehető közösségi programokra, táborozási lehetőségekre, melyek elősegíthetik a kapcsolatépítést</i>	<i>Faluház, Pápai Tankerületi Központ, valamennyi oktatási intézmény</i>	2024.12.31.	<i>gyermekek helyzete, életkörülményei javulnak, enyhülnek a koronavírus járvány okozta mentális sérülések,</i>	<i>anyagi erőforrás, helyiségek, eszközök, étkeztetés, szakemberek biztosítása</i>	<i>rendszeres programok, összejövetelek szervezése</i>
III. A nők helyzete										
1	A Kisgyermekes anyák izoláltságának, elmagányosodásának megakadályozása	Az kisgyermekükkel otthon lévő anyák társadalmi izoláltsága az elmagányosodás érzetét válthatja ki. A Magányérzet kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, de az családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidő eltöltési lehetőségek biztosítása a településen		Igényfelmérés, kérdőívek összeállítása, összesítése, csoportok megalakítása, foglalkozások beindítása, hatékonyságának figyelemmel kísérése, pályázatok figyelemmel tartása, Közösségi programok szervezése.	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	Közösségi programok szervezése. A megalakult közösségek aktívak, a tagok száma növekszik.	Humán erőforrás, önkormányzati támogatás, pályázati forrás	rendszeresen programok/összejövetelek szervezése.
2	Eltitkolt bántalmazás, családon belüli	A nők nem fordulnak, nem mernek segítségért fordulni bántalmazásuk esetén, így a	a nők rendszeres tájékoztatása, hová		- tájékoztatás a segítség lehetőségeiről - előadások szervezése,	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	Tájékoztató anyagok készítése és kiküldése, előadások szervezése a	humán és pénzügyi erőforrás	folyamatos tájékoztatás

	erőszak	családon belüli erőszakra legtöbbször nincs az önkormányzatoknak tudomásuk, így segítséget sem tudnak nyújtani.	fordulhatnak segítségért. Bántalmazott nők meghívása a felvilágosító tájékoztató előadásokra, akik tapasztalataikkal segíthetik, bátoríthatják sorstársaikat.		- tapasztalatok átadása - jelzőrendszer működtetése - ingyenesen hívható segélykérő vonal			faluházba	Az előadásokhoz a faluház nagytermét az önkormányzat ingyenesen biztosítja.	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idős lakosság bűncselekményektől való megóvása, a közterületek biztonságosabbá tétele	Az idősek a leginkább veszélyeztetett korosztály, a bűnelkövetések tekintetében, gyakrabban válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	Bűnmegelőző és Közbiztonsági stratégia	- Megelőzés: az időskorúak tájékoztatása, informálása a csalók által alkalmazott módszerekről, - Közvilágítás korszerűsítése – hatékony védekezés a bűnelkövetőkkel szemben: térfigyelő kamerák telepítése a község több pontján	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	biztonságosabb lakókörnyezet, köz- megelégedettség	Humán erőforrás, pályázati forrás, önerő - a faluház nagytermét az önkormányzat ingyenesen biztosítja	Folyamatos tájékoztatás
2	Időskori elmagányosodás, izoláció megelőzése	A magányérzet kialakulásával romolhat az idősek mentális állapota, depresszióba sülyedhetnek	A helyi közösségi élet támogatása: programok, kirándulások szervezése folyamatosan.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Igényfelmérés, kérdőívek összeállítása, összesítése, csoportok megalakítása, foglalkozások beindítása, hatékonyságának figyelemmel kísérése, pályázatok figyelemmel kísérése	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	A közösségi programokon egyre többet vesznek részt. Bővül a társasági élet színtere, működő klubok, a tagok létszámának növekedése.	önkormányzati támogatás, pályázati források A közösségi programokhoz az önkormányzat a faluház nagytermét ingyenesen biztosítja.	Folyamatos programszerve zés.
3	Nyugdíjasok összeköltözésének, idősek bentlakásos otthonában történő elhelyezésének segítése.	Egyedül élő, rossz anyagi körülmények között levő nyugdíjasok nem tudják lakásukat fenntartani, esetlegesen adósságot halmoznak fel, illetve könnyen elmagányosodnak.	Leginkább veszélyeztetett emberek felkutatása, majd lehetőség szerint saját környezetben lévő	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Igényfelmérés, helyzetelemzés, munkáltatók, helyi vállalkozók felkeresése, üres álláshelyek meghirdetése, fogyatékkal élők és munkáltatók „tartozásának” megszervezése, a munkahelyre való eljutás	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	Csökken az elmagányosodás a településen	Pénzügyi-, humán erőforrás	Folyamatos kapcsolattartás.

			otthoni/nappali ellátás biztosítása.		segítése.					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Az Önkormányzati tulajdonú középületek felújítása, akadálymentesítése	Önkormányzati tulajdonú középületek korszerűtlenek, elavultak, csak részben – rámpával megoldottan – akadálymentesítettek, nem gazdaságos a fűtési rendszerük.	A középületek felújítása, akadálymentesítése, fűtés korszerűsítése.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	- Pályázatfigyelés, pályázatírás. - Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. - Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31. 2021: <i>pályázat lett benyújtva az orvosi rendelő felújítására</i>	Az önkormányzati tulajdonú középületek felújítása által a lakosság közszolgáltatásokhoz történő hozzáférése kedvezőbb. Az akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetősége tétele. A településen élők életszínvonala javul.	Önerő, pályázati forrás.	Folyamatos karbantartás.
2	Fogyatékkal élők helyzete a munkaerő-piacon	A fogyatékkal élő és mozgáskorlátozott személyek foglalkoztatása a községben nem jellemző. A megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek munkába állása nehézkes. A munkáltatók tartanak a fogyatékkal élők foglalkoztatásától.	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának, munkához jutásának elősegítése.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Igényfelmérés, helyzetelemzés Munkáltatók, helyi vállalkozók felkeresése Üres álláshelyek meghirdetése, Fogyatékkal élők és munkáltatók „találkozásának” megszervezése, a munkahelyre való eljutás segítése.	Öcs Község Önkormányzata	2024.12.31.	R: pontos helyzetelemzés révén a fogyatékkal élők foglalkoztatási nehézségeinek feltérképezése, foglalkoztatást elősegítő tervek kidolgozása. K: A fogyatékkal élők munkavállalása, munkahelyek teremtése. H: Állástalan fogyatékkal élők számának csökkentése, foglalkoztatás növekedése.	Pénzügyi-, és humán erőforrások.	Folyamatos nyomon követés, kapcsolattartás.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

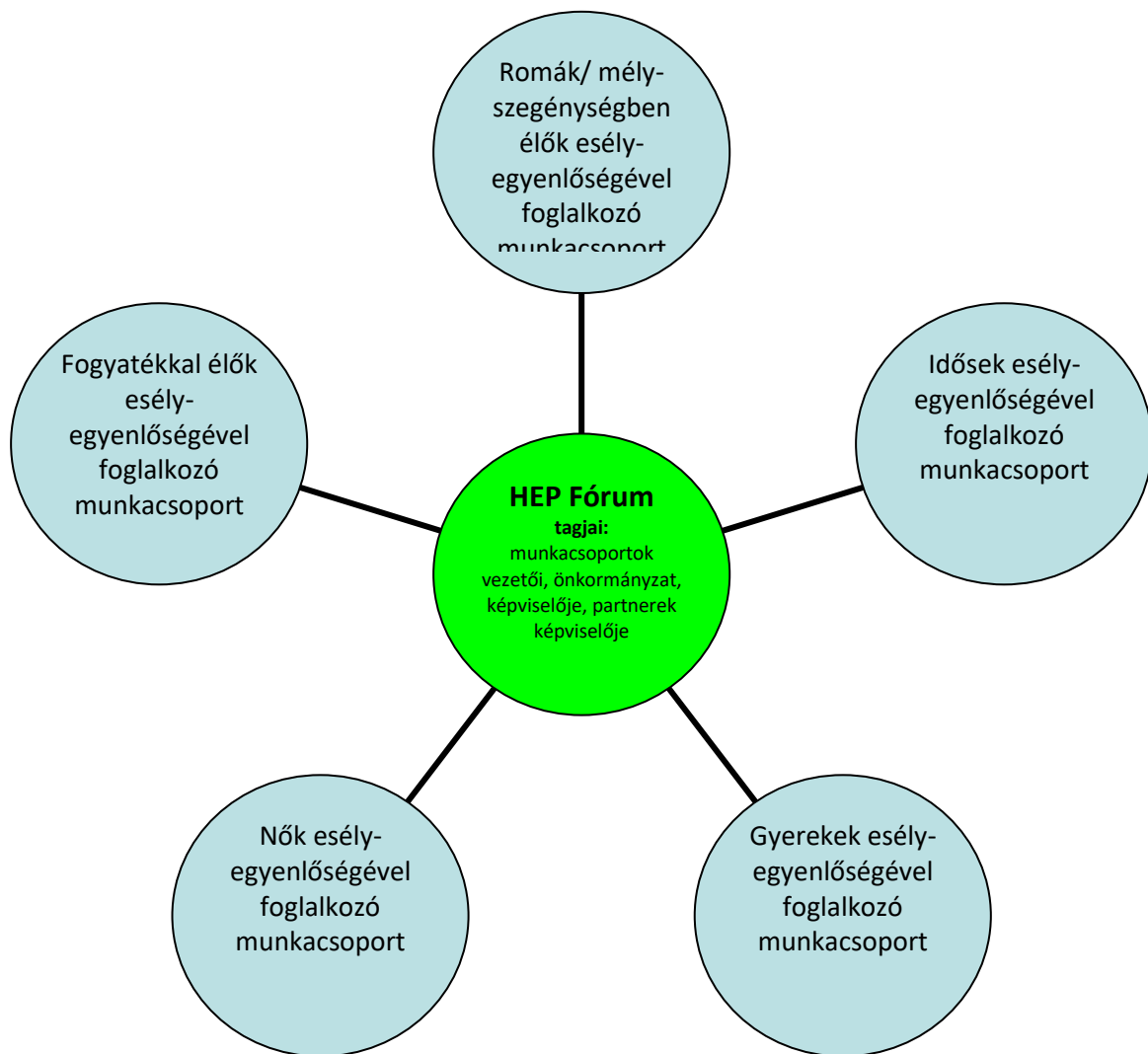
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről László Klaudia felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Öcs község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Öcs község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

2019. augusztus 14.

Mészáros Tamás
polgármester

Öcs Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum	Partner aláírás
Dátum	Partner aláírás
Dátum	Partner aláírás
Dátum	Partner aláírás
Dátum	Partner aláírás
Dátum	Partner aláírás
Dátum	Partner aláírás
Dátum	Partner aláírás

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Öcs község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Öcs község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 28/2019. (VIII. 14.)... számú határozatával elfogadta.

2019. augusztus 14.

Mészáros Tamás
polgármester

Öcs Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum *Ajka, 2019. 08. 28.*

Partner aláírás

Dátum *Öcs, 2019. 08. 28.*

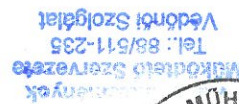
Partner aláírás

Dátum *Ajka 2019. 08. 29.*

Partner aláírás

Dátum *Ajka 2019. 09. 03.*

Partner aláírás

Dátum *Ajka, 2019. 09. 17.*

Partner aláírás

Dátum *Ajka, 2019. 09. 17.*

Partner aláírás

Dátum *Pécs, 2019. 09. 19.*

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

AJKAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

8401 AJKA, Városháza Szabadság tér 12.

(88) 521-100 fax:(88) 212-794

e-mail: jegyzo@hivatal.ajka.hu

Kirendeltség:8452 HALIMBA, Petőfi S. u. 16.

(88) 237-003 fax:(88) 237-003

e-mail: hivatal@halimba.hu

Ügyszám: 12/23-8/2019.

KIVONAT

**Öcs Község Önkormányzata Képviselő-testülete
2019. augusztus 14-i üléséről**

28/2019. (VIII.14.) Kt. határozat

Öcs Község Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján az előterjesztés melléklete szerinti formában és tartalommal a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a 2019-2024. időszakra vonatkozóan elfogadja.

A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a döntésről a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltség Felzárkózási és Képzési Osztályát tájékoztassa, részükre az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot a kötelező mellékletekkel küldje meg.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

K.m.f.

Mészáros Tamás
polgármester

Dr. Jäger László
címzetes főjegyző

**ÖCS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
POLGÁRMESTER**

☒ 8292 . Öcs, Béke u. 35

☎ (88) 263-001 fax: (88) 263-001

Ügyszám: 12/122-8/2021.

**Öcs Község Önkormányzat Képviselő-testületének
10/2021. (V.27.) Kt. határozata**

Öcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése szerinti – hatáskörében eljáró Öcs Község Önkormányzatának polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetben a következő döntést hozom:

Öcs Község Önkormányzata képviseletében eljárva az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-ában foglaltak alapján – Öcs Község Önkormányzata 2019-2024. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2021. évi felülvizsgálatát elfogadom.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Mészáros Tamás
polgármester